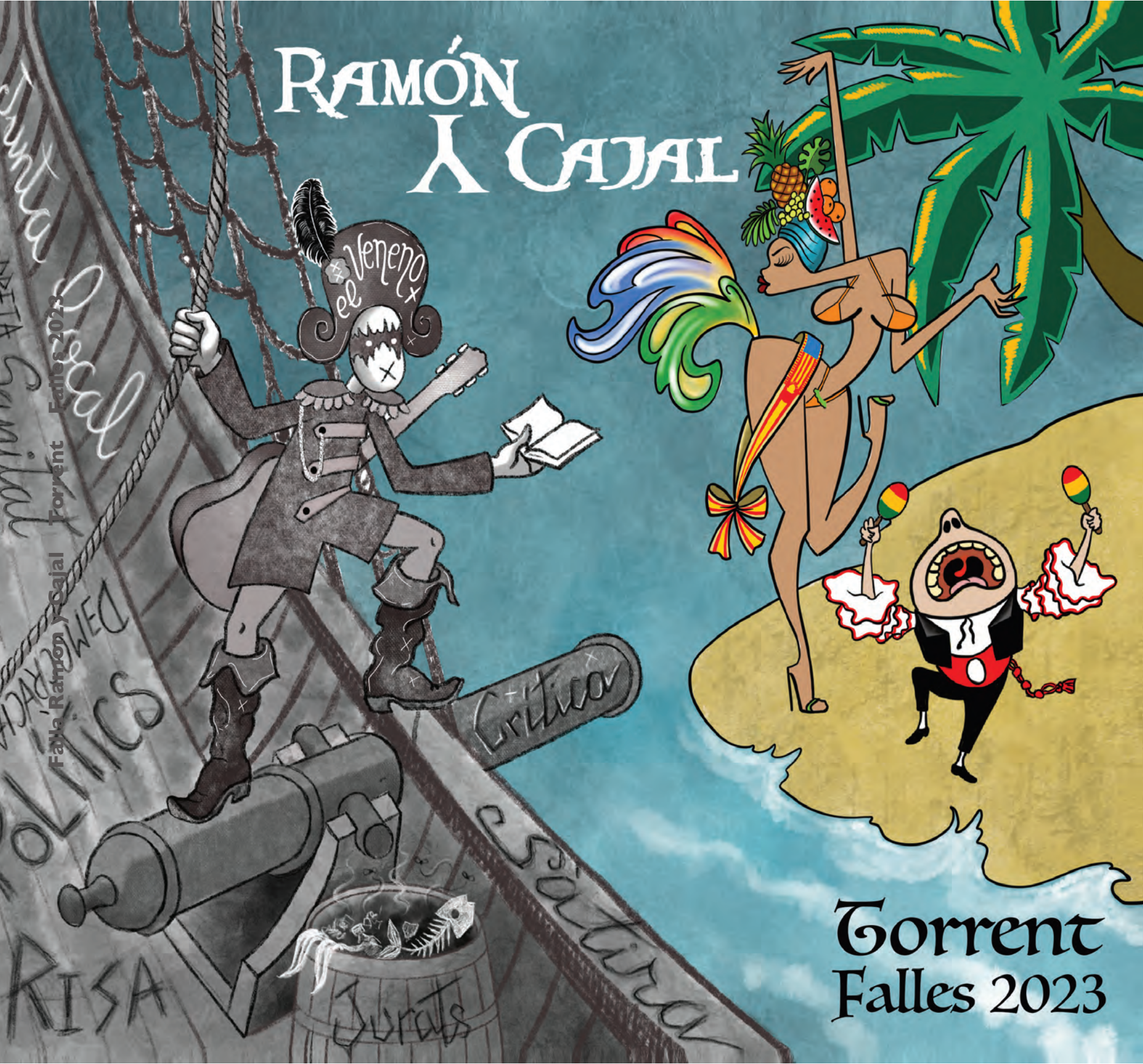

RAMÓN Y CAJAL

Torrent
Falles 2023

Falles 2023
Torrent
Ramón y Cajal

TORRENT

**GRUP
Veterinari**

C/ PADRE MÉNDEZ, 134
46900 TORRENT - VALENCIA

ESTERILIZACIÓN POR ENDOSCOPIA

**SIN DOLOR
MAYOR SEGURIDAD
RÁPIDA RECUPERACIÓN
MÍNIMA INTERVENCIÓN**

**Y TODO INCLUIDO:
ANÁLISIS PREQUIRÚRGICO.
LA CIRUGÍA LAPAROSCÓPICA.
TODA LA MEDICACIÓN PRECISA.
COLLAR ISABELINO.**

**SOLO
3 PUNTOS
DE SUTURA**

**HOSPITAL
VETERINARIO** **24H**
EN TORRENT T. 961 581 740

www.grupveterinari.es

PICANYA

C/ SENYERA, 1
46210 PICANYA - VALENCIA
T 961 591 990

**GRUP
Veterinari**

MUNIC72

C/ MUNIC 72
46900 TORRENT - VALENCIA
T 960 089 320

**GRUP
Veterinari**

FALLA
RAMÓN Y CAJAL

LLIBRET FALLES 2023

Edita:
Falla Ramón y Cajal

Coordinació:
Joaquín Requena i Piles

Portada:
José Luís Campillo i Ruiz

Portada infantil:
Susi Llópez i Mora

Maquetació:
Javier Hernández i Antonino

Versificació i explicació de la falla:
José F. Andreu i Mora

Treball d'investigació:
Salvador Ciscar i Juan

Racó Infantil:
José F. Andreu i Mora

Il·lustracions Racó:
Javier Hernández i Antonino

Propaganes:
Antonio Martínez i Albert
Manrique Izquierdo i Alepuz

Impressió:
TB imprenta

Dep.Legal:
V-379-2011

LA COMISSIÓ DE LA FALLA RAMON I CAJAL DE TORRENT

Expressa el seu agraïment a les persones i entitats, per la seua col·laboració en bé de les Falles, i en particular de la falla de L'Ermita, perquè amb l'ajuda d'uns i d'altres s'ha fet possible la publicació d'este Llibret.

Este llibret ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat per a la seua promoció de l'ús del valencià.

El present llibret ha participat al concurs de llibrets fallers organitzat per L'OAM Junta Local Fallera de Torrent

La nostra Comissió ha sigut beneficiària de la subvenció atorgada per la Diputació Provincial de València a les Falles 2023

Este llibret ha sigut elaborat íntegrament per membres de la comissió.

Este llibret es pot consultar digitalment a les següents direccions:
www.fallaramonycajal.com
www.llibretsfryc.es

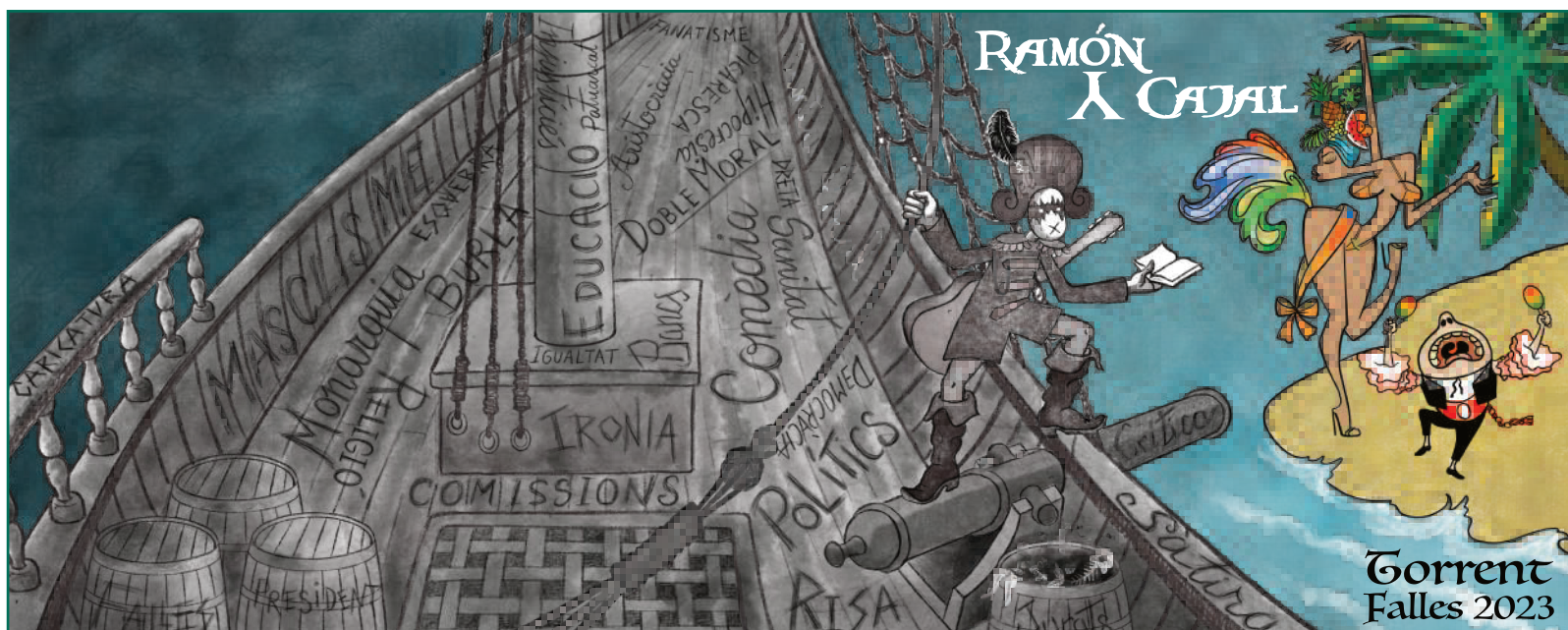
SUMARI

Llibret 2023

- 8-** El verí de les falles, per José Luís Campillo i Ruiz
 - 10-** Editorial
 - 12-** President: José Mora i Andrés. Salutació
 - 14-** Fallera Major: Susi Llópez i Mora. Salutació
 - 18-** Falleres
 - 22-** Fallers
 - 26-** Més Falleres Brillants
 - 32-** Crítica del monument. “ AH! NO CAL PLORAR QUE LA FALLA ÉS... TROPIPICAL!!! ”
 - 42-** TROPICAL
 - 46-** Més canvis, per Joaquín Requena i Piles
 - 48-** Una falla a l' havana, per Antonio Vilanova i Merino
 - 52-** La cubana, per Susi Mora i Chuliá
 - 64-** Tropical: L' artista, per Sergio Giménez i López
 - 68-** Treball d'investigació: Aproximació a l'estudi dels cromos i baralles publicitàries de la indústria xocolatera de Torrent, per Salvador Ciscar i Juan
 - 122-** Programa de festes
- Racó Infantil 2023** , per José Fernando Andreu i Mora

EL VERÍ DE LES FALLES

PER JOSE LUIS CAMPILLO I RUIZ

Per a ser-vos sincers, cada vegada que em plantegen tornar a il·lustrar la nostra portada de llibret, m'assalten sentiments oposats. D'una banda la satisfacció de sentir-me volgut i valorat per la comissió i sobretot pels meus amics, però d'altra banda em cau damunt l'enorme pes del paper en blanc. El blanc més desolador i profund que pugen imaginar. És un vertigen angoixant que, lluny d'amainar, s'agreuja quan et diuen "el lema". I és que el tema dels meus dibuixos no el trie jo, sinó que depèn de l'esbós que l'artista faller ha aconseguit negociar, no amb la comissió, sinó amb una empresa creativa que ha aconseguit muntar un monopoli en la indústria del tall a làser de "porexpan".
"Ens queda una infantil de robots i una major del Carib, però afanya't que me les lleven de les mans"

I entre aqueixes converses és normal escoltar coses com: "Aquesta mateixa es va plantar l'any passat a Aldaia i va triomfar...", i clar, davant semblant argument, a artista i comissió no els queda més remei que..., ja no acceptar, sinó pregar que siga nostra.

I on queda la necessària crítica fresca i àcida de les falles?- es preguntaran vostès. Doncs en el virtuosisme literari i quasi malabaresc d'un aspirant a literat al servei del "fallerío".

Les falles s'han deixat arrossegar pels nous temps, en els quals tot és entretindre, sorprendre i impactar a un públic atordit que no vol pensar. El monument actual és possiblement el més barat de fer de la història, la major part del procés està industrialitzat, però els seus folgats marges comercials els porten a batre rècords cada any. Màxim benefici amb la mínima inversió, i aquesta és l'arrel del problema. Es recorre a figures genèriques, buides de contingut que es repeteixen una vegada i una altra, siga el que siga el lema. Prima el sorprenent, l'estètica, el "bonic", buscant el grat d'un públic i uns jurats que ni lligen, ni els importa.

Són "porcellanes de porexpan", precioses però completament inofensives, domesticades pel poder i l'ànsia de guanyar.

Les Falles han perdut el seu verí.

I d'ací em van començar a brollar les idees per a la portada, el verí, el del capità. Juan Carlos Aragón Becerra, o millor dit "El Capitán Veneno*", autor dels Carnestoltes de Cadis. El més valent, el filòsof, el geni que mai va callar res i no va dubtar a denunciar cantant als autors de versos sensiblers, drames terribles o temes xafarders que buscaven el favor fàcil del públic. Va assenyalar als "mafiosos" jurats que repartien premis al seu capritx. Va defensar als condemnats de la societat, als pobres i mai als milionaris per lladres. Va adorar els seus Carnestoltes com una religió. Religió amb Credo i el Gran Teatre Falla com a temple, al qual cada any acudeixen centenars de pelegrins per a escoltar els versos immortals dels seus profetes.

Escoltant els seus pasdobles i cuplets no he pogut evitar la comparació amb les nostres falles i adonar-me que estan malaltes del mateix mal. Trobe a faltar la crítica i la caricatura d'aquelles falles, quan vaig arribar a aquesta ciutat que ara és també la meua terra. Les de Pepet, Mas, Luna, Puche o Agulleiro, amb els seus ninots que retrataven a polítics, famosos i tipus del moment. Ara el mateix "gamusino" és Sánchez, Feijó o Paquirrín si s'escau, i aprofitant la ignorància del gran públic, la simplicitat s'embene com a disseny, i tot cola, ja ho crec que cola.

Per això m'agradaria que els qui estimem les falles i treballem per elles, ens convertírem en "Capitanes Veneno" de la nostra festa, i li inocularem aqueix verí que ha perdut, el que corre per les nostres venes i que igual ens mata que ens dóna la vida.

Saltem a l'abordatge usant com a armes, les nostres paraules, versos, dibuixos, cavalcades, teatres, presentacions, jocs florals... i convertim les falles en religió, perquè tenen als seus artistes com a profetes, els seus "pasodobles" com a oració i són els seus temples els nostres casals.

EDI TORIAL

Susi Llópez Mora, és la fallera que ens va a representar en l'exercici 2022/2023 com a Fallera Major de la comissió de Ramón i Cajal de Torrent. Una xica senzilla, alegre, simpàtica amb molta personalitat, que al temps d'haver sabut guanyar-se l'admiració l'estima de tots els fallers i falleres, ha descobert pel seu càrrec l'essència de la festa i viu cada acte amb una passió que la fa molt feliç i que sempre recordarà en el pas del temps amb molta satisfacció.

Un dia qualsevol del més de maig, sense cap esperar-ho, Susi mare, ens va comunicar que la seua filla volia presentar-se a ser Fallera Major, i la veritat és que la notícia va despertar un rebombori d'alegria entre tots els membre de la comissió, perquè a més a més de poder comptar amb el relleu de Pili, el pensament de tots es va concentrar en la figura de la seua mare, a qui la falla li deu tant en els més de 50 anys formant part d'ella.

Si en un principi, sempre es parlava de la filla de Susi, no hagueren de passar molts dies per a que la nostra Fallera Major fóra senzillament Susi, i en este cas, la gran artista que ens ha donat tantes alegries en el món del teatre, passà a ser la mare de la nostra regina. La qual cosa ens ompli de satisfacció, perquè estem convençuts que hem tingut molta sort i junt amb la Fallera Major Infantil, Carla Requejo Izquierdo, ens regalaran un any ple d'emocions i de festa, de molta festa, que és un dels objectius essencials de les falles.

Icom no podia ser d'altra manera, a més del contingut del llibret, basat en el lema del monument gran, volem que la protagonista principal siga Susi amb el seu President José Mora Andrés, de la mateixa manera que Carla, ho serà del Racó Infantil. Des de sempre, la Falla Ramón y Cajal ha apostat fort pels monuments, però per damunt de tot, l'esforç de la comissió s'ha centrat en aconseguir que les nostres falleres majors visquen un any inoblidable, como li ho desitgem a Susi Llópez Mora.

Com ja se nos ha escapat en el full anterior, Carla Requejo Izquierdo, serà enguany la màxima representant del món faller infantil de la Falla Ramón y Cajal. Una xiqueta juganera i al mateix temps, una dona molt formal, que des del primer moment ha sabut assumir el càrrec amb naturalitat i molta responsabilitat. No parla massa però amb el seu somriure s'explica com un llibre obert, igual que volem amb el llibret d'enguany.

Ara bé, parlem de llibret de manera continuada i la veritat és que hauríem de dir dos llibrets, el major capitanejat per Susi i l'infantil, amb Carla al front d'ell. Es tracta d'un projecte ambiciós però necessari, a fi de fer justícia en quant al respecte i consideració que mereixen les nostres Falleres Majors.

Racó Infantil. Així és com cridem el llibret dels nostres menuts i menudes. No es tracta d'un complement del major. D'això res, és un llibre fascinant i atractiu, que basant-se com no, en el lema de la falla infantil, ensenya, entreté i convida a llegir a tots els que el fullegen, perquè José Fernando, amb la seua experiència sap arribar al cor de tots els lectors i lectores que tenen la sort d'aconseguir tindre'l a les seues mans.

La veritat es tracta d'una biografia acompanyada de fantasia i il·lusió, en la que la protagonista és la nostra Carla, que està vivint un any ple d'alegries i emocions, igual que va viure sa mare Laura fa 35 anys quan va ser també Fallera Major Infantil de les falles de 1988, i que de segur que serà la millor consellera que podia imaginar tindre Carla al llarg del seu regnat.

Amb els les portades de Campillo, els escrits habituals, el treball d'investigació de Boro i la maquetació de Javi, us presentem el Llibret de la Falla Ramón y Cajal del 2023, d'autor la Comissió, perquè només participem fallers i falleres de l'Ermita, sense altre propòsit més que d'animar als nostres a escriure, i escriure en Valencià, a fi de complir un dels compromisos més importants del món faller amb la tradició i cultura de tots els valencians i valencianes.

PRESIDENT 2023

JOSÉ MORA i ANDRÉS

Després de més de 50 anys sent faller i sempre de la Falla Ramón y Cajal, desenvolupant tots els càrrecs possibles, no puc ocultar la il·lusió que me feia arribar a ser el President de la meua comissió.

Per suposat que era conscient que presidir i representar una comissió amb el prestigi que ens hem guanyat al llarg dels anys d'història, era una tasca complicada i plena de responsabilitat, però, les ganes que tenia i la vàlua de la gent que forma part de la falla de l'Ermita, m'omplia d'optimismes per afrontar un exercici faller que estiguera al nivell dels anys anteriors.

I després de 10 mesos d'estar vivint una experiència intensa i tan nova per a mi, me vénen al cap els fallers que m'han precedit en el càrrec, i alguns d'ells durant molts anys, per la valentia que han demostrat i que sens cap dubte mereixen el reconeixement més sincer i afectuós de tota la família fallera.

Només puc tindre paraules d'agraïment per a tots els fallers i falleres de la comissió, tant majors com infantils, pel seu suport i demane comprensió per si les meues decisions no han sigut compartides per alguns i algunes, perquè el que me coneix sap que sempre he buscat el bé de la falla, procurant en tot moment no molestar a ningú.

El que no podia imaginar quines Falleres Majors m'anaven a acompanyar en aquesta apassionant aventura, però he de dir que he sigut molt afortunat, ja que Susi i Carla y per suposat, les seues respectives famílies m'han fet viure de qualsevol acte un motiu de festa. Comprensives, simpàtiques, educades, respectuoses..., tot un exemple a seguir entre xiques i xiquetes. Elles han fet del meu càrrec la part més entranyable i jovial, que sempre serà inoblidable per a mi.

Vull fer referència a la bona acollida que he tingut a càrrec dels Presidents i Presidentes de les comissions de Torrent, que des del primer moment m'han acceptat amb molta estima i acompanyament. I no podia acabar el present escrit destacant els meus fallers i falleres que són el pilar de la falla, passat, present i futur d'una comissió que vol festa i diversió, però sens renunciar a potenciar la cultura i les tradicions que ens identifica com a poble i fan de les falles Patrimoni Immaterial de la Humanitat.

FALLERA MAJOR 2023

SUSI LLÓPEZ i MORA

Benvolguts fallers i falleres:

És per a mi un plaer poder dedicar-vos unes paraules com a Fallera Major. Crec que per a tots va ser una sorpresa aquella nit que ma mare em va proposar per a ocupar una càrrec tan important per al present exercici, però a dia de hui no puc estar més contenta d'haver pogut representar a la falla de l'Ermita en tots els actes que he assistit i així poder fer realitat el meu somni. Somni que ha sigut molt més especial del que m'havia imaginat mai, com diuen totes les falleres majors: "Qui no ho viu no sap tot el que es viu durant aquest any". Ha sigut un vertader plaer conèixer en profunditat tota la vida fallera que tenim a la nostra ciutat, des de concursos fins les diverses activitats que hi han.

Com vaig dir en la meua proclamació, la falla és com una gran orquestra, on hi ha diversos instruments que, encara que cadascun siga diferent i sone de distinta manera, tots junts fan música, tots fem falla, però es necessari que estiguem preparats, "assajant", ja que del contrari no sonaria bé. Vull animar-vos a que ajudem i aprenguem dels més majors que ja ens donen pas als joves, però hem de saber reemplaçar-los per a que la falla Ramón y Cajal, se supere cada any.

Des de xicoteta vaig somiar en aquest any, però ha sigut millor que en el somni, i és que no tinc paraules per a descriure totes les emocions que es viuen. Sempre he anat a l'ofrena de flors a la Verge, ni la pluja va impedir que participàrem tota la família, però a més, cada vegada que entrem o sortim de casa, tenim el privilegi de tindre-la davant mirant-nos amb tendresa i enguany li donaré el ram més especial, replet de gratitud i admiració.

Quan vam anar a visitar la que serà la nostra falla i vaig veure la careta del monument principal sols tenia ganes de veure-la plantada, encara que això voldrà dir que estem arribant a la fi de l'exercici. Així que anem a gaudir de cada dia que ens queda, perquè valdrà la pena viure'ls amb intensitat.

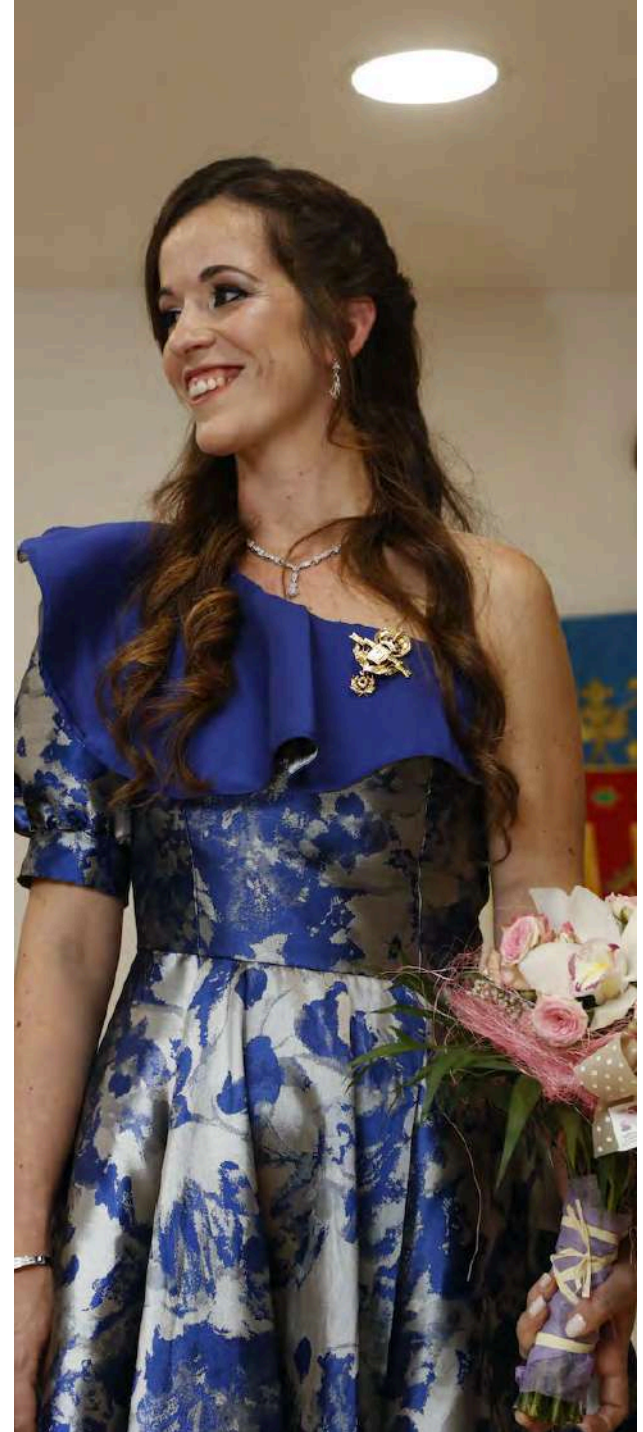
Gràcies Pili per haver-me ajudat i aconsellat de tot el que has après en aquests tres anys de regnat; has sigut un gran exemple de fallera i de persona. Com no, a la meua gran companya d'aquest concert, Carla, aquesta xicoteta però gran fallera, que junt amb la seua família estan en tot moment ajudant-nos. I per descomptat a la meua família, gràcies per acompanyar-me i oferir-me tot el que necessite, tots junts hem gaudit de l'any i encara ens queda el millor, com és la gran Setmana Fallera.

Dedicar unes paraules a tots els fallers que treballen a contrarellotge perquè tot estiga perfecte, als que ens informen de tots els actes i concursos que tenim, en especial a Toni Vilanova, qui ha sigut un gran recolzament junt amb el nostre president Mora.

I a tots els fallers i falleres, desitjar-vos que tingueu unes falles inoblidables, gaudint al màxim de cada acte tots junts i amb plena harmonia i germanor, perquè si ho fem així, aconseguirem que la festa siga més festa i la falla de l'Ermita més falla. Visquen les falles i visca la falla Ramón y Cajal de Torrent!

FALLES 2022

FALLERES

Laura Agrelo i Herreros

2005

Rocío Álamo i Amores

Andrea Albizuri i Vilanova

Raquel Almenar i Besó

Silvia Amo i Andrés

Marina Andrés i Campos

Eva Maria Andreu i Andreu

Irene Andreu i Carratalá

María Andreu i Carratalá

Celia Andreu i Chuliá

Claudia Andreu i Chuliá

2002

Esther Andreu i Mora

1998

Mª Amparo Andreu i Mora

Mª Amparo Andreu i Noguera

Daniela Regina Azevedo

Amparo Baviera i Climent

Marta Benavent i García

Mireya Benavent i García

Irene Benavent i Medina

1996

Mª Amparo Benavent i Roig

1989

Mª Carmen Benavent I Roig

1972

Susi Benlloch I Navarro

Beatriu Benlloch I Navarro

2008

Mª Dolores Blanco i Verdet

Mª Luisa Blanco i Verdet

Yolanda Borrás i Sánchez

Natalia Botella i del Valle

Mª Amparo Calvete i Montesa

1981

Isabel Carmona i Díaz

Loli Carrascosa i Requena

Carla Carratalá i Esteva

2013

María Carratalá i Ferrandis

1995

Irene Carratalá i Micó

1992

Mª Amparo Casanova i Mora

Fina Chafé i Grau

Ruth Chulía i Sena

Ana Climent i Sapena

Lucía Company i Andreu

Inma Company i Aracil

María Company i Aracil

Gemma Costa i Vicente

Amparo de la Encarnación i Barberá

Laura de la Encarnación i Barberá

Katy Esteva i Ibáñez

Amanda Faya i Ruiz

Sandra Felguera i Romero

Amparo Fernández i García

Mª Carmen Ferrandis i Puchol

Mª Loreto Furió i López

Mª Cramen Furió i López

Nuria Gallego i Andreu

Eva García i Andreu

Inma García i Barat

Pilar García i Gamero

Ana García i Gil

Paqui García i Hurtado

Alba García i Moratalla

Carla García i Moratalla

Mar García i Yago

Sari García i Yago

Mónica Garrido i Sáez

Manoli Gavilán i Gómez

Maria González i Benavent

Jasmyna Gordillo i Masegosa

Laura Luz Hernández i Puchades

Irene Herrador i Ruiz

Mª Vanesa Izquierdo i Bulgarelli

Victoria Izquierdo i García

Laura Izquierdo i Mullor

Amina C. Kafernawi i Úbeda

Mª Carmen Láinez i Fenoll

Mª Ángeles Lapeña i Martínez

Beatriu Leal i Benlloch

Inmaculada Llópez i Mora

Susi Llópez i Mora

Mª José Llopis i Cantero

Patricia López i Martín

Neus Manzano i Benavent

Claudia Marcos i Nieva

Ana Marín i Mantas

Marta Mariner i Herrador

Sonia Márquez i Carrión

Neus Martí i Lorenzo

Marta Martín i Andreu

Paqui Martínez i Lloria

FALLES 2022

FALLERES

Carmen Marzo i Romero

Sofía Mertens de Wilmars i Cantarino

María Miquel i Almenar

Lola Miquel i Campos

Reyes Molina i Puig

Mª Carmen Montesa i Andrés

Mª Carmen Mora I Besó

Susi Mora i Chuliá

Lydia Mora i Nieto

Laura Moragón i de la Encarnación

Remedios Moratalla i Pozo

Dolores Moreno i Martínez

Raquel Muñoz i García

Mª Carmen Muñoz i González

Mª Victoria Oria de Rueda i Puche

Cristina Ortí i Botifora

Jéssica Paes i Bartual

Sara Pagán i Ortí

Mª Carmen Palacios i Vento

Cristina Pérez i Botifora

Alicia Peris i Palacios

María Piles i Gavilán

Sheila Piles i Gavilán

Marian Prieto i Rodrigo

Conchín Puche i Soriano

Ruth Puche i Suay

Magdalena Puig i López

Yolanda Puig i López

Sonia Punzano i Rodríguez

María Ramos i Casanova

Marta Requena i García

Flori Requena i Romero

Mar Ricart i Benlloch

Zaira Romero i Luna

Flori Romero i Tudela

Patricia Romero i Tudela

Clara Ros i Ferrer

Violeta Ros i Ferrer

Consuelo Ros i Mora

Montse Ros i Tormo

Cristina Sánchez i Yago

Mª Dolores Sánchez i Yago

Nuria Segura i Romero

Patricia Segura i Romero

Sara Serrano i Martí

Lluna Silla i Izquierdo

Maria Silla i Mora

Aitana Tarín i Puig

Candela Tarín i Puig

Cristina Toledo i Boscá

Cruz Toledo i Pardo

Cristina Torres i Mora

Elena Tortosa i Colomer

Gracia Tortosa i Colomer

Encarnita Verdet i Cava

Maite Verdet i Olcina

Silvia Verdet i Olcina

Isabel Vilanova i Aracil

Marta Belén Vilanova i Martínez

Esther Vilanova i Soler

Sara Villalón i Miquel

Lluna Yago i Mas

FALLES 2022

FALLERES

FALLES 2022 FALLERS

Rafael Alabarta i López
 José M. Alemany i Alemany
 Antonio Andrés i Campos
 José Fernando Andreu i Alabajos
 Alejandro Andreu i Arnau
 Ferran Andreu i Carratalá
 Pablo Andreu i González
 Federico Andreu i Higón
 José Fernando Andreu i Mora
 Gaspar Asensio i Olmos
 Daniel Asín i Santamaría
 Joaquín Bas i Monerris
 Alejandro Baviera i Climent
 Juan Benavent i Aleixos
 Juan José Benavent i Roig
 Pau Benavent i Roig
 José Vicente Botella i Barreda
 Gonzalo Bueno i Fernández
 Diego Bueno i Verdet

Gonzalo Bueno i Verdet
 José Ramón Cabrelles i Romero
 Alberto Camacho i Peña
 José Luis Campillo i Ruiz
 Raúl Campillo i Ruiz
 Salvador Carratalá i Baixauli
 José Antonio Carratalá i Micó
 José Antonio Carratalá i Pardo
 Adrián Cebrián i Carmona
 Alejandro Cerezo i Martí
 Pau Chiner Besó
 Lucas Císcar i Felguera
 Marcos Císcar i Felguera
 Salvador Císcar i Juan
 Manuel Climent i Moral
 José Company i Aracil
 Alfred Costa i Sabater
 Víctor Cuevas i Flor
 Alejandro de Gracia García
 Andrés de la Flor i Llamas
 Jorge Enguídanos i García
 Ramón Esteve Moreno

Santiago Fernández i García
Carlos Gallego i Andreu
Javier Gallego i Puig
Francisco García i Andreu
Manuel García i Funes
Santiago García i Sanz
Francisco García i Yago
Sergio Giménez i López
Manuel González i Benavent
Manuel González i García
José González i Santamaría
Roberto González i Santamaría
Javier Hernández i Antonino
Rafael Herrador i Climent
José Antonio Ibáñez i Gil
José María Ibáñez i López
Manrique Izquierdo i Alepuz
Jorman Izquierdo i Mullor
Ricardo Llópez i Mora
Andrés Llopis i Cantero
Andrés Llopis i Veguer
Claudio J. Marcos i Fernández

Daniel Martín i Andreu
Antonio Martínez i Albert
Rubén Martínez i López
Aitor Martínez i Muñoz
Enrique Martínez i Pujada
Juan Antonio Marzo Sempere
Arturo Mil i Contreras
Raúl Mil i Contreras
Rafael Miquel i Campos
Pau Miquel i Parra
Francisco Mora i Alejos
José Mora i Andrés
Julián Moragón i Andrés
Daniel Moreno i Marín
Fidel Moreno i Pérez
Borja Muñoz i Puig
José Manuel Navarro i Beses
Salvador Navarro i Soler
Marc Navarro i Verdet
Pau Navarro i Verdet
Ramón Oria de Rueda i Salazar
Juan José Ortí i Ortí

FALLES 2022 FALLERS

Javier Palao i Bielsa
Julio Manuel Palop i Andreu
José Rafael Peris i Palacios
Antonio Piles i Rives
Jorge Ramírez i Navarro
Jorge Ramos i Casanova
Manuel Ramos i Giménez
Carlos Requejo i Gaitán
Carlos Requena Aguilar
Daniel Requena i Cases
Jorge Requena i Cases
Alejandro Requena i García
Javier Requena i Lerma
Daniel Ignacio Requena i Piles
Joaquín Requena i Piles
José Fco. Requena i Piles
Óscar Requena i Piles
Vicente Requena i Piles
Ximo Requena i Romero
Mario Ricart i Benlloch

Jesús Roig i Doménech
Vicente Romero i Tudela
Salvador Ros i Tormo
Ángel Ruiz i Prieto
Lucas Sánchez i Cabrera
Antonio Segura i Rodríguez
Teodoro Segura i Rodríguez
Gabriel Silla i Izquierdo
Iván Solana i Sánchez
Enrique Suay i Company
José Javier Suay i Tadeo
Francisco Tarín i Silla
Javier Toledo i Pardo
Óscar Vilanova i Aracil
José Vicente Vilanova i García
Antonio Vilanova i Merino
Francisco José Vilanova i Merino
Antonio Vilanova i Pérez
Luis Carlos Villa i Schult
Ángel Villalón i Olmo
David Villaplana i Navarro

FALLES 2022
FALLERS

MES FALLERS BRILLANTS

Una prova evident que la Falla Ramón y Cajal de Torrent està formada per fallers i falleres ben enraigats en la nostra comissió mostrant en tot moment la seua fidelitat i amor per la festa fallera, és que cada any ne són molts i moltes els que reben les màximes recompenses que atorga tan Junta Central de València com la Junta Local Fallera de la nostra ciutat.

En aquest exercici, podem presentar fins a 9 Brillants més, tots ells joves i la majoria ja provenien de la secció infantil, i resulta curiós que quasi tots ells són pares i mares i els fills i filles, ja formen part de la comissió menuda o fins i tot, ja en la major.

Quatre homes i cinc dones formen la colla de brillants d'enguant:

- José Luis Campillo Ruiz**
- José Company Aracil**
- Manuel Ramos Giménez**
- Ximo Requena Romero**
- Amparo Calvete Montesa**
- Inmaculada Company Aracil**
- Sari García Yago**
- Laura Izquierdo Mullor**
- Cristina Sánchez Yago**

Per una banda les cinc xiques pertanyen a una generació que a més a més dels 30 anys de falleres com a majors, també van estar en la secció infantil pràcticament des de que van nàixer i l'amistat entre elles va sorgir des del primer dia i continua encara més enfortida si cap en l'actualitat.

Per suposat que la falla Ramón y Cajal presumeix de tindre-les entre nosaltres per l'alegria que aporten i perquè representen la il·lusió i estima que els nostres joves manifesten per la festa de les falles. Com a infantils han participat en totes les activitats i com a majors, han reduït el seu ritme, però sempre estan on hi ha festa i enriquint de simpatia l'ambient que tots els fallers i falleres de l'Ermita desitgem.

I per altra banda, els quatre fallers provenen de grups diferents, però no ha sigut obstacle per a generar una relació cordial entre ells, que aprofita d'exemple de com ha de ser l'ambient dins de qualsevol comissió.

No obstant això, Pepe Compnay és germà d'Inma, i quasi podríem integrar-lo en el grup de les cinc xiques. Manolo forma part, tal vegada de la colla més nombrós de la falla, però el seu caràcter ric en generositat i empatia, li facilita la relació amb tots els membres de la comissió. I finalment, José Luis i Ximo, treballen junts en el camp de la docència a l'antic Convent i a més, han participat en alguns dels projectes que s'han programat en diferents ocasions, tant d'infantils com de majors, i la veritat és que els premis aconseguits referenden la seua bona labor.

**Ah! No cal plorar
que la falla
és...,tropical!!!**

ARTISTA: ERNESTO CIMAS

LEMA “Ah! No cal plorar que la falla es...,tropical!!!”

Començarem l'explicació amb una senzilla qüestió:
Digueu-me si és veritat que no sobra crispació al conjunt de la societat?

El problema no és trivial, en ser un fet universal, perquè existeix a Torrent, a Brasil, Perú o el Senegal, i acovarda massa a la gent.

Per suposat, que sóc conscient que encara que dóna joc és un tema molt recurrent però amb un objectiu contundent cremar la maldat en el foc.

A més canviarem el sentit i amb els millors dels propòsits donarem la volta a aquesta truita buscant que aquest món enfollit soterre per a sempre la lluita.

Amb sàtira, gràcia i passió, esborrarem catastrofismes i de la mà d'una il·lustre cançó, de la il·lusió i de l'optimisme trobarem segur la redempció.

Des del mateix cor de l'Habana, la veu d'una il·lustre cubana enalteix els valors de la vida i al món sencer ens demana soterrar la tristor maleïda.

Cèlia canta que no cal plorar que millor riure i cantar, mirar al futur i endavant ser rialler i molt de confiar que la sort acaba arribant!!

Per a explicar cada escena ens regala ella l'estrena canviant el seu carnaval per una festa en lluna plena que l'anomena “Tropical”.

La vida és un carnaval!!!
Cantant: Cèlia Cruz
Lletra: Victor Daniel
Premi: Cançó Tropical de l'any
(2003)

ESCENA PRIMERA

No podem començar la festa
sense cridar al cel molt fort
per parar la guerra infesta
que causa dol i tantes morts.

Més d'un any de vil batalla
per culpa d'un ser capritxós
que per voler ser poderós
s'ha convertit en un canalla.

Quin serà el preuat tresor
que a Ucraïna penses trobar?
Que voldràs tu abastar
a costa de tant de plor?

Posa un poc d'enteniment,
no veus que qualsevol guerra
als que primer soterra
són als pobres innocents.

Pensa en la fràgil infància
i en l'activa joventut,
que per la teua arrogància
els has deixats sense futur.

Davant d'aquesta crueltat
qualsevol problema és lleu
i a la falla alcem la veu
per viure en pau i llibertat.

No volem que aquesta indecència
siga hui quasi normalitat
perquè és un dard enverinat
viure-la amb indiferència.

Ha compostat el nostre artista
uns cants de goig i esperança
per no perdre'ls mai de vista
mentre es volteja la balança.

**Ai, no cal plorar...
que la cordura segur aplega
i molt prompte tenim un regal.**

**Ai, no cal plorar...
que el voler a la guerra doblega
i la pau desfila triomfal!!!**

ESCENA SEGONA

L'espurna, gràcia i simpatia
que brollen del cor de la dona
són ara cants d'alegria
en honor de la bona persona.

Ens oblidem d'artistes famosos
i dels personatges consagrats
que no sempre ixen airosos
per grollers i mal educats.

La veu dolça de la caribenya
exalta les persones normals
i als més menuts els ensenya
quins són els valors essencials.

Persones que en el dia a dia
lluiten per sobreviure
en tindre que conviure
amb la farsa i la hipocresia.

Mentre els preus continuen pujant
et diuen que vius al paradís
que tens que estar molt feliç
per com t'estan ajudant.

Per a d'ells som com titelles
manejats al seu antull
que exhibeixen amb orgull
després de mesures estrelles.

Sols pensen en la poltrona
en mantindre's eternament
sense pudor ni mirament
cap a la dignitat de la persona.

El pitjor és que aquesta història
és recurrent i estructural
i dóna igual qui cante victòria
perquè tot continuarà igual.

**Ai, no cal plorar...
que algun dia hi haurà justícia
i el bé li guanyarà al mal.**

**Ai, no cal plorar...
que el polític que hui es beneficia
s'asseurà davant d'un tribunal!!**

Segueix cantant-li als governants
oferint-los art i trellat
perquè si es parlaren cantant
no hi hauria tant de combat.

És una autèntica vergonya
veure'ls sempre discutint
i és cert, i no va de conya,
que a tots ens esteu avorrint.

Les sessions al Parlament
són un autèntic guirigall,
tots entregats com a vassalls
a la discussió i l'enfrontament.

Encara és més greu el problema
perquè no es salva ningú
i aprofiten qualsevol tema
per a lladrar-se com a pit bulls.

Quan un partit fa una llista
és un gran punt a favor,
ser un excel·lent orador
i amb les paraules, un activista.

Pensen que la raó
es guanya cridant i insultant,
i esclafant l'oposició
amb expressions malsonants.

El que no sé si han pensat
és que esta falta de respecte
té un efecte més que directe
sobre la resta de la societat.

I cap d'ells s'està qüestionant
que el fanatisme i la intolerància
és el que estan inculcant
a la joventut i la infància.

**Ai, no cal plorar...
pensem que la llibertat d'expressió
deixe de ser roïna i immoral.**

**Ai, no cal plorar...
que segur que amb l'educació
s'acaba esta guerra verbal!!**

ESCENA QUARTA

Amb l'arrogància dels polítics
composa milers de cançons,
que enguany és un any crític
perquè amics, tenim eleccions.

Ella es troba amb un dilema
i desitja eixir corrent
cantant sobre un altre tema
que agrada més a la gent.

Però com és una enamorada
de les lletres passionals
cau de sobte entregada
als pactes postelectorals.

Relacions més que impensables
que acaben junts enamorats
i a canvi d'un preu raonable
entreguen la seua fidelitat.

Matrimonis de conveniència
amb un voler subornador
que de cara a l'exterior
són un model de convivència.

Ella canta entusiasmada
a la falsedat d'estes històries,
de mentides irrisòries
i d'una societat enganyada.

Balla al ritme d'uns tambors
que li conten la gran veritat
què pactar és necessitat
per a tot tipus de color.

I el que Cèlia sap molt bé
és que estos falsos casaments
acaben com Sakira i Piqué,
o com el ball de Torrent.

**Ai, no cal plorar...
sols ens queda acostumar-nos
a estos jocs electorals.**

**Ai, no cal plorar...
perquè tenim ja que oblidar-nos
de les majories totals!!!**

ESCENA CINQUENA

Per què serà que el desamor
porta Cèlia fins a València
cantant-li amb molt de dolor
a un equip en decadència?

Amb la seua salsa vol consolar
a una afició malparada,
traïda i desesperada
que somnia en tornar a guanyar.

El vell camp de Mestalla,
que enguany està d'aniversari
plora en veure a l'adversari
emportant-se sempre la batalla.

I malgrat els quefers de Merinton
a l'inici de cada temporada
el camp es plena de gom a gom
amb una il·lusió desmesurada.

Lany passat amb la "Bordaleta",
quasi vam ser campions
i enguany amb la "Gatusseta"
vam recobrar la passió.

Però estem cegats per l'esperança
i no veiem que és un miratge,
un capítol més de l'ultratge
de qui no desitja benaurança.

Per a Lim el club és un negoci
per a nosaltres un sentiment,
i és un clamor entre els socis
pretendre el seu acomiadament.

Els sentiments no compren accions
i el que necessitem són els diners
dels valencianistes sincers
amb collons i molts de milions.

**Ai, no cal plorar...
cal expulsar nostres penes
per tornar a ser immortals.**

**Ai, no cal plorar...
sols queda encontrar un mecenes
que tinga molt bon capital!!!**

ESCENA SISENA

Aprofitant la seua estada
a les terres de València
vol conèixer l'essència
de la festa més arrelada.

Gràcies a la reputació
d'esta afamada cantant
les falles se l'estant rifant
per tindre la seua actuació.

El casal més afortunat
s'engalana per a la festa
que acaba amb la protesta
d'un grup de gent del veïnat.

Cèlia en persona s'adona
d'esta recurrent discrepància
i de sobte la música sona
amb la veu de la tolerància.

Perquè una festa que és patrimoni
no tolera esta ruptura
hi ha que arreglar el matrimoni
com una parella madura.

Amics fallers, que tot no val,
no sou els amos dels carrers,
prepotents i punyeters
amb els drets elementals.

Amics veïns, sigueu comprensius
les falles són quatre dies,
i amb un talant permissiu
compartiu junts les alegries.

Brindeu per l'harmonia,
l'equilibri i la coherència,
buscant la millor sintonia
que elimine la diferència.

**Ai, no cal plorar...
però si utilitzar el diàleg
per conviure de forma cordial.**

**Ai, no cal plorar...
si tots junts compliu el decàleg
l'ambient festiu serà colossal!!**

ESCENA SETENA

Signat a la fi el compromís
de convivència veïnal
cantant salsa acudeix
al consistori municipal.

Vol conèixer al “Rotxano”,
alcalde de la ciutat,
que al seu pas, i xano-xano,
va camí de la posteritat.

Ja són quasi trenta anys
al comandament de Torrent
i no serà res estrany
que enguany siga reincident.

Cèlia exalta l'experiència,
el do de gents i saber estar,
perquè atenent i sabent escoltar
ell tapa qualsevol deficiència.

I mentre en l'oposició,
ni s'aclareixen entre ells,
desitjant que es faça vell
i gaudisca de la jubilació.

Perquè una llista cremallera
i la falta d'acords i d'unió
no és la millor manera
per transmetre il·lusió.

Amb Compromís i Ciutadans,
Jesús es troba més que tranquil
sap que en cas de perill
sempre l'acaben recolzant.

I els altres partits més menuts
com Vox, Unió o Sumant
s'esforcen i estant lluitant
per ser al menys coneguts!!

**Ai, no cal plorar...
hi ha que estar al costat de la gent
sent social i terrenal.**

**Ai, no cal plorar...
penseu com fer que Torrent
siga la ciutat ideal!!!**

ESCENA HUITENA

Al so de l'última cançó
Cèlia encén la tempesta
en plantejar la reflexió
i el futur de nostra festa.

En aquests dies de convivència
amb estaments del món faller
veu que es respira al carrer
un cert canvi de tendència.

Ella ho té clar i és conscient
que els temps estan canviant
i que cal anar-nos adaptant
allò que demanda la gent.

Però fins on arriba eixa ratlla
que cal parar o creuar?
Perquè el que no es pot negociar
és que cal plantar una falla.

La diversió és fonamental,
sense ella estem morts,
però mai canviant el suport
als aspectes culturals.

Però si parlem de treball,
entrega i implicació,
ens trobem pitjor que mai,
ningú vol obligacions!!

A més ara é el contrari,
en pagar tots són drets,
fent que siga necessari
contractar serveis externs.

I així està de moda el debat,
seguir sent comissió fallera
o ser associació festera
amb un futur assegurat?

Ai, no cal plorar...
junteu-vos tots i dissenyeu
una festa més actual.

Ai, no cal plorar...
però en dissenyar no us oblideu
mantindre els valors essencials!!

Ai, no cal plorar...
m'acomia de i vos deixeu el consell,
viviu la vida com un carnaval.

Ai, no cal plorar...
sigues jove, menut o vell
viu sempre feliç i jovial.

Ai, no cal plorar...
i per a que no oblideu el missatge
vos regale una festa..., tropical.

Ai, no cal plorar...
i recordeu que em tindreu com imatge
al cadafal de Ramón y Cajal!!!

La vida és un carnaval!!!
Cantant: Celia Cruz
Lletra: Víctor Daniel
Premi: Cançó Tropical de l'any
(2003)

TROPICAL

Quan l'artista del monument gran ens va presentar l'esbós, era fàcil encertar que guardava referència amb un país del centre d'Amèrica, del que tots els que l'han visitat, parlen meravelles, no sols per omplir pàgines i pàgines d'història, ni per les platges embruixadores que conviden a l'amor i la nostàlgia, sinó també per l'encant de la gent, plena de vida i il·lusió, que fan de la música i el ball, una forma de viure que contagia tot el món i per molt que ho intentes, no pots lliurar-te de l'esperit que transmet amb la sensació que t'han hipnotitzat i no desitges en cap moment despertar d'aquest segrest emocional.

Encara que podria faltar unanimitat en elegir un sol país, no podreu negar que la majoria s'inclinaria per la perla caribenya com és Cuba. Ara bé, pensem que Ernesto, el nostre artista, pel caràcter tan bondadós i comprensiu que manifesta en tot moment, no haurà volgut fer cap discriminació, i va elegir com a lema de la falla d'enguany: Tropical. D'esta manera tots encerten i qualsevol país de la zona compresa entre els dos tròpics podria ser resposta correcta.

Fins ací, tan la falla com el lema, va ser prou ben acollit pels fallers i falleres de la comissió, que des de qualsevol punt de vista, veien festa i més festa, objectiu primer i indiscutible de les falles, sobretot, després dels últims anys on les suspensions i confinaments, ens van deixar malalts, bé físic o mentalment. hi ha moltes ganes de festa, de viure-la sense por i amb total llibertat. Això sí, amb una llibertat respectuosa i saludable que ens satisfaga i no moleste a ningú.

Però clar, quan l'equip de fallers i falleres de la comissió encarregats de confeccionar el llibret, es posà en marxa, primer, per a dissenyar el projecte, i després, distribuir la faena de cadascú, s'adona que, malgrat que el lema és atractiu i convincent, la veritat és que no sabíem massa bé el camí a seguir, ja que Tropical es pot referir a moltíssims conceptes, y haguérem de tirar mà a l'enciclopèdia Wikipèdia per a que ens mostrara els temes que a través de la paraula tropical poden ser motiu d'estudi o investigació, i per suposat, que ens va donar un grapat de possibilitats que reproduïm a continuació:

- Els tròpics, els dos paral·lels de la Terra que es troben a una distància del Equador de 23° Nord i Sud, respectivament; són els anomenats Tròpic de Càncer i Tròpic de Capricorn.
- La zona intertropical, franja que rodeja el Equador, entre el Tròpic de Càncer i el Tròpic de Capricorn.
- El clima tropical, tipo de clima habitual en la zona intertropical.
- El bosc tropical, bosc ubicat en la zona intertropical, que conseqüentment presenta clima tropical, i la vegetació del qual predominant és de fulles amples.

- Cerveza Tropical, una cervesa elaborada en Gran Canaria.
- Música tropical, conjunto de diversos gèneres musicals creats des del segle XIX en la regió caribenya.
- Tropical Bend, una xicoteta localitat ubicada en el delta del riu Misisipi, en el estat de Luisiana (Estats Units).
- Tropical Malady, pel·lícula tailandesa de 2004.
- Tropical Tribute to the Beatles, àlbum tributo a la banda de rock anglesa The Beatles.
- Tropicale Amissa Bongo, competició de ciclisme professional que se disputa en Gabón, Àfrica.

És possible que la nostra obligació haguera sigut preparar una enquesta per a que la comissió decidira els temes a tractar en el llibret d'enguany i que fóra fidel al lema elegit amb la paraula Tropical. Però, semblava evident que els tròpics no eren atractius com tampoc ho eren el clima o el bosc tropical, encara que les conseqüències que estem sofrint per la falta de respecte i compromís amb el medi ambient, dóna peu a omplir una enciclopèdia amb reivindicacions i profundes reflexions a favor de projectes i accions per a curar el planeta que és la nostra casa. I si ara està senzillament malalt, cal esforçar-nos per a que les generacions posteriors a les nostres tinguen la garantia de poder continuar vivint en esta casa extraordinària amb unes condicions saludables i sense cap temor a sofrir el nefast pagament de tots els crims mediambientals que hem protagonitzat davant la indiferència de tots aquells, que podent posar remei, no ho fan, tan sols per motius econòmics i l'afany d'acumular riquesa i més riquesa.

Si ens referim a la cervesa Tropical, sí que seria un dels temes preferits, i fins i tot, encara que llevem la paraula Tropical, perquè la cervesa és la protagonista de qualsevol festa, i això que no falta estar en una festa per a beure i beure. La cervesa és la millor medicina que podem trobar per a que la festa siga més festa. No podem imaginar què passaria si la cervesa tinguera ingredients curatius. Estaríem tots en la glòria, però no en la glòria celestial, sinó terrenal, ben forts, ben sans, ben feliços i clar, allò de quinto i tapa hauria de substituir-lo per barra de pa i barril.

I si la cervesa triomfaria, no es quedaria arrere la música tropical, i la prova és que hui en dia la música més excitant i que convida a ballar-la encara que estigues en un soterrar, és la que ens han importat els cantants, ells i elles, precisament de la zona tropical. Sempre ha sigut un tipus de música ben acceptada per la resta del món, però el més important és que ha aprofitat el pas del temps per a modernitzar-se i arribar amb força a la gent de qualsevol edat, ajudat això sí, pels mòbils i les innumerables aplicacions que contenen, que permeten escoltar la que te ve en gana i si ho fem amb una cervesa a la mà, ja es pot demanar més. La glòria!

Tropical Bend, no despertaria massa entusiasme. Pot ser que algú comentara: “si em conviden a visitar-la i passar uns dies en esta localitat americana, estaria bé...” Però poca cosa més, encara com el saber no ocupa lloc, algun altre buscaria com no, en el Google, informació sobre el poble de Luisiana. I és que la curiositat és fonamental per a l'estudi i adquisició de coneixements.

I si continuem investigant sobre la paraula Tropical, ens trobem fins i tot, amb una pel·lícula, en este cas, tailandesa i rodada en l'any 2004, sent el seu títol complet, Tropical Malady i va ser dirigida per Apichatpong Weerasethakul. Es tracta d'un film en el què hi ha una cosa màgica en l'aire. Són temps feliços, i l'amor és alguna cosa sense complicacions per al soldat Keng i el jove llaurador Tong. Vesprades agradables amb la família de Tong, nits plenes de cançons a la ciutat... Fins que la vida es veu pertorbada per la desaparició d'algú. A més, algun tipus de bèstia salvatge ha estat matant les vaques. Segons les llegendes locals hi ha la possibilitat que un ésser humà pugui convertir-se en una altra criatura. Llavors comença la història d'un soldat que s'endinsa sol en el cor de la jungla, on els mites sovint es fan realitat. Sempre ha sigut una pel·lícula amb una crítica molt positiva i fins i tot, va guanyar el Premi del Jurat en el Festival de Cannes. No me direu que no té substància cinematogràfica, però la deixem estar, perquè estem farts de bèsties i escenes de terror, que ja n'hem viscut moltes en els últims anys.

Tropical Tribute to the Beatles és un àlbum tribut per a la banda de rock britànica The Beatles interpretat per grans artistes del gènere tropical salsa com Celia Cruz, Oscar D'León, Domingo Quiñones..., fet per la gràfica de *RMM Rècords, produït entre els magnats de la salsa Ralph Mercado i Óscar Gómez i distribuït per Bellaphon i Uni Distribution. L'àlbum conté cançons de diverses èpoques beatle, des de la “Beatlemanía” fins a la seua etapa psicodèlica amb temes de Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band. Els temes van ser adaptats a l'espanyol per Salvatore Adamo i Jorge Córcega. Per a parlar dels Beatles cal utilitzar paraules majors, perquè no sols formen part de la història de la música, sinó perquè a més a més, despertaren l'esperit adormit de la joventut, que fins l'aparició d'aquests quatre monstres no havien sigut capaços de reivindicar la música que se quedaria per a sempre com la forma d'expressar els sentiments d'un col·lectiu emprenedor i lluitador com són els xics i xiques de les últimes dècades.

I com no, l'esport no podia quedar al marge d'esta paraula tan universal com és Tropical, i seria el ciclisme que ho faria amb Tropicale Amissa Bongo, competició de ciclisme professional que se disputa en Gabón, Àfrica. La Tropicale Amissa Bongo és una competició ciclista professional per etapes que es disputa a Gabon. Va ser creada l'any 2006 com a homenatge a la filla del president de Gabon Omar Bongo anomenada Albertine Amissa Bongo i morta en 1993 a l'edat de 29 anys. Des de la seua creació està integrada en l'UCI Africa Tour, dins de la categoria 2.1 (prova de major categoria de l'UCI Africa Tour) després d'haver estat les seues dues primeres edicions en la categoria 2.2 (última categoria del professionalisme).

De tota manera, queden moltes aplicacions de Tropical per a presentar com són restaurants, sales de ball, casa de jocs, i fins i tot, productes de perfumeria. Des del llibret volem aprofitar la paraula Tropical per a ressaltar personatges i esdeveniments que no coneixem massa o simplement reflexionar sobre algunes aspectes de la nostra vida que cal fer per a bé de tots.

MÉS CANVIS

PER JOAQUÍN REQUENA i PILES

Com s'ha indicant en la introducció del contingut llibret, el lema del monument gran: TROPICAL, podria referir-se a molts temes, i un d'ells parlaria del clima tropical i quan es parla de clima, ens ve al cap la irresponsabilitat de molta gent, que sense cap mirament, no mostra cap respecte davant el medi ambient, provocant l'anomenat canvi climàtic que tant preocupa, però que poques són les solucions que presenten els mandataris de tot el món, sense tindre en compte, les conseqüències tan destructives que estem sofrint i les que poden patir futures generacions quan el problema s'haja agreujat tant, que no tinga remei.

Però com aquest tema està tractat tant i no hi ha voluntat de donar passos importants a càrrec dels que podrien solucionar-lo, el que volem des del llibret faller és reflexionar sobre xicotets detalls de la vida quotidiana, i per això, anem a parlar de canvis, però no en referència al clima, sinó en el comportament de les persones en l'actualitat.

És possible que per a la gent ben jove, el present escrit pot sonar a conte xinés, perquè en la seua encara curta vida, no s'han adonat dels canvis que anem a exposar, la qual cosa no passarà en la gent més major, perquè de segur que ho hauran viscut en primera persona i per tant, per a tots ells no hauran passat desapercebuts.

Ens situem en un edifici de no massa habitatges, com és habitual, necessàriament ens creuem uns veïns amb uns altres, bé a les escales, bé a la porta de l'ascensor, i quan en temps passats les salutacions eren mostres d'un comportament cívic i de cordial convivència, en l'actualitat els desitjos de bon dia, bona vesprada o bona nit quasi no s'escolten i són substituïts per una simple mirada, o en el pitjor dels casos ni això, com si no ens haguérem vist mai. I res dic quan parlem d'un bloc d'habitatges d'avui en dia, on el número de veïns és tan considerable.

Un altra escena podria ser quan viatgem, bé en metro o autobús, i també comprovem canvis en els nostres comportaments quan estan plens i no hi ha cap seient lliure. Qui s'alça per a que una persona major o una dona prenyada que es troba de peu, puga asseure's. És possible que ho faça algú o alguna, quan en temps passats es disputaven fins i tot la cessió del seu seient.

Alguna cosa semblant passa al carrer, quan les aceres són estretes i es creuen dues o més persones i alguna d'elles ha de baixar de l'acera, resulta lamentable constatar la falta de consideració dels més joves que permeten que ho facen homes i dones molt més majors i fins i tot amb problemes de moviment.

Es tracta d'educació, de modals, de principis...? No estem en disposició de catalogar aquests canvis en el nostre comportament, perquè també comptem amb altres que afortunadament han anat a millor, com per exemple, en el model educatiu dels col·legis i famílies pegar a un xiquet o xiqueta estava considerada com una mesura disciplinària per a la formació educativa dels nostres menuts i menudes, i des de fa ja temps es tracta d'un atac inadmissible als seus drets fonamentals.

Recordem també els rituals que fèiem davant els metges o mestres que només faltava hi agenollar-se. Però tampoc és precís arribar al comportament d'ara, quan els tractem de qualsevol manera i no som conscient de la importància de la seua labor com és la de cuidar-nos i de formar els nostres fills i filles en l'etapa més important de la seua vida.

Però si hem de ressaltar un canvi que provoca indignació i tristor en tota la població de molts països per no dir tots, la imatge dels nostres polítics, precisament, els que votem cada període de temps per la confiança que ens transmetien. I a més a més, les seues actuacions són televisades, de manera que el seu ridícul i lamentable comportament es viu en directe i amb les repeticions necessàries per a que tots els televidents ens sentim orgullosos dels nostres representants que fan de les corts, l'escenari perfecte per a representar els millors espectacles del món, llevat-li este honor al que ha sigut sempre el circ.

UNA FALLA A L'HAVANA

PER ANTONIO VILANOVA i MERINO

Em diuen Jordi Lluís Silla Cabrera, i soc l'últim descendent directe d'aquell granerer que amb l'esperit que sempre el va caracteritzar, va emprendre camí al nou món junt amb l'afamat conquistador i descobridor Cristóbal Colón.

En un dels viatges que vaig fer a la meua mare pàtria, per a conèixer al meu cosí Baltasar Silla (el mut), vaig descobrir les falles. Va ser una setmana màgica, tot el que fins aleshores havia escoltat i llegit, es quedava curt amb el que realment vaig viure en aquelles dates. Així que com era jove i em podia permetre la llibertat de passar una temporada a Torrent, em vaig impregnar de totes les tradicions que envolten el món de les falles, i a la volta a casa, vaig decidir crear una comissió fallera a l'Havana.

Així que per favor els demane que òbriguen bé els ulls perquè us contaré com són les falles a l'Havana amb les nostres particularitats diferenciadores respecte a vostès.

Començaré pel més important dins d'una comissió fallera, el monument (sense ell no seríem falla, seríem una comunitat de veïns per exemple), com vostès saben, ací les coses estan un poc magres i el tema de la sàtira política no es pot tocar massa, això sí, podem clavar-se amb l'imperi Yankee tot el que ens done la gana, igual que amb el rei d'Espanya i tota la classe política mundial que siga de l'estranger, però trobe a faltar fer crítica a la política local, ja que des del respecte i l'educació, la sàtira fallera és part fonamental de la festa. Els ninots encara són de tall clàssic (fins ací arriba l'endarreriment respecte a vosaltres) i estan fets de fusta i cartó, el suro pel tema de la contaminació no està ben vist. He de dir que els colors més utilitzats són els ocres, roig, verds i blaus, amb els seus matisos, pintem les falles amb la pintura que ens sobra de pintar les façanes de la nostra capital. Fins al dia de hui, els diferents monuments que hem plantat a l'illa, són creats pels mateixos fallers de la comissió, però sempre intentant fixar-se amb les tècniques que els grans artistes fallers valencians entren. Esperem que algun dia puguem plantar una falla d'algun gran artista faller com Ernesto Cimas per exemple o una preciositat infantil de Rubén Arcos.

Fins que arribe l'ocasió, continuarem amb la nostra tasca desinteressada en pro de la nostra festa, traient l'estoreta i arreplegant trastos vells, que ací ne tenim molts.

Com que som una festa xicoteta, anem a poc a poc creixent, però això no impedeix que ja celebrem la presentació de la fallera major i la seua cort d'honor. En ella adaptem obres de teatre del gran Hector Quintero (el nostre Bernat i Baldoví modern) i les muntem amb espectacles musicals, en els quals barallem el millor de tot el gènere musical de l'Havana. Els nostres particulars grups de playback interpreten mambos, boleros i "chachachás", amb els seus espectaculars i colorits vestits que ens caracteritzen. Una particularitat que hem inclòs i vostès no tenen són els diferents concursos de jazz. En ells actuen els millors músics del carrer, ja que els permet actuar al gran teatre nacional de Cuba, que ens cedeix molt gustosament el govern cubà, per a promocionar el millor de la nostra música cubana. El premi és actuar als nostre parador les nits de falles, això si, sense veure ni un pes cubà. Tot siga pel be de la festa.

En qüestions gastronòmiques vostès ens superen, l'arròs dona molt de joc, de fet nosaltres no fem un concurs d'arròs a la cubana, aquest plat no és típic a l'Havana, el fem de "Congri", plat tradicional compost per: frèjols acolorits, carn de porc, "chicharrones", cansalada i arròs. Evidentment com qualsevol concurs gastronòmic, l'acompanyem d'un quinto i tapa, amb tast de cerveses locals (l'estat autàrquic que vivim impedeix les importacions de cerveses americanes i espanyoles) i tapes característiques de la zona, com són: el sandwich cubà, el picadís a la criolla, la vedella fregida, el "rabo encendido", els moros i cristians..., tot preparat a casa de les diferents famílies de la comissió per a poder traure beneficis en pro de la nostra festa.

Segons s'apropa el cap de setmana faller (ho celebren en 3 dies, igual que algunes localitats de la ribera del Xúquer), fem la nostra particular cavalcada. És una prolongació més dels particulars carnivals que se celebren a l'illa, amb la conga, les carrosses i comparses i per descomptat el ball i el pitxer de cervesa. Se celebren al malecò de l'Havana, i des de primera hora del matí anem amb el pitxer de cervesa per a compartir-lo amb tota la gent.

La crida, com a tal no la tenim, així que fem una mescla d'arreplegà i despertà la nit abans de la plantà. La comissió fallera recorre el centre històric de l'Havana amb música i tirant tro de bac (de fabricació casera que vaig aprendre de la família Cafís en la meua estada a Torrent). Durant el trajecte convidem a gaudir de la festa a la gent i oferim el nostre particular llibret faller, en el que presentem a la nostra comissió encapçalada pel president i la fallera major. El més menuts de la comissió arrosseguen un carret i van arreplegant trastos vells, a fi de reutilitzar-los per a fer ninots per a les falles següents.

Una vegada a passat la crida iniciem la setmana fallera com a tal, la planta de les falles es realitza al tomb, com que els cadafals són xicotets i no requerim grues ni aparells elevadors. Solem plantar dins de la nostra demarcació amb el compromís que una vegada cremada la falla, tornarem a pintar les façanes que puguen a ver sigut fumades de bades, excepte la pintura que la paga el propietari de la mateixa (la que sobra ja saben on acaba). Les mascletades són a xicoteta escala, i de caràcter propi, tan sols el diumenge, a la plaça vella es dispara una mascletà més gran, després de fer una ofrena a Sant Josep per part dels presidents i falleres majors.

L'ofrena la fem a la Verge de la caritat del Coure, en ella participa qui vol, amb l'única obligació de vestir amb vestit tradicional, siga faller o cubà, com que un vestit de fallera o de faller no és accessible a totes les persones. És humil i es du a terme a la plaça de la catedral. I en lloc de clavells, oferim rams de papallones blanques, que és la flor típica d'aquest país.

El lloc de reunió durant "la setmana fallera", és al parador, a l'aire lliure (més o menys com va fer a les falles de setembre), a causa del bon temps que tenim a l'havana, el nostre particular casal (de nom el mut) és per a reunir-nos durant l'any i emmagatzemar els trastos arreplegats i anar fent monument.

Durant tot el dia tenim festa al parador, i sobretot un ambient d'unitat i germanor amb tota la gent de l'illa, hem heretat de vostès la universalitat de la festa i que estiga obert a tot qui vulga prendre alguna caipiriña, mojito o daiquiri, tots elaborats amb el millor ron local. També celebren una paella gegant, molt pareguda a la valenciana, però sense conill ni garrofó, ja que a l'illa no és típic i no el podem importar.

Una vegada arriba el diumenge la nit, fem la cremà i com a bona festa valenciana, l'acompanyem de música típica de València com el faller, l'entrà la murta i l'himne regional valencià, com a mostra de valenciania i universalitat.

Com de segur heu pensat, aquest escrit és imaginació d'un faller torrentí. Però qui sap si tal volta haguera estat possible la creació d'una falla a l'Havana, ja que les festes falleres són internacionals.

LA CUBANA

PER SUSI MORA i CHULIÀ

Algú se preguntarà, què puc aportar al llibret amb el lema Tropical. La resposta és una miqueta complexa però a la fi ens porta on volem arribar. És evident que els països de zona tropical es caracteritzen per la seua aportació al món de la cultura, ja que tenen com objectiu prioritari cuidar les seues tradicions i potenciar-les al màxim a fi que tot el món puga gaudir d'elles. Enguany els grups de teatre de la comissió, tant major com infantil ha tingut un participació més que satisfactòria en el concurs de teatre en València. Per altra banda, ja fa molts anys vaig tindre el plaer d'interpretar el paper de cubana en l'obra "Una bala perduda". I en una reunió, es va comentar que ja feia temps que al llibret no hi havia cap ressenya sobre els èxits aconseguits pels nostres artistes. Total que, de tot este embolic d'idees es va proposar que sí, que tenim una bona oportunitat de destinar unes poques pàgines del llibret per a parlar de teatre a la falla Ramón y Cajal, i així agrair l'esforç de tanta gent que canvia el sofà i la televisió pels assajos nocturnes, i aprofitar per a fer-los l'homenatge que mereixen per la seua aportació a la nostra cultura i perquè hem tingut, tenim i tindrem grans artistes que ens regalen amb les seues actuacions nits de satisfacció difícils d'oblidar.

És evident que quan es parla de tropical sempre ens ve a la ment música i ball, que vulguem o no, també és teatre i aprofitant estes línies del llibret, m'agradaria retornar en el temps i parlar del nostre grup de teatre el Masclet. En el meu cap tinc el record de que la primera obra que vam representar al casal va ser "Dos toreros de Cartó" i seguidament no vam parar de representar tota classe d'obres: "Cels de Novença", "La caiguda del Balcó" i així fins el dia de hui.

El fer teatre ens ha unit a molt fallers i falleres de diferents edats al llarg dels anys. Hem fet obres molt bones i divertides, recorde quant de bé que m'ho vaig passar en l'obra "La bala perduda" on jo feia de cubana.

Som molts fallers i falleres els que hem actuat i participat de una forma o altra en el grup de teatre, ja fora fent teatre, preparant el decorat, apuntant, dirigint..., tots són necessaris per a posar en escena una obra. En un principi, vam ser els majors qui iniciàrem esta aventura tan gratificant i uns pocs anys després serien els menuts i menudes qui ens seguirien en esta tasca, confirmant que són el millor tresor que té la societat, per la capacitat de superació i l'entusiasme que transmeten en tot allò que fan amb plena convicció.

Tots aquests records d'obres de teatre em fan remuntar-me fins a l'any 1978 en el concurs de teatre faller de València, on vam actuar al teatre Talia amb l'obra "La caiguda del Balcó".

Després, el nostre grup de teatre ha participat en el concurs que organitza Junta Local Fallera de Torrent des dels seus inicis, i durant tots els anys que hem fet teatre, han sigut molts els premis que hem aconseguit ja siga pel decorat fins a la direcció, destacant els de millor actor i millor actriu. Encara que el millor premi que ens podem emportar és el del públic que ve a veure'ns a moltes de les funcions que tenim ocasió de protagonitzar.

En la falla no sols són protagonistes que estan dalt de l'escenari, ja que abans ja s'ha tingut que fer un treball important. Estic referint-me als autors, ja que la falla conta amb autors que han escrit les seues pròpies obres i hem aconseguit diversos premis. Un d'ells es Andrés Andreu Alabajos qui va escriure "Un divorci que no trau punta", "La Pensió del poble" i també altres que han escrit a propòsits per a la presentació junt amb Andrés, com Ximo Requena , José Fernando, José Gómez. Lucas...

Sen cap conformisme, hem volgut aprofitar la generositat i solidaritat dels protagonistes per a començar a fer teatre benèfic per l'any 2008, encara que molt abans ja ens reclamaren per a col·laborar en les festes patronals o en altres projectes als que no podíem negar-nos. Seria el saló parroquial antic de l'Assumpció de Nostra Senyora on cada any posàvem en escena alguna obra a benefici de la futura remodelació que experimentaria el nou saló, sent "Ací no paga ni deu", la primera de totes elles, i on el públic s'ho va passar genial. Des d'eixe moment tots els anys l'obra que es representava per al concurs local, es repetia posteriorment a benefici de "Manos Unidas", "Casa Caritat"...

Els infantils de la falla van començar fent teatre als anys 80. Encara recorde que vam anar a València i representàrem "Quelo Xufeta". Des d'eixe moment tots els anys se ha fet teatre infantil i es participa al concurs de teatre de Junta Local de Torrent. Molts d'aquells xiquets i xiquetes hui en dia continuen fent teatre i dirigint obres en la nostra comissió. Però pensem que els nostres menuts i menudes mereixen una capítol a part, que programarem en una altra edició del nostre llibret.

Des d'aquestes línies vull donar-vos una forta abraçada a tots i totes els que hem fet possible que hui en dia el nostre grup de teatre quan actua òmpliga el saló, tant quan participem en concurs com quan es tracta d'actes benèfics. Però també vull demanar perdó per no poder anomenar a tots, ja que necessitaríem més d'un llibret, però Andrés, Pepe, Lucas, Jose, Dorita i molts més que ja han dit prou en el camp de la interpretació, gràcies per ensenyar-nos tant, i per suposat que, sempre sereu la referència obligada de tots els que volem seguir-vos, perquè a més a més de ser persones entranyables sou uns artistes extraordinaris.

Per mots anys més grup del teatre el Masclet.

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

El diumenge, 7 de gener de 2018, a les 18:00 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra que porta per títol:

Bresquilla en Almibar
Original de: Miguel Múzura

TEATRE A BENEFICI DE **Manos Unidas** PROJECTE INTERPARROQUIAL TORRENT

Donatiu: 6 Euros. Hi ha fila zero

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

El diumenge, 29 de Desembre 2019, a les 18:00 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra que porta per títol:

"UN DIVORÇ QUE NO TRAU PUNTA"
Autor: Roberto Andres Rodriguez

TEATRE A BENEFICI DE PROJECTE INTERPARROQUIAL **Manos Unidas**

Donatiu: 6€ (Hi ha fila zero)

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

El diumenge, 23 de novembre de 2014, a les 17:30 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra que porta per títol:

Eloisa està davall d'un ametller
Original de: Enrique Jardiel Poncela

Baia la direcció de: Patricia Romero i Tudela, Susi Mora i Chulá i Jaume Benavent i Rieg

TEATRE A BENEFICI DE **Manos Unidas** PROJECTE INTERPARROQUIAL TORRENT

Donatiu: 6 Euros. Hi ha fila zero

SALÓ D'ACTES AJUNTAMENT DE TORRENT

El diumenge, 13 de desembre de 2015, a les 18:00 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena la comèdia en dos actes que porta per títol:

TOC, TOC!
de Laurent Baffie

TEATRE A BENEFICI DE **Manos Unidas** PROJECTE INTERPARROQUIAL TORRENT

Donatiu entrada: 5 Euros. Hi ha fila zero

TEATRE MUSICAL

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

Dissabte 25 de maig de 2013, a les 22.30 h

El grup de teatre "El Masclet" i "Espectacles Musicals" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena el Apropòsit Faller.

"Viatge amb nosaltres"
Original de: José Gómez Díaz

Obra a benefici del Saló Parroquial d'Assumpció.

Donatiu: 6 Euros. Hi ha fila zero

Venda d'entrades a la Parroquia i Ajuntament de Torrent i al Plaça de l'Església, 15 (50€)

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

El Diumenge, 14 de desembre de 2008 a les 20:00 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra que porta per títol:

AÇÍ NO PAGA NI DÉU
de OARÍO FO

VINE A VEURE ESTA COMEDIA QUE ET FARÀ PASSAR UNA VESPERADA MOLT DIVERTIDA, I MÉS, ELS BENEFICIS RECAPTATS SERAN DESTINATS A OBRAS DEL NOU SALÓ PARROQUIAL.

OBRES DESTINATS: C. CIVILS, P. A. SOCIAL, P. A. CULTURAL

Donatiu: 5€

PRESENTA

El Tonto es un Savi
Mireia i Jaume Benavent i Susi Mora

Saló Parroquial de l'Assumpció
Diumenge 8 de Gener a les 18:00 h

A benefici de **Colaborar**

Donatiu: 5€

SALÓ D'ACTES AJUNTAMENT DE TORRENT

Diumenge, 5 de juliol de 2015 a les 19 hores

El grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena la comèdia en un acte que porta per títol:

"Porta tretze CURANDERA"
Original de: Josep Llopis i Domingo

TEATRE A BENEFICI DE **CASA CARIDAD TORRENT**

Donatiu: 5 Euros. Hi ha fila zero

TEATRE MUSICAL

A benefici de **CASA CARIDAD TORRENT**

SALÓ D'ACTES DEL AJUNTAMENT DE TORRENT

Diumenge 8 de juny de 2014, a les 18.30 de la vesprada

El grup de teatre i playbacks infantils de la Falla Ramon y Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra

"Anem a la festa"
Original de la Comissió

Donatiu: 5 Euros. Hi ha fila zero

TEATRE LLAR ANTONIA
(Junta Parroquia Monte-Sion) TORRENT

Diumenge 28 d'Abril de 2013, a les 19.00 h

"El malalt imaginari"
Original de: Moliere

El grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra de teatre a benefici de les Clavariesses del BON CONSELL i LA PURÍSSIMA

Donatiu: 5 Euros. Hi ha fila zero

Venda d'entrades les Clavariesses i al Plaça de l'Església, 15 (50€)

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

El diumenge, 25 de novembre de 2018, a les 18:00 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra que porta per títol:

"No et vistes per a sopar"
De: Marc Camoletti

TEATRE A BENEFICI DE **Manos Unidas** PROJECTE INTERPARROQUIAL TORRENT

Donatiu: 6 Euros. Hi ha fila zero

MUSICAL

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

Diumenge 21 de desembre de 2014 a les 6:30 i a les 7:30 de la vesprada

El grup "Espectacles Musicals" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena **UN MUSICAL**

Obra a benefici del Saló Parroquial d'Assumpció.

Donatiu: 5 Euros. Hi ha fila zero

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

El diumenge, 23 de novembre de 2014, a les 17:30 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra que porta per títol:

UN DIVORCI QUE NO TRAU PUNTA
Autor: Roberto Andres Rodriguez

TEATRE A BENEFICI DE **MANOS UNIDAS** PROJECTE INTERPARROQUIAL TORRENT

Donatiu: 6 Euros. Hi ha fila zero

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

El diumenge, 15 de desembre de 2013, a les 18:30 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena la comèdia que porta per títol:

Mamà, vull ser Artista!

TEATRE A BENEFICI DE **Manos Unidas** PROJECTE INTERPARROQUIAL TORRENT

Donatiu entrada: 5 Euros. Hi ha fila zero

SALÓ PARROQUIAL DE L'ASSUMPCIÓ DE NOSTRA SENYORA

El diumenge, 22 de gener de 2012, a les 18:30 hores, el grup de teatre "El Masclet" de la Falla Ramon i Cajal de Torrent, posarà en escena l'obra de teatre que porta per títol:

LA PENSIÓ DEL POBLE
Original de: Andreu Alabajos

Baia la direcció de: Patricia Romero i Tudela, Susi Mora i Chulá

TEATRE A BENEFICI DE **MANOS UNIDAS** PROJECTE INTERPARROQUIAL TORRENT

Preu entrada: 6 Euros. Hi ha fila zero

Belén:

Art, germanor, sentiment i il·lusió!

Carla:

Diversió, fer falla, art, cultura...

Mar:

Felicitat, grup, diversió i amistat.

Carolina:

no puc dissimular que el teatre me fascina i em sent molt feliç.

Óscar i Patricia nominats a la Millor Direcció amb el grup de Teatre Infantil guanyador del segon premi

Óscar:

El teatre és LA VIDA. Sempre que posem a escena una obra de teatre, estem representant una situació quasi sempre real de la nostra vida quotidiana. Per eixe motiu quan finalitza la representació sempre hi ha algun amic, conegut, etc, que es veu reflectit en algun personatge de l'obra. Sempre hem comentat entre els aficionats al teatre que la nostra finalitat és transportar a l'espectador a un altre món, portar-los a diferents estats d'ànim, còmics o emotius depenent de l'obra i des de fora tan sols es veu el benefici de l'espectador, però pocs sabem que també eixe benefici és igual o més beneficiós per a les persones que estem dalt d'un escenari. Sempre ens ha ajudat al desenvolupament personal, a controlar diferents situacions socials i augmenta la seguretat en un mateix. Com a la vida, una vegada apuja el teló tan sols hi ha una opció, anar avant, no es pot parar i repetir escena; com a la vida, no podem esborrar el que hem fet, tan sols continuar treballant perquè la propera representació siga la de la teua vida.

I què millor que aconseguir tot el que he escrit abans amb la teua llengua, el valencià. Tot forma part de la nostra cultura, el teatre (art) i la llengua d'un poble. Per tot açò és important que el teatre comence des dels més menuts, els nostres infants i cal que les institucions s'involucren, cal que mostren més este món i realitzen actes rellevants que donen difusió social del nostre teatre.

LA VIDA ÉS PUR TEATRE.

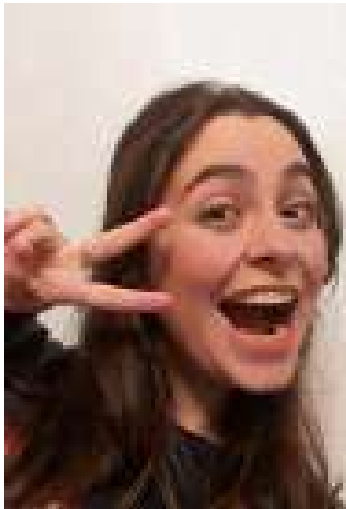
Mamen:

Des de l'escenari, entre bambalines, de del pati de butaques, des d'imatges i sòs, decorats....
tots som primordials, perquè sense uns no hi hauria teatre..... i si és en valencià, millor

Passat, Present i Futur

Un dels artistes que més alegries ens ha donat en referència al teatre, ha sigut Jose Requena, no sols pels premis aconseguits sinó per les seues extraordinàries actuacions que tant ens ha fet gaudir. Però ha trobat un relleu perfecte en un altre artista com és Juanjo Benavent, que compta les seues actuacions amb èxits garantits, i per a que estiguem tranquils, Salva Ros un xiquet encara però de la secció major, ja ha sigut nominat per l'obra posada en escena en el concurs de Teatre en Valencià que organitza Junta Local dins de la modalitat juvenil.

Segon Premi. Modalitat Obra Curta 2023

Magda (Nominada a la Millor Direcció. Obra Curta):

Hi haurà que pensar quina va ser la propera obra!

Montse:

El teatre m'ha regalat moltes anècdotes i moments divertits, però mai oblidaré la galdada que li pegar a Dani en la presentació de Laura Moragón. Estic segura que molts encara se'n recorden i que a ell encara li dol.

Nuria:

Fer teatre és la manera més bonica i divertida de desconnectar i gaudir de l'art i de la gent, traient al menut o menuda de portes dins.

Susi:

Fer teatre és la millor teràpia. Sentir al calor del públic que ve a veure'l i gaudir amb tota la gent que participa en el grup al llarg de tots els anys que porte fent teatre a la falla.

Irene:

El dia de l'estrena és el dia més esperat per als components d'un grup de teatre. La nit anterior, després d'un, de vegades, desmotivador assaig general, es sol dormir poc, i entre somni i somni, encara pensem si este gest, esta postura, esta escenificació, tantes vegades assajada la podem canviar i fer-la d'una altra manera. Si ens escoltara el director/a segur que es posaria dels nervis!!!

Eixe dia ens despertem amb la matinera salutació del grup de whatsapp, d'algun actor o actriu que no ha pogut pegar molt d'ull eixa nit, i en la que fa que els nervis vagen en augment dins del grup. És cert que este dia cadascú el visquem d'una manera diferent. Per sort en mi els nervis no solen aparèixer, i possiblement estiga més tranquil·la que en qualsevol assaig. Un bon desdejuni, una organització perfecta del treball per a que siga un dia sense sobresalts, una visita a la perruqueria, si el personatge ho requereix, (els meus ho solen requerir o m'agraden que ho requerisca o faig que ho requerisquen), els utlims retocs a la vestimenta, (solc portar dos/tres opcions fins que en l'últim moment puga decidir), una maneta pel muntatge de l'escenari, (que els actors i actrius fem de tot), més missatges, molts missatges,...i per suposat, una misteleta abans de l'actuació. Amb este ritual no pot eixir res malament, i en quant menys t'ho esperes, ja s'ha acabat tot.

Mesos i mesos d'assajos, hores i hores d'aprenentatge d'un paper que es converteix en nosaltres mateixa, i en una horeta, tot s'acaba. Però, i tot el que hem gaudit pel camí. Fer teatre és unes de les experiències més motivadores per a una persona, en cada obra eres un personatge diferent, la teua imaginació et transporta a altres vivències, i sobretot som feliços quan aconseguim traure un somriure, unes llagrimetes, una desconexió dels problemes diaris, un sincer aplaudiment al públic que tenim davant. Eixa és la nostra raó de ser.

Sempre s'ha dit que a la vida hi ha que tindre un fil, plantar un arbre o escriure un llibre, i si m'ho permeteu, jo afegiria ser actor o actriu d'un obra de teatre. I no em digueu que no valeu, que no sabeu o que teniu vergonya, perquè com deia el gran Charles Chaplin:

“La vida és una obra de teatre que no permet assajos. Per això, canta, riu, balla, plora i viu intensament cada moment de la teua vida. abans que el teló baixe i l'obra acabe sense aplaudiments”

Així que no valen les excuses, a escena i a gaudir de fer teatre faller en valencià, una experiència, que realment val la pena. No deixeu que vos ho contem!

Susi : Millor Actriu de Repartiment 2023. Modalitat obra curta
 Irene: Millor Actriu Protagonista 2023. Modalitat obra curta

TROPICAL: L'ARTISTA

PER SERGIO GIMÉNEZ i LÓPEZ

Com hem assenyalat en moltes ocasions, la Falla Ramón y Cajal és una comissió que considera el monument com un dels pilars fonamentals de la festa fallera, perquè no hi ha millor regal per a la vista que una obra d'art, ni cap lloc millor per a exposar-la que enmig del carrer. I si parlem d'obra d'art, darrere de cadascuna d'elles trobem un artista, com és el cas d'Ernesto Cimas, que enguany serà l'encarregat d'engalanar el carrer de l'Ermita, amb un dels seus projectes. Així que vos el presentem, per a que el conegueu i entengueu millor el contingut de la seua obra, que porta per lema: Tropical!

Ernesto és un artista de Xàtiva, que té el taller a Villanueva de Castelló, però que és faller i viu a Quart de Poblet.

En el primer contacte amb ell es pot apreciar que és una persona molt pròxima, i amb predisposició per a ajudar en tot el que puga.

Des del principi s'ha mostrat encantat de plantar enguany per a la comissió de la Falla Ramón y Cajal de Torrent i contínuament mostra el seu agraïment i el seu interès perquè el projecte arribe a bon port.

1. Com vas arribar a ser artista faller?

Vinc de família d'artistes. A ma casa és el que s'ha respirat des de sempre. Mentre estudiava, ho compaginava amb les visites al taller des que era molt, molt xicotet.

La meua primera falla infantil la vaig fer amb 16 anys i a partir d'ací vaig començar a formar-me. Vaig fer batxiller de belles arts, vaig anar a acadèmies de dibuix i com era el que m'agradava, a la fi vaig acabar muntant-me el meu taller propi.

2. Quin és el teu referent o els teus referents com a artista faller?

Un dels artistes que més m'ha agradat sempre ha sigut Julio Monterrubio. Encara que m'agraden molts més, com Vicente Martínez Aparici.

M'agraden els artistes que són molt atrevits amb la pintura. I tots dos crec que ho fan molt bé en eixa faceta.

3. Quina és la teua falla o les teues falles favorites o que recordes d'alguna manera especial?

Recorde molt de xicotet les falles de Julio Monterrubio en El Pilar. Recorde quan era xicotet que anava amb mon pare a visitar-les, i entre l'impressionant que és la plaça eixa i el artístiques que són les falles de Julio..., em quedava bocabadat!

Si haguera de destacar una podria ser "Una nit d'estiu" de Julio Monterrubio. També em va impressionar molt l' "Amèrica's Cup" de Pedro Santaaulalia, o "La coentor" de Paco López en Convent Jerusalem. Són falles que m'han marcat molt!!!

4. De quina de les teues falles et sents més orgullós?

És complicat decantar-me per una, perquè any a any intentes millorar. Estàs molt orgullós quan acabes l'any però quan les veus dos anys després sempre trobes alguna cosa que podries millorar, perquè cada any s'aprenen noves tècniques o nous processos que introduir per a millorar el resultat final.

Si haguera de destacar una per l'avanç que va suposar per al taller seria l'any que guanyarem el primer premi per a la Falla Maestro Serrano de Paiporta, que fou la primera vegada que entràvem a plantar en pobles.

No crec que haja sigut la millor que hàgem fet però sí que va suposar un avanç per al taller.

5. Quin consideres que és el teu punt fort com a artista?

En el taller fonamentalment modele i pinte. Fem molt recalcamet a cuidar i acaronar els baixos de la falla perquè creiem que és el que realment s'aprecia a l'altura de la vista. Que la falla quede molt redona, ben composta i ben plena.

6. I el teu punt feble?

Com crec que puc millorar en tot, no sabia com destacar un en sí, perquè en tots tinc marge de millora.

7. A nivell professional quina és la teua meta?

La meua meta és gaudir del que faig. El dia que no gaudisca del meu treball segurament no em dedicaré a açò. Gaudir del meu treball i fer-ho amb la il·lusió que ho faig sempre.

8. Què ha suposat per a tu signar enguany amb la Falla Ramón y Cajal de Torrent?

M'ha fet molta il·lusió. M'agrada molt plantar en les poblacions on es competeix de manera igualada. I entre elles està Torrent. I dins de Torrent, la Falla Ramón y Cajal que sé que és molt competitiva.

Em vaig sentir molt ben acollit des del primer moment que vaig anar, i compartim la mateixa il·lusió. Vull transmetre que el taller està molt il·lusionat i tenim moltes ganes de fer un bon paper.

9. Què diries als fallers de la Falla Ramón y Cajal sobre el projecte que els plantaràs aquest any "Tropical"?

Destacaria que és una falla amb molta composició, bastant risc i sobretot, molt de color.

10. Si el geni del llum et concedira un o diversos desitjos (encara que foren utòpics) relacionats amb el món de les falles, quin o quins serien?

M'agradaria sempre acontentar a tots els meus clients que són els que aposten per mi i pel meu treball. I gaudir tota la vida del meu treball!!!

Tant de bo tots els teus desitjos es complisquen, especialment el de fer un bon paper aquest i molts altres anys a Torrent al costat de la Falla Ramón y Cajal.

1 ER PREMI I CONCURS MICRORELATS 2022

ENCONTRE CASUAL

I així és com va ocórrer, tot en el moment oportú. Després de mesos de converses, no era senzill encertar amb la cita. A la fi no deixaven de ser dos desconeguts...

Es trobaren per casualitat i de manera inesperada. Sense haver-se vist mai, podríem pensar que fou impersonal, fins i tot frívol.

Però res més lluny de la realitat. Des del primer moment va sorgir una química entre ells, difícil d'explicar amb paraules. Parlaven a qualsevol estona del dia que disposaren lliure, i per descomptat, totes les nits, Ella era més llançada. Ell més tímid. Però la connexió que tenien era desconeguda per als dos.

Per fi, aquell dènou de març, en el moment en què ella va haver de prendre la decisió va dir: "vull aquell". Amb aquestes dues paraules l'indultà del foc. I a partir d'aquest moment, van viure junts la resta dels seus dies...

SERGIO GIMÉNEZ I LÓPEZ

TREBALL D'INVESTIGACIÓ:

Aproximació a l'estudi dels cromos i baralles
publicitàries de la indústria xocolatera de Torrent

El xocolate és el producte final del processament del fruit. El cultiu del cacau, i el seu consum, fan que el xocolate vaja adquirint rellevància social, religiosa, medicinal, política i econòmica en diverses societats. La seua propagació, acceptació i difusió al llarg del món és tal, que en l'actualitat no existeix regió on no haja arribat la seua influència. El seu consum i posterior producció involucra a milions de persones, així com a diverses nacions al llarg del món. Inicialment va ser consumit per les tribus olmeques de Mesoamèrica, fa tres mil anys, com a beguda i posteriorment emprat com a moneda pels maies, traslladant-se posteriorment a l'Imperi asteca.

Durant l'època del declivi d'aquestes cultures precolombines, i començada la conquesta d'Amèrica, després de la conquesta de Mèxic, el coneixement del xocolate arriba a Europa mitjançant el monopoli inicial creat per Portugal sobre el comerç del cacau. A Espanya canvia la fórmula inicial, se li endolceix amb sucre de canya i aromatitza amb canyella, aconseguint inicialment una gran acceptació social. El xocolate és l'aliment originari de Mesoamèrica, que, comparativament amb uns altres, s'incorpora amb major popularitat en la societat europea del segle XVII. D'Espanya passa a França i Itàlia, en el primer cas degut a la cort francesa (d'influència espanyola) i en el cas italià per les xarxes conventuals i religioses de l'època. A poc a poc s'aniria estenent el seu consum al llarg de tots els països europeus i asiàtics, i el cultiu del cacau establint-se a Àfrica.

El xocolate va romandre en estat líquid, com a beguda, fins a ben avançat el segle XIX. Concretament en 1828, quan va ser emprada la premsa hidràulica en l'extracció de la mantega de cacau. Els descobriments tècnics posteriors, realitzats a Europa, a fi de millorar tant la seua manipulació com la seua elaboració, i el millor coneixement sobre la composició del xocolate, va aconseguir modificar el seu aspecte inicial de beguda. És a la fi del segle XIX, i començaments del XX, quan sorgeixen com a novetat les primeres elaboracions confiteres de xocolate sòlid: bombons, pralinés, barres de xocolate, etc. Les característiques que necessita la planta per al seu creixement fan que el cacau es pugui cultivar solament en algunes regions amb clima tropical; si inicialment la producció provenia d'Amèrica, aquesta situació aniria canviant a poc a poc. En l'actualitat més de la meitat de la producció del cacau prové d'Àfrica (concretament de Costa d'Ivori), sent la producció a Amèrica inferior a la tercera part (el major productor és el Brasil en la profunditat de la selva amazònica), i completa la producció Àsia i Oceania (plantacions de Malàisia i Nova Guinea).

De tots i totes, és conegut la importància que va tindre Torrent en la divulgació del xocolate, arribant a ser una de les ciutats pioneres en la indústria del xocolate. I aprofitant que la seua procedència prové de la zona que dona nom al nostre lema, hem vist interessant que siga el motiu central del nostre Treball d'Investigació del present llibret, això sí, tenint a Torrent i els seus empresaris dedicats a la producció del xocolate, com a referència i protagonisme.

Quan en el present exercici em van comunicar que el lema de la falla d'enguany era "Tropical" el primer tema que em va vindre al cap per a realitzar un estudi va ser parlar del xocolate. Tots recordem en la nostra infància aquell xocolate tan present en el desdijuni, l'esmorzar i el berenar, i per a molts la imatge que tenim és aquella que ens va transmetre marques com Cola Cao, que decorava els seus pots amb aquells negrets de països tropicals portant els seus sacs i cistelles al cap, imatge que d'altra banda hui no crec es permetera. En els últims anys diverses vegades ens han demanat que realitzàrem un estudi del xocolate a Torrent, però aquest treball no és una labor senzilla i per a poder dur-la a terme faria falta bastant temps, investigació i esforç. Recopilar marques, patents, fabricadors, iniciadors, distribució, publicitat, etiquetes, i un sense fi de camps a investigar, és un estudi que sempre quedava pendent per als propers anys, però enguany hem donat el pas definitiu per acostar-nos a un tema molt concret, tal vegada un dels mes vistosos. Com resa el títol d'aquest estudi es tracta d'una aproximació als cromos i baralles que els xocolaters de Torrent regalaven en els seus productes per a fidelitzar al client i augmentar les seues vendes. Es tracta d'una primera presa de contacte ja que no estan tots els fabricants, i molt menys totes les sèries i col·leccions que van ser emeses, però si totes aquelles que s'han pogut recopilar en els últims anys. Resulta bastant difícil hui dia trobar aquells cromos o naips que es regalaven en les taulettes de xocolate. Les mateixes col·leccions eren comercialitzades en tota Espanya, canviant la publicitat que tenia un espai reservat en el revers del crom o naip, i resulta relativament fàcil trobar exemplars d'indústries xocolateres catalanes, que realitzaven tirades majors, però els mateixos exemplars amb publicitat de xocolates de Torrent són bastant difícils de trobar en el mercat, a més d'aconseguir-los a un alt preu en subhastes especialitzades.

L'origen dels cromos

Un crom, segons la RAE, és una estampa, paper o targeta amb figures en colors, especialment, de xicoteta grandària destinada a jocs i col·leccions propis de xiquets i xiquetes, i correspon a l'abreviatura o escurçament del terme cromolitografia. Aquesta acceptació va ser incorporada en el diccionari de la Reial acadèmia de 1884.

La invenció de la cromolitografia és un mètode únic per a realitzar impressions en diversos colors. Aquest tipus d'impressió en color va provindre del procés d'impressió litogràfica i inclou tots els tipus de litografia que estan impreses en color. Un altre terme utilitzat de menor ús és el fotocromo, que es refereix a la reproducció de fotografies per mitjà de la cromolitografia.

La tècnica va ser desenvolupada principalment pel litògraf alemany-francès Godofredo Engelmann, natural de Mulhouse, a Alsàcia (1788–1839), que va patentar el procediment en 1837. Godofredo va introduir la litografia al seu país i després la va portar a Barcelona en 1820, i a Londres en 1821. Va començar a realitzar proves litogràfiques en colors i a la fi de 1836 va perfeccionar la tècnica, obtenint treballs d'excel·lent qualitat. El 15 de gener de 1837 registra una patent d'un nou procediment d'impressió sobre pedra en colors, a la qual va batejar amb el nom de Cromolitografia. El procés per a obtenir una cromolitografia era bastant complex, ja que per a obtenir cada color calia utilitzar una planxa per a cadascuna de les tintes que es desitjaven reproduir i per tant realitzar tantes impressions i sobreimpressions com a colors s'utilitzaren sobre el mateix paper. En primer lloc, l'artista havia de dibuixar solament la part corresponent a cada color sobre diferents pedres litogràfiques, s'utilitzaven pedres de calcària i posteriorment també planxes de metall. L'artesà havia de tindre en la seua ment la descomposició del dibuix calculant els colors, ombres i matisos que volia reproduir, i tenint en compte que la superposició de dos colors provoca l'obtenció d'un altre diferent. Després de cada impressió, cada pedra litogràfica o planxa metàl·lica havia de netejar-se totalment del color emprat i tornar a entintar-la d'un altre color. A vegades s'arribaven a utilitzar fins a vint tintes de colors diferents per a aconseguir cromolitografies artístiques de gran qualitat. Amb la nova tècnica d'impressió es va descobrir un gran ventall de possibilitats creatives aplicades a la fabricació de cartells publicitaris, etiquetes, naips, estampes,

targetes postals i una infinitat de productes que abans havien de ser acolorits a mà o utilitzant diversos blocs de fusta de diferents colors, però el resultat dels quals no era gens comparable al del nou sistema. Així i tot, durant unes dècades i conforme s'implantava la cromolitografia, l'acolorit a mà va continuar estant en ús, la mateixa British Ordnance Survey, agència cartogràfica nacional del Regne Unit, va mantindre la coloració a mà de mapes fins a 1875.

Prompte es va exportar la innovadora tècnica a Estats Units sent un dels seus majors exponents Louis Prang (1824 - 1909), un impressor, litògraf i editor estatunidenc, nascut en Breslau a la Silèsia prussiana. Durant la seua joventut va treballar al costat del seu pare aprenent el gravat i tenyit i impressió sobre teles de cotó; i a principis de la dècada de 1840 va viatjar a Bohèmia on va continuar els seus treballs en impremtes i indústries tèxtils. La seua participació en activitats revolucionàries en 1848 va provocar la persecució de les autoritats del govern prussià i el seu exili a Suïssa i posteriorment als Estats Units. Allí va començar a publicar llibres d'arquitectura i a realitzar els seus primers gravats en fusta per a il·lustrar llibres. En 1856, Prang va crear, al costat del seu soci Julius Mayer, l'empresa Prang and Mayer, dedicada a la producció de litografies, especialitzant-se en impressions d'edificis i pobles de Massachusetts. Quatre anys després va adquirir totalment la companyia, creant la Prang & Company, i començà a treballar la impressió a color, especialitzant-se en la cromolitografia. Un dels grans èxits de l'empresa va ser la impressió de mapes de guerra durant la Guerra Civil estatunidenca. Un any abans d'acabar la contesa, en 1864, Prang va tornar a Europa per a aprendre sobre els últims avançaments en litografia a Alemanya, i en tornar a l'any següent es va proposar l'objectiu de poder arribar a reproduir impressions similars a la pintura a l'oli. En la seua obstinació, editava estampacions que feia passar fins a una vintena de vegades per la premsa per a aconseguir diferents matisos de color, creant efectes no aconseguits fins la data. Prang va començar a crear reproduccions d'alta qualitat de les principals obres d'art. Però la seua gran aportació a l'estudi que hui ens ocupa va ser la creació d'unes targetes reproduint motius populars, que s'anunciaven per a ser col·leccionades. Des dels inicis del segle XIX, va sorgir l'afició de recopilar retallades de material imprès que cridava l'atenció, com a etiquetes comercials, orles decoratives,

ESTABLECIMIENTO LITOGRAFICO DE
 don José María Mateu.—Barquillo, 4 y 6.—
 Madrid.—Especialidad en cromos de gran lujo.

imatges o creacions realitzades motu proprio. A aquests col·leccionables es van incorporar les targetes il·lustrades i es van crear els denominats àlbums de retallades o scrapbooking en la seua denominació anglesa. L'etimologia del vocable deriva del terme “*scrap”, retallada, fragment sense valor.

Les targetes de Prang reproduïen escenes populars, motius naturals i símbols patriòtics. En el Nadal de 1873, Prang va començar a crear targetes de felicitació per al mercat anglès i a l'any següent a Estats units, havia nascut la targeta de Nadal, l'èxit històric del qual tots coneixem. Aquesta creació va fer que a vegades vegem el seu nom com a pare de la targeta de Nadal.

A Espanya la primera empresa que es va dedicar a la litografia va ser l'Establiment Litogràfic de Madrid fundada per José María Cardano en 1819 qui, després d'estar pensionat a Munic va aprendre les noves tècniques d'impressió. Posteriorment, en 1826, i després de la desaparició de l'empresa de Cardano, el Real Establiment Litogràfic, propietat de José Madrazo, va obtenir l'exclusivitat de la utilització del sistema litogràfic fins que en 1834 la reina governadora María Cristina de Borbó va declarar lliure la seua utilització per qualsevol impressor. La litografia de Donón, la més important a Madrid, propietat de Julio Donón, situada al carrer Victoria 1, va introduir en la península la cromolitografia. Un altre dels iniciadors de la cromolitografia a Espanya va ser el gravador català José María Mateu, també establert a Madrid, que s'anunciava en premsa com a Establiment litogràfic, especialitat de cromos de gran luxe.

Els primers cromos van aparèixer en el mercat a principis del segle XIX. Es tractaven de gravats molt simples impresos en blanc i negre, que els xiquets acolorien. No va ser fins a 1820 quan comencen a aparèixer els cromos en relleu i encunyacions que aportaven una aparença tridimensional. L'empresa Mamelok Press Ltd., M&S (Mamelok & Söhne), va ser la primera que s'especialitzà en l'elaboració de cromos encunyats, convertint-se en el principal fabricant d'aquests. Mamelok té el seu origen en Breslau, ara coneguda com Wrocław, a Polònia, i inicià la seua activitat a mitjan segle XIX. Es va desenvolupar com a editorial venent imatges religioses, mitjançant oleografia. Es tracta d'una tècnica litogràfica que té com a objectiu la reproducció del resultat de la pintura a l'oli. Amb l'arribada de la cromolitografia, en 1837, les tècniques d'impressió van avançar exponencialment en qualitat i quantitat. La introducció del color va permetre la fabricació de cromos amb diferents acabats i qualitats, envernissats, en relleu i a tot color.

Al principi aquests cromos van trobar el seu nínxol de mercat en la indústria pastissera alemanya, que va començar a utilitzar-los en l'adorn i decoració de dolços i pastissos. Lògicament la gent va començar a col·leccionar aquestes xicotetes joies tan cotitzades en l'actualitat, molts d'aquests exemplars van acabar en àlbums de retallades o en la majoria de les ocasions es tornaven a utilitzar per a elaborar targetes de felicitació. També han arribat als nostres dies composicions de cromos adherits en mobles, pantalles de llums i altres objectes decorats com xicotetes caixes de fusta. La companyia Mamelok es va traslladar a Gran Bretanya en 1940, instal·lant els seus tallers a la ciutat de Bury St Edmunds en 1968, abans de comprar una companyia alemanya anomenada Heilbronn und Pinner (coneguda com a H&P *Decorations), i fins al dia de hui continua en actiu.

El primer crom, tal com hui els coneixem, va aparèixer amb motiu de l'Exposició Universal a París, celebrada de l'1 d'abril al 31 d'octubre de 1867. La signatura Bognard Lithography de París va editar una sèrie de xicotetes cromolitografies col·leccionables on ens mostraven imatges dels diferents pavellons. Dues dècades més tard, en 1879, apareixen les primeres col·leccions col·leccionables als Estats Units, on els paquets de cigarrets Marquis of Lorne incorporen en els seus paquets cromos que ràpidament són imitats per la major part de companyies tabaqueres estatunidenques. Aquestes empreses durant les dècades de 1880 i 1890 es van convertir en les primeres editorials de cromos de col·lecció, especialitzant-se en la reproducció d'imatges de jugadors de la lliga de beisbol. A Europa, d'aquelles primeres estampacions produïdes per a l'adorn de la indústria pastissera que hem nomenat anteriorment, es va passar a les primeres col·leccions produïdes per l'empresa d'alimentació Liebig, que regalava cromos, anomenats sammelkarten, al costat dels seus productes. Però, va ser en 1884 quan el francès Albert Poulain, fill del fundador de Chocolat Poulain, va decidir incloure un crom de col·lecció en cada tauleta de xocolata. La idea va ser tot un èxit i la indústria xocolatera va veure que el col·leccionisme de cromos, al costat dels vistosos embolcalls, era la millor estratègia publicitària. Amb els cromos s'aconseguia estimular la fidelitat cap a la marca, ja que el públic infantil era el seu principal consumidor.

ALBUM NESTLÉ

(edición de lujo)

TOMO I. para 50 series de cromos

Dado el éxito sin precedentes alcanzado por los sellos cromos que se encuentran en las tabletas de chocolates NESTLÉ, PETER, CAILLER, KOHLER, hemos decidido editar una serie de Álbumes de lujo debidamente encuadrados donde los coleccionistas podrán albergar adecuadamente, tan interesantes y culturales colecciones.

Este tomo I, contiene páginas para 50 series distintas de sellos cromos.

Se han repetido las 24 series del antiguo Album, para que los coleccionistas puedan tener todas las series desde la primera hasta la última, en Álbumes Nestlé de igual formato y calidad que el presente, formando así volúmenes dignos de figurar en cualquier biblioteca.

Por supuesto, en los tomos II, III, etc., que seguirán al presente, no se repetirá ninguna de las series de éste tomo I.

Aquell xicotet tros de paper obligava en moltes ocasions a les famílies a consumir la mateixa marca fins que els xicotets de la família completaren la col·lecció. D'altra banda, també hi havia una gran funció didàctica, perquè durant dècades els cromos del xocolate van ser les estampes més vistoses que podrien veure els joves sobre altres cultures, història, països, ciència, tècnica, etc..., moltes més imatges de les que podien trobar en els seus llibres escolars. Al mateix temps, l'aparició de les col·leccions de cromos també va ser utilitzada per empreses que fabricaven articles dirigits al públic adult, li així, les tabacaires alemanyes llancen les seues col·leccions; empreses de licor i conserves també segueixen la mateixa estratègia, i no hem d'oblidar la producció de distintius, que, si bé donaria per a un altre estudi, al cap i a la fi, seguia la mateixa estratègia de col·leccionisme.

A Espanya les primeres col·leccions de cromos de xocolate apareixen a Madrid i Catalunya. Empreses catalanes com a Xocolates Amatller , Torras , Lloveras, Solsona, o Juncosa van editar gran quantitat de col·leccions aconseguint una alta rendibilitat en associar la seua marca amb el col·leccionisme de cromos.

Els primers àlbums de cromos de xocolate els edita Nestlé a principis dels anys 30 del segle XX. Aquests àlbums es van editar per l'empresa amb el nom de "El meu àlbum Nestlé", que incloïa una temàtica variada de cromos, o toms posteriors com a "Meravelles del món" i "Meravelles de l'Univers". Fins a 1967 Nestlé editaria 20 àlbums de cromos.

La fabricació dels cromos del xocolate era duta a terme per impremtes i litografies que distribuïen les col·leccions a totes Espanya. Les col·leccions s'oferien als fabricants i aquests podien adquirir els cromos anònims, sense la publicitat en el revers, o amb el seu nom comercial, direcció o altres textos, impresos en el revers del crom. Podem trobar cromos on el fabricant ha estampat la seua publicitat amb una impressió manual, amb un encuny, o fins i tot, escrita a mà.

A més dels cromos també trobem les baralles com a productes promocionals. Aquestes baralles corresponien a la baralla espanyola i reproduïen caricatures d'actors, esportistes i altres personalitats en les figures. Les empreses xocolateres anunciaven la seua publicitat en el revers, on també apareixia, com si de cromos es tractara, fotografies d'actors o artistes de l'època. La forma de distribució era la mateixa que amb els cromos, en cada tauleta es podia trobar un naip.

Els cromos i naips en la indústria xocolatera de Torrent.

En data de hui no podem afirmar com va ser la primera marca de xocolate de Torrent que va començar a promocionar els seus articles amb la inserció de cromos o naips en els seus productes. Hui dia resulta bastant difícil aconseguir col·leccions completes d'aquests cromos o baralles, ja que hi han sigut poques les que han arribat als nostres dies. A continuació, indicarem els fabricants i col·leccions de Torrent dels quals es tenen dades sobre l'emissió de cromos.

Daniel Fernández

La fàbrica estava situada al carrer Ànimes, 13, i l'emissió més antiga desconeixem si pertany a una col·lecció Es tracta d'una estampa del Cor de Jesús i al revers s'indica Fàbrica de xocolates Daniel Fernández. La segona col·lecció és "Esports" i està composta per 100 cromos,. Va ser impresa en la Tipografia litografia F. Domingo, Diputació, 164, de Barcelona, i es comercialitzà per tota Espanya amb altres marques. En les col·leccions posteriors, la publicitat anunciava la fabricació de selectes xocolates i fabricació especial a la vainilla, fruites i classes corrents. Es coneixen dues col·leccions de cromos, la primera "La guerra a Europa", una col·lecció molt popular entre les empreses xocolateres de l'època que estava formada per 60 cromos, emesos en dues tirades, sèrie A i B. Aquesta col·lecció va ser impresa per l'Art Gràfic, Tipografia litografia J. Miguel Arnau, Muntaner, 66, Barcelona. La segona col·lecció va ser "Flotes de combat", composta per 64 cromos, emesos en dues sèries. En aquesta, simplement s'anunciava Fàbrica de Xocolates Daniel Fernández i l'adreça canvia al carrer Verge dels Dolores, 1.

Enrique Tormo

La fàbrica estava situada en l'actual carrer Gómez Ferrer. Es coneix una baralla espanyola amb fotografies d'actors i actrius dels anys 20 del segle XX. La publicitat anunciava Gran Fàbrica de Xocolates, Bombons i Caramels, els millors del món, Enrique Tormo. És l'única publicitat de cromos o baralles de Torrent que indica un número de telèfon, el 48 T. En l'anvers d'aquesta baralla també hi havia dibuixos referents a la història del pentinat, i va ser impresa per Tallers Gràfics Irández (1920-1930).

ALBUM

de Historia Natural

PU - MI

Especialidades

ENRIQUETE CON LECHE DULCENI
 Chocolatina especial con leche

Ricardo Puig

Maestro Giner, 41

Teléf. 25

TORRENTE
(CALLEJÓN)

López Hermanos

La col·lecció correspon als equips del futbol de la temporada 1954/55, amb 12 cromos cada equip i 192 cromos la col·lecció completa. La publicitat indica Xocolates Folgado López Hermanos, successors de Xocolate Cervera.

Francisco Chuliá

Tenia la fàbrica al carrer Gómez Ferrer, 63. Coneixem una baralla il·lustrada amb motius infantils, impresa en la Litografia M. García Cantos, Pelayo, 16, València. La publicitat anunciava Fàbrica de Xocolates, La Fama Torrentina, de Francisco Chuliá.

Francisco Puig

La fàbrica estava a la plaça de la Llibertat, 20. La publicitat de l'anvers indicava Fàbrica de xocolates Francisco Puig. La col·lecció constava de 40 caricatures còmic esportives realitzades pel dibuixant, pintor, caricaturista requenense Juan Masiá López.

Isidro Romeu

La fàbrica es trobava al carrer Rosario, 6, i coneixem baralles amb la publicitat d'Isidro Romeu, amb caricatures de figures famoses de l'època, toreros, futbolistes, actors, actrius, etc.. Aquestes baralles eren fabricades per l'empresa Propagandes Cimadevilla de València. La publicitat indica solament Fàbrica de Xocolates Isidro Romeu.

José Ortí

La fàbrica estava ubicada al carrer Gómez Ferrer, 38. Hui dia es coneix la comercialització d'una baralla còmic esportiva de futbol. En el revers la publicitat anunciava Fàbrica de xocolates José Ortí, i la nota: "A qui li isca el rei d'ors se li regalaran 5 pessetes".

José Ros

Per a trobar la fàbrica caldria haver anat al carrer Gómez Ferrer, 112. Va comercialitzar la col·lecció "Història de la vida del Sr. Miguel de Cervantes", composta de 20 cromos, i es va convertir en una de les col·leccions més populars entre els fabricants de xocolate. En el revers la publicitat anunciava Fàbrica de xocolate José Ros.

Biografía de
GUILLERMO TELL
HEROE NACIONAL DE SUIZA

ES UN OBSEQUIO DE

Chocolates MAROTO

Calle García Morato, 6 - Teléf. 568 - TORRENTE (Valencia)

Justo Giner

La fàbrica estava situada al carrer Hernán Cortés, 14. La publicitat anunciava: Xiquets! A la presentació de 150 d'aquests cromos de Xocolates EL LINX, la casa us regalarà una foto gran del vostre equip predilecte (només 1a Divisió) i per 5 només, un àlbum. Compreu els Xocolates "EL LINX I MADAM", són els millors. Fabricant: Justo Giner. Les col·leccions corresponien als equips de futbol de la lliga espanyola, i es componien de 12 cromos cada sèrie, 11 jugadors i l'escut de l'equip. De la mateixa sèrie existeixen cromos amb el revers indicant solament les marques i el fabricant.

Miguel Reig

La fàbrica es trobava al carrer Verge dels Desemparats. Va comercialitzar diverses col·leccions de cromos, "Banderes del món", "Història d'Espanya", i una sèrie de 6 edicions dedicades a artistes de cinema impresos en format de cromos xicotets, amb la publicitat : Xocolates Miguel Reig o M. Reig, amb o sense direcció.

Pascual Miquel

La fàbrica estava a la plaça Maestro Giner, 37, i la publicitat solament indica Fàbrica de Xocolates Pascual Miquel. La col·lecció era Raid-Aeri. Del Port de Palos a Buenos Aires, de 21 cromos. Va ser impresa a Barcelona i distribuïda també per tota Espanya. La segona col·lecció que es coneix de Pascual Miquel és Províncies d'Espanya, composta per 64 cromos, i en aquesta indica al revers la marca La Pilota. La quarta col·lecció titulada "DIVERSES INDÚSTRIES", són 24 cromos emesos en 4 sèries: A "CAUTXÚ", B "FERRO I ACER", C "VIDRE" i la D "PAPER". En els anys 20 del segle passat va comercialitzar una popular baralla amb motius infantils impresa per la Tipografia litografia Francisco Madriguera de Barcelona

Ricardo Yago

La fàbrica estava situada al carrer Sants Patrons. Es coneixen tres col·leccions de cromos comercialitzades per Ricardo Yago, totes elles amb la mateixa publicitat en el revers: Exigiu els xocolates Ricardo Yago, Torrent, especialitat en la classe per a desdèjuni. La primera és una de les col·leccions que més edicions va tindre entre les indústries xocolateres de tot el país: Cristóbal Colón, descobridor del nou món, i la col·lecció constava de 100 cromos. La segona la col·lecció de 64 cromos de províncies d'Espanya, també comercialitzada per almenys dos fabricants més de Torrent, i la tercera la col·lecció era "El món a l'inrevés", de 24 cromos, impresa en la Tipografia litografia Cau de Barcelona.

Salvador Ros

Tenia la fàbrica al carrer Convent 10, i es té constància d'haver comercialitzat col·leccions de cromos i baralles. Les col·leccions de cromos van ser “Banderes i homes cèlebres”, de 50 cromos, “Vida de Periquillo el barber”, de 44 cromos, i “El rei colibrí”, on al revers figurava la marca “La fama llevantina”, Fàbrica de xocolates. La baralla és el mateix model que van comercialitzar altres marques durant la dècada dels anys 20 del segle passat, impresa per la Tipografia litografia Francisco Madriguera de Barcelona, amb fotografies de jugadors de futbol i com a publicitat “Xocolates La Palma” Salvador Ros.

Severino Chuliá

Es coneix una baralla espanyola amb caricatures de personatges famosos del món de l'esport, toreig, cinema, etc., i en el revers dibuixos de fotogrames de cinema Manuel. La publicitat indicava Fàbrica de xocolates Severino Chuliá, Torrent.

Tomás Tormo i germans

La fabrica estava en la plaça bisbe Benlloch 8, i tan sols coneixem un crom imprès en la litografia de Simeón Durá de València, desconeixent si pertany a una col·lecció. En el revers s'anunciava la marca “EL CAVALL” i la nota: “Especialitat en Xocolates d'Ametla i Vainilla per a menjar crus”

Tomás Tormo

La fàbrica estava situada al carrer Sagra, 5, i durant el període de la república i guerra civil apareix amb el nom de Pablo Iglesias. La publicitat anunciava Fàbrica de Xocolates Tomás Tormo, en una col·lecció de 64 cromos, dedicada a les Províncies d'Espanya. Aquests cromos van ser impresos en la Litografia M. García Cantos, Pelayo, 16, València. Una altra col·lecció va ser “Banderes de l'Univers, composta per 80 cromos, i la que s'afeg una nota que diu: SENSE REGALS: Ja que per la seua puresa i bona qualitat no ho permet. Una tercera col·lecció composta de 24 cromos reproduïa jugadors notables de futbol.

Vicente Esteve

La fàbrica estava situada al carrer Cervantes, 20, i cal dir que comercialitzà una de les més populars col·leccions de cromos dedicada a “Banderes i Homes Cèlebres”, composta de 50 cromos, encara que també hem de referir-nos a la col·lecció “Races humanes”, de 128 cromos, i “Conseqüències de la pau després de la guerra”. En la publicitat del revers apareixia el nom de la marca, El Lleó, o un dibuix d'aquest, i també la marca L'Estrela.

Vicente Romero

La fàbrica estava en la plaça de la Llibertat, 12, i la publicitat del revers indicava Xocolates Alhambra, fabricats per Vicente Romero, i una nota on indicava que per cada 40 cromos es canviaria per una col·lecció completa. La col·lecció constava de 40 caricatures còmic esportives realitzades pel dibuixant, pintor, caricaturista requenense Juan Masiá López.

ALBUM P U - M I

Primera, Segunda y Tercera serie

Chocolatina especial con leche

Ricardo Puig

MAESTRO G. NER, 41

T. IFFONO 25

TORRENTE (VALENCIA)

Precio 2 Ptas.

Col·lecció: s.d

Revers: FÁBRICA DE CHOCOLATES / Daniel Fernández / Almas, 13 / TORRENTE (VALENCIA)

Impremta: s.d

Col·lecció: Deportes, Col·lecció de 100 cromos.

Revers: FÁBRICA DE CHOCOLATES / Daniel Fernández / Almas, 13 / TORRENTE (VALENCIA)

Impremta: Tipografía litografía F. Domingo, Diputación, 164. Barcelona.

FLOTAS DE COMBATE

Serie A HOLANDA N.º 30

Fué siempre Holanda, nación rica y codiciada fluvialmente por sus ríos famosos, cruce de los mares septentrionales con los luminosos del Mediterráneo y del Adriático. Por ser país de gran potencia económica y orgullosa de su destino, ya que holandeses fueron los nautas descubridores de muchas razas, hoy fuertes y universales por su fuerza, cuida siempre Holanda de garantizar sus costas y su hegemonía del mar.

Tiene: Guardacostas, 4. — Cruceros, 2. — Torpederos, 11. — Pequeños torpederos, 11. — Submarinos, 26. — Cañoneros, 5. — Colocadores de minas, 18. — Dragadores de minas, 4. — Guarda pescas, 1. — Barcos hidrográficos, 5. — Barco escuela, 1. — Transportes, 5. — Barcos depósito, 2.

Fábrica de Chocolates

Daniel Fernández

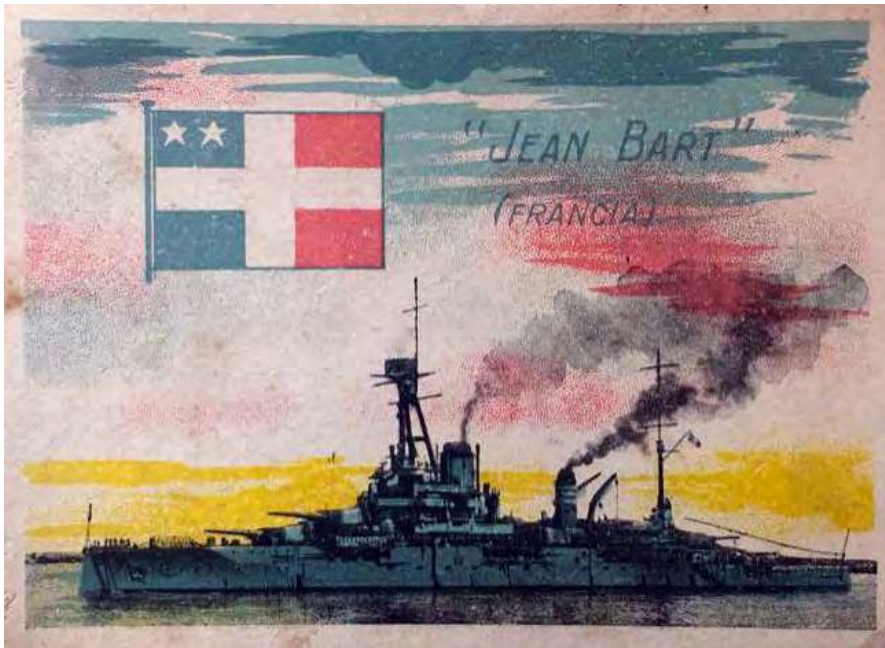
Calle de la Virgen de los Dolores, 1

== TORRENTE ==

Col·lecció: La guerra en Europa. Serie A y B. 30 cromos cada Col·lecció.

Revers: SELECTOS CHOCOLATES / FABRICACIÓN ESPECIAL a la Vainilla, Frutas y clases corrientes / Daniel Fernández / Almas, 13 / TORRENTE (VALENCIA)

Imprenta: El Arte Gráfico. Tipografía litografía J. Miguel Arnau, Muntaner, 66, Barcelona.

FLOTAS DE COMBATE

Serie A HOLANDA N.º 30

Fué siempre Holanda, nación rica y codiciada fluvialmente por sus ríos famosos, cruce de los mares septentrionales con los luminosos del Mediterráneo y del Adriático. Por ser país de gran potencia económica y orgullosa de su destino, ya que holandeses fueron los nautas descubridores de muchas razas, hoy fuertes y universales por su fuerza, cuida siempre Holanda de garantizar sus costas y su hegemonía del mar.

Tiene: Guardacostas, 4. — Cruceros, 2. — Torpederos, 11. — Pequeños torpederos, 11. — Submarinos, 26. — Cañoneros, 5. — Colocadores de minas, 18. — Dragadores de minas, 4. — Guarda pescas, 1. — Barcos hidrográficos, 5. — Barco escuela, 1. — Transportes, 5. — Barcos depósito, 2.

Fábrica de Chocolates

Daniel Fernández

Calle de la Virgen de los Dolores, 1

TORRENTE

Col·lecció: Flotas de combate. Serie A y B. 32 cromos cada Col·lecció.

Revers: Fábrica de Chocolates / Daniel Fernández / Calle de la Virgen de los Dolores, 1 / TORRENTE

Impremta: s.d.

Col·lecció: Baraja española con retratos de artistas de cine.

Revers: Gran Fábrica de Chocolates Bombones y Caramelos/ LOS MEJORES DEL MUNDO / Enrique Tormo / Teléf. 48 T / Calle Acequia / Torrente—Valencia

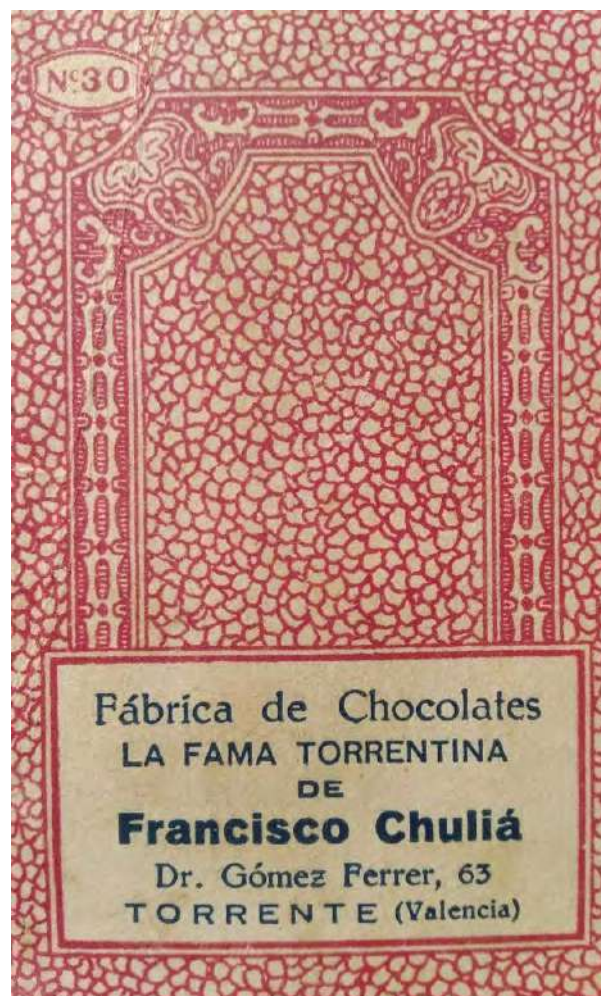
Impremta: Talleres Gráficos Irández (1920-1930)

Col·lecció: Equipos de futbol. Temporada 1954/55. 12 cromos cada serie.

Revers: Chocolates / FOLGADO / LOPEZ HERMANOS / Sucesores de / CHOCOLATE CERVERA / TORRENTE

Impremta: s.d.

Col·lecció: Baraja con motivos infantiles.

Revers: Fábrika de Chocolates / LA FAMA TORRENTINA / DE / Francisco Chuliá / Dr. Gómez Ferrer, 63 / TORRENTE (Valencia)

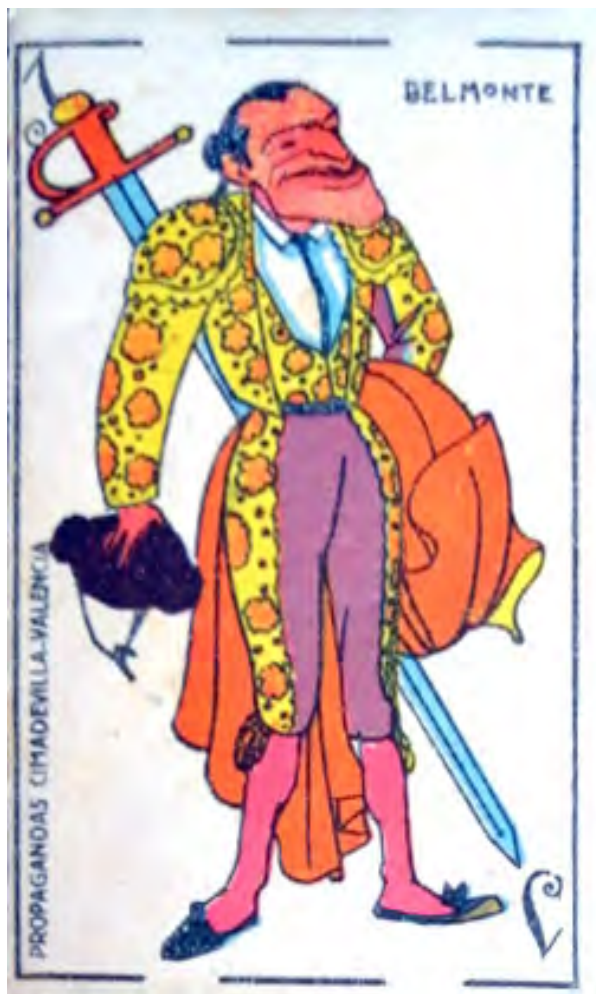
Impremta: Litografía M. García Cantos, Pelayo, 16, Valencia.

Col·lecció: Caricaturas deportes. 40 cromos. Ilustraciones de Juan Masia López.

Revers: FABRICA DE CHOCOLATES / FRANCISCO PUIG / Plaza de la Iglesia, nº 20 / TORRENTE (Valencia)

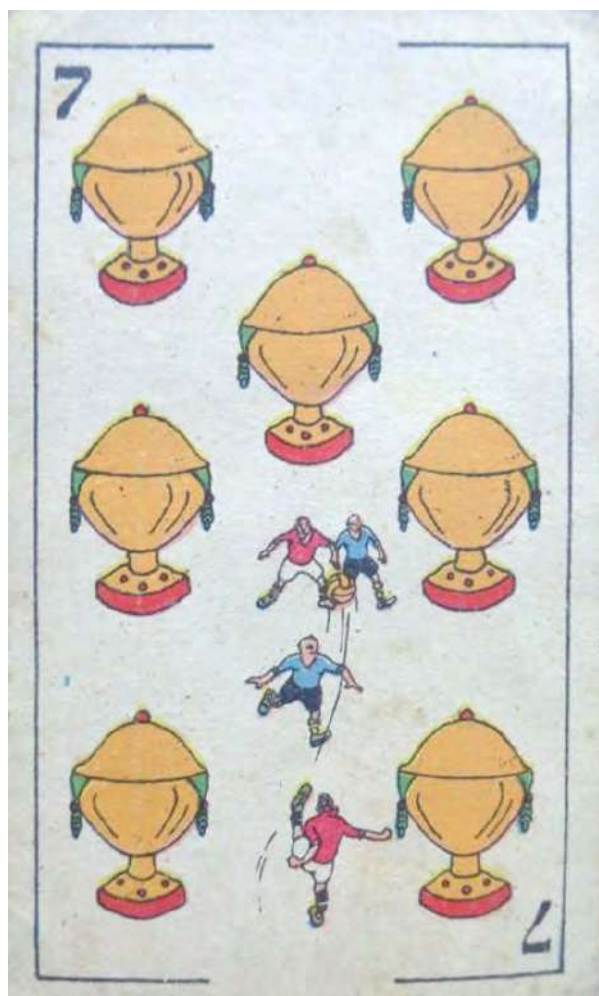
Impremta: s.d.

Baraja: anverso / Caricaturas con figuras famosas del deporte, toreo, cine, etc, Revers / actores y artistas. (Propagandas Cimadevilla—Valencia)

Revers: Fábrica de Chocolates / ISIDRO ROMEU / Rosario, 6/ TORRENTE

Imprenta: s.d.

Baraja: anverso / Caricaturas futbolistas, Revers / viñetas cómicas futbolísticas.

Revers: FÁBRICA DE CHOCOLATES / JOSÉ ORTÍ / Gómez Ferrer, 38 / TORRENTE / Al que le salga el rey deoros se le regalarán 5 pesetas

Imprenta: s.d.

1 Miguel de Cervantes Saavedra nació en Alcalá de Henares, en cuya parroquia de Santa María la Mayor fué bautizado el 9 de octubre de 1547. Es muy regular que recibiese la educación y los primeros estudios de su patria y al lado de sus padres, principalmente en época tan señalada para Alcalá, donde florecían las ciencias y letras; pero nada consta ni ha podido averiguarse con certidumbre, y sólo sabemos que desde sus tiernos años manifestó Cervantes una vehemente inclinación a la poesía y a las obras de invención y remedo; una aplicación y curiosidad que le inducían a leer aun los papeles que hallaba por la calle, y una afición tal al teatro que asistía a oír las representaciones del discreto poeta y representante Lope de Rueda.

FABRICA DE CHOCOLATE

JOSE ROS

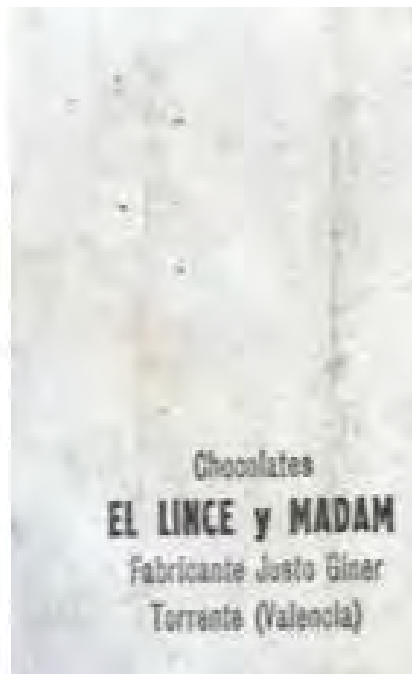
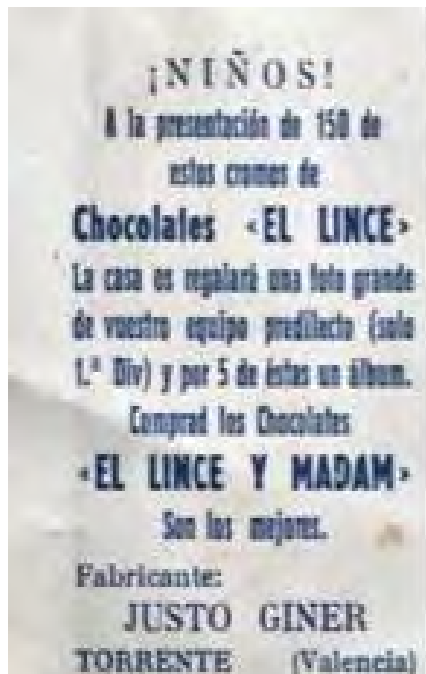
CALLÉ DR. GOMEZ FERRER, 112

TORRENTE (VALENCIA)

Col·lecció: Historia de la vida de D. Miguel de Cervantes. 20 cromos.

Revers: FÁBRICA DE CHOCOLATE / JOSÉ ROS / CALLE DR. GÓMEZ FERRER, 112 / TORRENTE (VALENCIA)

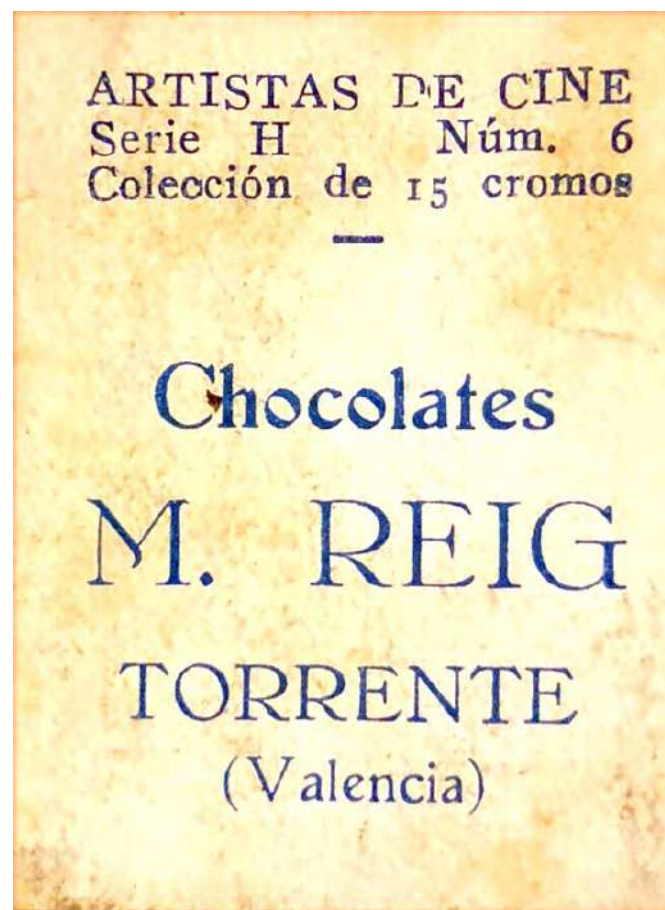
Impremta: s.d.

Col·lecció: Equipos de futbol. 12 cromos cada serie.

Revers: ¡Niños! / A la presentación de 150 de estos cromos de / Chocolates—EL LINCE- / La casa os regalará una foto grande de vuestro equipo predilecto (solo 1ª DIV) y por 5 de estas un álbum. / Comprad los Chocolates / "EL LINCE Y MADAM" / Son los mejores / Fabricante: Justo Giner / TORRENTE (Valencia).

Imprenta: s.d.

Col·lecció: Artistas de cine, Series A, B, C, D, E, F. 20 cromos cada serie..

Revers: Chocolates / M. REIG / TORRENTE (Valencia).

Impremta: s.d.

Col·lecció: Baraja espanyola con fotografías de futbolistas en el Revers.

Revers: Chocolates / Pascual Miquel / Torrente.

Impremta: Tipografía litografía Francisco Madriguera, Barcelona.

RAID-AÉREO DEL PUERTO DE PALOS A BUENOS AIRES

Colección de 21 cromos

Núm. 21

Después... toda España ha vibrado de entusiasmo y de deseos de agasajar a los heroes nacidos en ella.

Los actos y homenajes celebrados en su honor y alternados con los agasajos a los marinos argentinos como humilde agradecimiento de lo efectuado con nuestros compatriotas, se han multiplicado en el breve espacio de unos días.

Las recompensas, bien merecidas por cierto, han llovido sobre ellos, y todo parece ser poco para quienes, con solo su valor, su ciencia y su fe, han vuelto a colocar el nombre de España a la cabeza de los países cultos.

Fábrica de Chocolates

Pascual Miquel

Plaza Maestro Giner, 37

TORRENTE

L. F. FLAHERTY S. A. - BARCELONA

Col·lecció: RAID - AÉREO DEL PUERTO DE PALOS A BUENOS AIRES. 21 cromos.

Revers: Fábrica de Chocolates / Pascual Miquel / Plaza Maestro Giner, 37/ TORRENTE

Impremta: s.d.

Col·lecció: Provincias de España. 64 cromos.

Revers: Fábrica de Chocolates / MARCA / EL BALON / Pascual Miquel / Plaza del Maestro Giner, 37 / TORRENTE (Valencia)

Impremta: Litografía M. García Cantos, Pelayo, 16, Valencia.

Colectación «Varias Industrias»
 Serie A de 5 Cromos CROMO - N.º 4

El caucho es una materia prima de las más importantes de nuestra época, y sus aplicaciones en todas las artes.

Hace escasamente 200 años que se comenzó su explotación y ha pasado ya a ser la materia prima e imprescindible en todas las artes, ciencias, técnicas y industria. La industria química, para obtener caucho sintético, como para sintetizarlo, se comenzó de pronto a utilizar caucho, que representa el 10 por 100 de la producción mundial.

Con el caucho pueden fabricarse toda clase de artículos como: neumáticos, cables, correa, bandas de transmisión, neumáticos, neumáticos, neumáticos, neumáticos, y otros artículos como estos en el presente mundo.

FABRICA DE CHOCOLATES

DE

PASCUAL MIQUEL

Elaboración de chocolates, pastas, helados, etc.

PLAZA DEL MAESTRO GINER, 37

TORRENTE
(VALENCIA)

Col·lecció: VARIAS INDUSTRIAS". 24 cromos emitidos en 4 series: A "CAUCHO", B "HIERRO Y ACERO", C "VIDRIO" y la D "PAPEL".

Revers: Fábrica de Chocolates / MARCA / EL BALON / Pascual Miquel / Plaza del Maestro Giner, 37 / TORRENTE (Valencia)

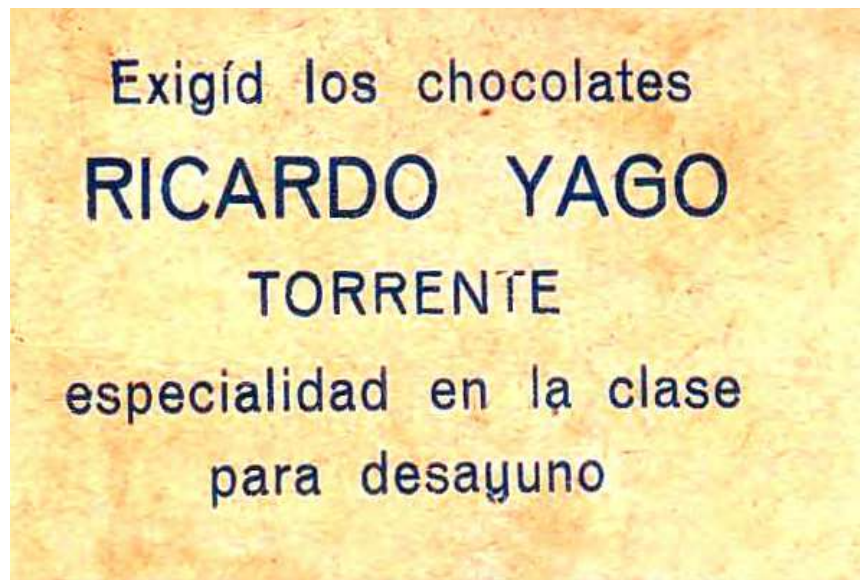
Impremta: s.d.

Collección: Cristóbal Colón, descubridor del nuevo mundo. 100 cromos.

Revers: Exigid los chocolates / RICARDO YAGO / TORRENTE / especialidad en la clase para desayuno.

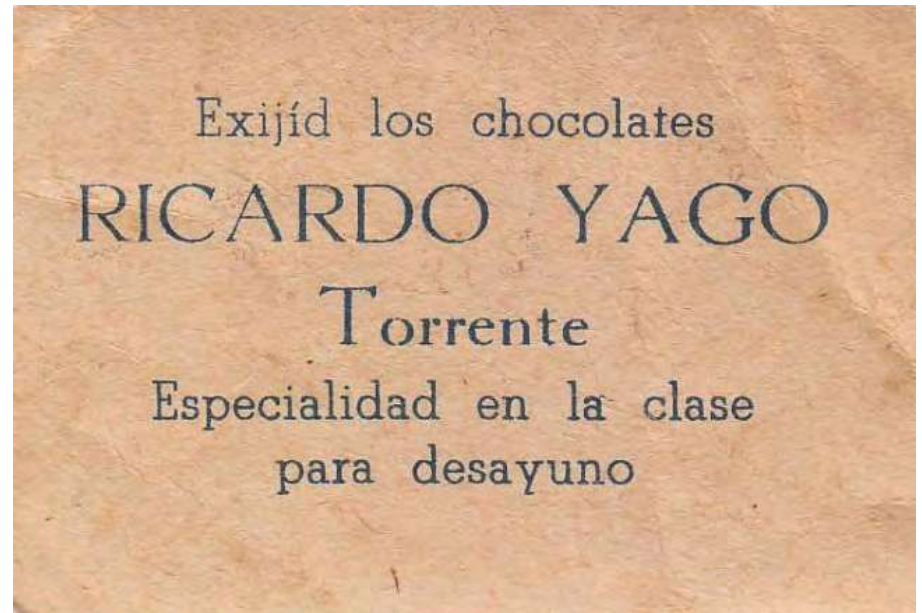
Imprenta: s.d.

Col-lecció: Provincias de España. 64 cromos.

Revers: Exigid los chocolates / RICARDO YAGO / TORRENTE / especialidad en la clase para desayuno.

Impremta: Litografía M. García Cantos, Pelayo, 16, Valencia.

Col·lecció: El mundo al revés. 24 cromos.

Revers: Exigid los chocolates / RICARDO YAGO / TORRENTE / especialidad en la clase para desayuno.

Impremta: Tipografía litografía Madriguera, Barcelona.

Col·lecció: Baraja espanyola con fotografías de futbolistas en el Revers.

Revers: Chocolates La Palma / Salvador Ros / Torrente.

Impremta: Tipografía litografía Francisco Madriguera, Barcelona.

Col·lecció: Banderas y Hombres Celebres, Col·lecció de 50 cromos

Revers: LA FAMA LEVANTINA/ Fabrica de chocolates / Salvador Ros / Convento, 10 / Torrente.

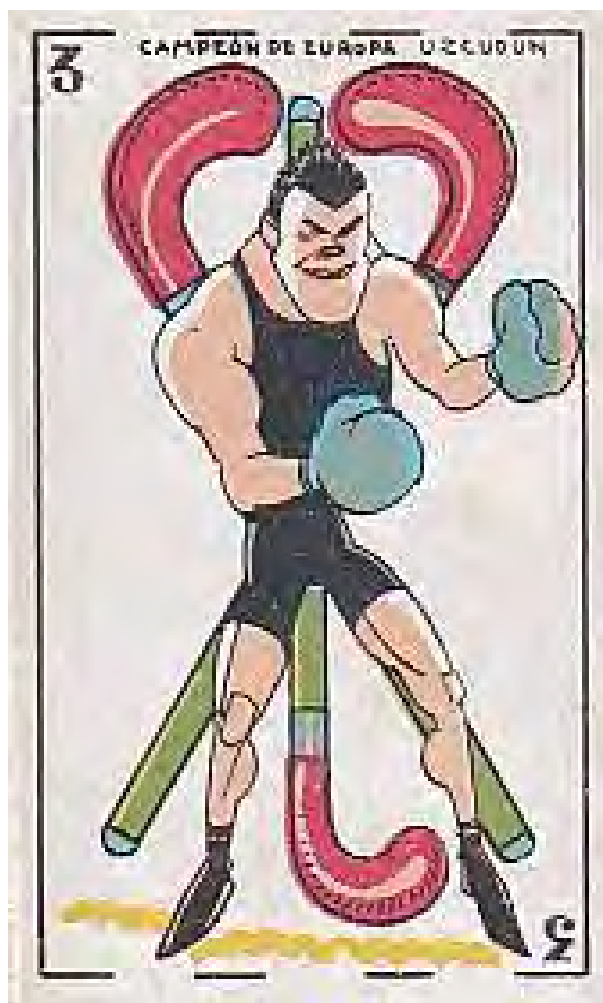
Impremta: s.d.

Col·lecció: Vida de Periquillo, El Barbero, Col·lecció de 44 cromos

Revers: LA FAMA LEVANTINA/ Fabrica de chocolates / Salvador Ros / Convento, 10 / Torrente.

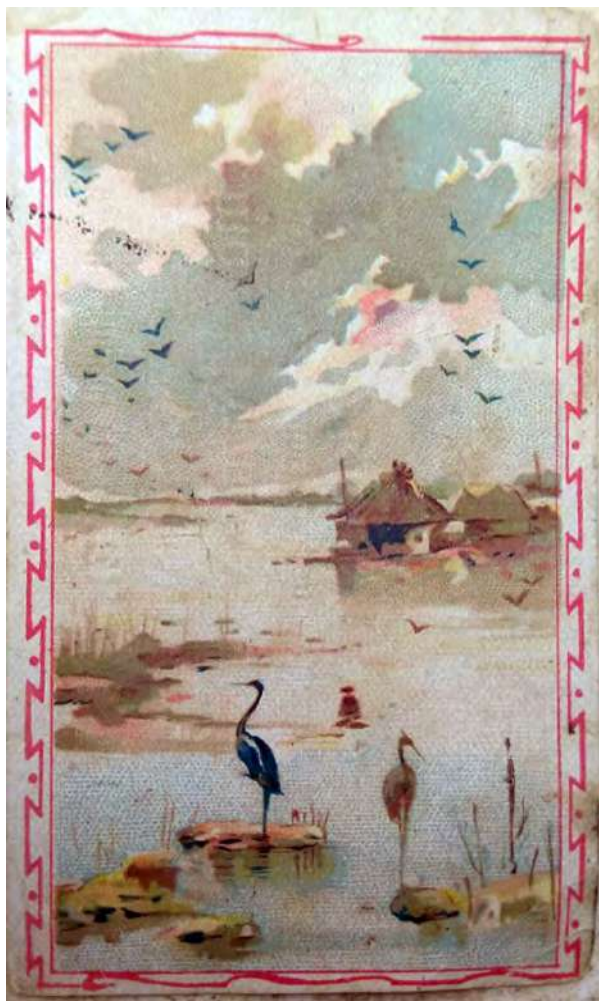
Impremta: s.d.

Col·lecció: Baraja: anverso / Caricaturas con figuras famosas del deporte, toreo, cine, etc, Revers / Dibujos de cine manual.

Revers: FÁBRICA DE CHOCOLATES / SEVERINO CHULIA / TORRENTE (VALENCIA)

Impremta: s.d.

Col·lecció: s.d.

Revers: FÁBRICA DE CHOCOLATES "EL CABALLO"/ (MARCA REGISTRADA) / Tomás Tormo y hermanos / Plaza Obispo Benlloch, 8 / TORRENT / Especialidad en Chocolates de Almendra y Vainilla para comer crudos.

Impremta: Litografía Simeón. Durá, Valencia.

Col·lecció: Provincias de España. 64 cromos.

Revers: Fábrica de Chocolates / Tomás Tormo / Calle Pablo Iglesias, 5 / Torrente—Valencia

Impremta: Litografía M. García Cantos, Pelayo, 16, Valencia.

ABISINIO o ETIOPIA
 Estado del Africa Oriental.
 Confina con el Sudán anglo-egipcio, con la colonia italiana de Eritrea, con la Somalia francesa, inglesa e italiana, y con Kenia y Protectorado de Uganda. Comprende los reinos del Tigre, Lasta, Amhara, Goyam y Choa y además tiene dependencias como Kaffta en el sur y Harar en el sudeste. Tiene una extensión de 900.000 km.² y una población de 8.000.000 de habitantes.

El ejército regular de Etiopía comprende unos 250.000 hombres.

La unidad monetaria es el dólar de María Teresa, equivalente a 5 pesetas y el talari, cuyo valor efectivo es de 2,50 ptas.

FABRICA DE CHOCOLATES
 DE
TOMAS TORMO
 CALLE DE SAGRA, 5
TORRENTE (Valencia)

SIN REGALOS: Ya que por su pureza y buena calidad no lo permite.

Col·lecció: Banderas del universo. 80 cromos.

Revers: Fábrika de Chocolates / Tomás Tormo / Calle de Sagra, 5 / Torrente—Valencia. SIN REGALOS: Ya que por su pureza y buena calidad no lo permite.

Impremta: s.d.

Col·lecció: Foot-Ball, Jugadores notables. 24 cromos.

Revers: Fábrika de Chocolates / Tomás Tormo / Calle de Sagra, 5 / Torrente (Valencia).

Impremta: Tipografía litografía F. Domingo, calle Diputación, 164, Barcelona..

Col·lecció: Banderas y hombres celebres. 50 cromos.

Revers: Chocolates / Vicente Esteve / Cervantes TORRENTE (Valencia).

Impremta: s.d.

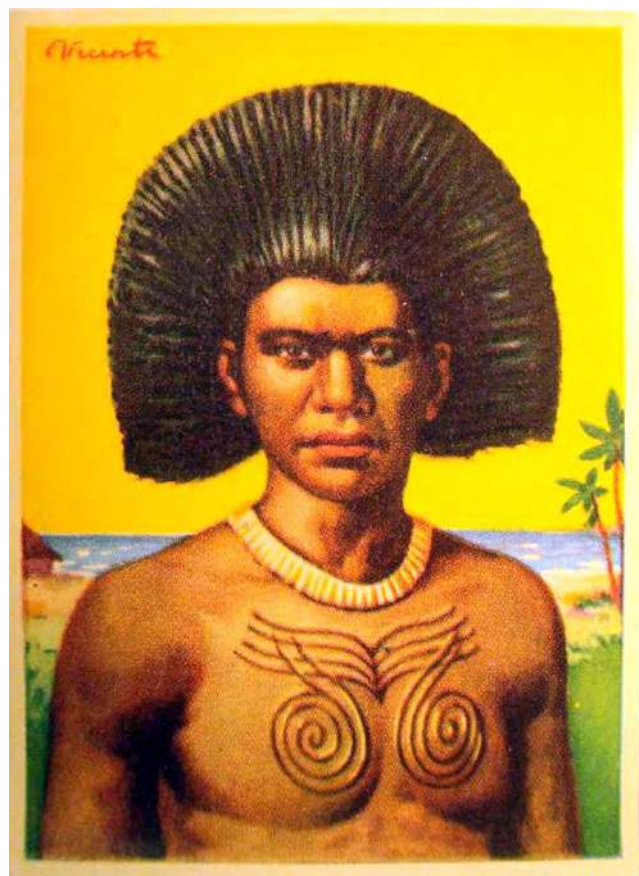

Col·lecció: Consecuencias de la paz después de la guerra. 20 cromos.

Revers: LA ESTRELLA / FABRICA DE CHOCOLATES / DE / Vicente Esteve / TORRENTE.

Impremta: s.d.

RAZAS HUMANAS
 COLECCION DE 128 CROMOS
 N.º 128

INDIGENA DE LAS SALOMON
 "Islas del Paraíso" han sido llamadas las islas del Pacífico, por su clima y las felices condiciones de su suelo. La tranquila mirada de este indígena del archipiélago de las Salomón parece reflejar la paz dichosa y fácil que reinaba en ellas, en los tiempos pasados.

Chocolates
EL LEÓN
 Fte. VICENTE ESTEVE
 Cervantes, 20 Teléfono 141
 TORRENTE (Valencia)

Col·lecció: Razas humanas. 128 cromos.

Revers: Chocolates / EL LEÓN / Fte. Vicente Esteve / Cervantes, 20 / TORRENTE (Valencia).

Impremta: s.d.

Chocolates ALHAMBRA
fabricados por
Vicente Romero

Plaza de la Libertad, 12

TORRENTE

(Valencia)

Nota. - Cada 40 cromos, se canjearán por una colección completa.

Col·lecció: Caricaturas deportes. 40 cromos. Ilustraciones de Juan Masia López.

Revers: Chocolates ALHAMBRA / fabricados por Vicente Romero / Plaza de la Libertad, 12 / TORRENTE (Valencia) / Nota.- Cada 40 cromos, se canjearán por una colección completa.

Impremta: s.d.

PROGRAMA DE FESTES 2023

**DISSABTE, 11 DE FEBRER. A LES 21:30 HORES
SOPAR FALLERS D'HONOR
SALÓ EL BALCO DEL VEDAT**

**DIUMENGE, 14 DE GENER. A LES 18:30 HORES
PRESENTACIÓ INFANTIL
TEATRE "LLAR ANTONIÀ"**

**DIUMENGE, 18 DE FEBRER. A LES 10:00 HORES
CANT DE L'ESTORETA
PLAÇA SANT ROC**

**DIVENDRES, 17 DE DECEMBRE. A LES 22:00 HORES
PRESENTACIÓ MAJOR
TEATRE "LLAR ANTONIÀ"**

DISSABTE, 25 DE FEBRER. A LES 20:00 HORES
CRIDA
ALS PEUS DE LA TORRE

DIUMENGE, 26 DE FEBRER. A LES 11:00 HORES
CAVALCADA DEL NINOT INFANTIL
AVINGUDA AL VEDAT

DIUMENGE, 26 DE FEBRER. A LES 18:00 HORES
BERENAR INFANTIL
CASAL

DIMARTS 28 DE FEBRER. A LES 21:00 HORES
SOPAR TANCAMENT PRESENTACIÓ JOCS FLORALS
CASAL

**DIVENDRES, 3 DE MARÇ. A LES 20:00 HORES
LLIURAMENT RECOMPENSES DE BRILLANTS
SALÓ D'ACTES AJUNTAMENT DE TORRENT**

**DISSABTE, 4 DE MARÇ. A LES 19:00 HORES
CAVALCADA DEL NINOT
AVINGUDA AL VEDAT**

**DIUMENGE, 5 DE MARÇ. A LES 18:00 HORES
BERENAR INFANTIL
CASAL**

**DIMARTS 7 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
SETMANA CULTURAL: PRESENTACIÓ LLIBRETS
CASAL**

DIMECRES, 8 DE MARÇ. A LES 21:30 HORES
SETMANA CULTURAL: " A TORRENT NO LI FALLES"
CASAL

DIJOUS, 9 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
CLAUSURA I LLIURAMENT JOCS FLORALS
CASAL

DISSABTE, 11 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
SOPAR HOMENATGE FALLERA MAJOR
CARPA

DIUMENGE, 12 DE MARÇ. A LES 11:00 HORES
MATINAL INFANTIL
CARRER RAMÓN Y CAJAL

**DIUMENGE, 12 DE MARÇ. A LES 18:00 HORES
BERENAR INFANTIL
CARPA**

**DIMARTS, 14 DE MARÇ. A LES 20:00 HORES
VISITA FALLES DE VALÈNCIA
VALÈNCIA**

**DIMECRES, 15 DE MARÇ. A LES 20:00 HORES
PLANTÀ INFANTIL
CARRER RAMÓN Y CAJAL**

**DIMECRES 15 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
SOPAR DE LA PLANTÀ
CARPA**

**DIMECRES, 15 DE MARÇ. A LES 24:00 HORES
PLANTÀ MAJOR
CARRER RAMÓN Y CAJAL**

**DIMECRES, 15 DE MARÇ. A LES 24:00 HORES
ORNAT DE CARRER
CARRER CANONGE GISBERT**

**DIJOUS, 16 DE MARÇ. A LES X HORES
TRASLLAT DE LA VERGE
CARRER GOMEZ FERRER**

**DIVENDRES, 17 DE MARÇ. A LES 11:00 HORES
ARREPLEGÀ DE PREMIS
PLAÇA UNIÓ MUSICAL**

**DIVENDRES, 17 DE MARÇ. A LES 18:00 HORES
OFRENA DE FLORS A LA VERGE
AVINGUDA AL VEDAT FINS L'ASSUMPCIÓ**

**DISSABTE, 18 DE MARÇ. A LES 11:00 HORES
FESTA AMB XARANGA
VISITA FALLES DE TORRENT**

**DIUMENGE, 19 DE MARÇ. A LES 12:00 HORES
MISSA I OPERACIÓ KILO
PARRÒQUIA SANT LLUIS BERTRAN**

**DIUMENGE, 19 DE MARÇ. A LES 13:15 HORES
PASSACARRER I OFRENA DE FLORS A SANT JOSEP
VEÏNAT I CARRER SANT JOSEP**

DIUMENGE, 19 DE MARÇ. A LES 14:00 HORES
MASCLÈTÀ
CARRER RAMÓN Y CAJAL

DIUMENGE, 19 DE MARÇ. A LES 18:00 HORES
VESPRADA INFANTIL
CARPA

DIUMENGE, 19 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
CASTELL I CREMÀ DE LA FALLA INFANTIL
CARRER RAMÓN I CAJAL

DIUMENGE, 19 DE MARÇ. A LES 24:00 HORES
CASTELL I CREMÀ DE LA FALLA
CARRER DE RAMÓN Y CAJAL

**DIUMENGE, 19 DE MARÇ.
ACOMIADAMENT DE LES FALLES AMB MÚSICA I BALLS
CARRER RAMÓN Y CAJAL**

**TOTS ELS DIES DE LA SETMANA FALLERA. A LES
8:00H DESPERTÀ
PEL TOT EL VEÏNAT**

**TOTS ELS DIES DE LA SETMANA FALLERA.
A LES 14:00 I 22:00 HORES
DINARS I SOPARS A LA CARPA**

**TOTS ELS DIES DE LA SETMANA FALLERA.
A LES 24:00 HORES
NITS DE BALL A LA CARPA**

BONES FALLES 2023

GRÀCIES FALLES 2022

PUBLICITAT

JOSEFINA HUERTA

NOVIAS

Calle Ramón y Cajal, 26
TORRENT
Tel.: +34 961 550 564

NOVIOS

Calle Ramón y Cajal, 8
TORRENT
Tel.: +34 961 589 719
www.josefinahuerta.com

Síguenos en redes:

Si necesitas
soluciones profesionales
 acude al **ESPECIALISTA**

Pinturas Blatem con las Fallas de Torrent

- ❖ **Pinturas ecológicas y antibacterias**
- ❖ Todo tipo de **esmaltes**
- ❖ **Tratamientos específicos**
- ❖ **Pinturas creativas e ideas decorativas**
- ❖ **Revestimientos e impermeabilizantes**
- ❖ Productos para **profesionales**
- ❖ **Asesoramiento y servicio a domicilio**
- ❖ **SATEFFIC**. Aislamiento térmico exterior de edificios

Encuentra **tu tienda en Torrent** y ¡ven a conocernos!

❖ Avda. Juan Carlos I, 12 bajo
 Telf.: 961 556 554

❖ Ctra. Masía del Juez, 28 (esq. C/5º centenario)
 Telf.: 961 552 608

Y en Valencia,

❖ Avda. Fernando Abril Martorell, 82 (frente a la nueva Fe)
 Telf.: 961 558 566

❖ Camino de Moncada, 68. Bajo
 -Telf.: 963 664 054

FERTO www.fertosa.com

Padre Feijoo, 24-26
46900 Torrent
☎ 96 159 50 87

Mas del Jutge, 23 Penyagolosa, 11
46900 Torrent 46460 Silla
☎ 96 159 50 85 ☎ 96 121 43 09

MORALET'S

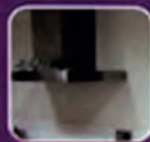
Masía del Juez, 1 - Bajo Dcha.
46900 Torrent - Valencia

Telf: 961 550 555

Fax: 961 295 025

www.rmoralets.es

ALBANILERIA

TRABAJOS

verticales

FONTANERIA

ELECTRICIDAD

PINTURA

rupo

GOMEZ avanza
servicios informáticos y consulting

HAZ
VISIBLE
TU
NEGOCIO.

📍 C/ de Fernando Furió Roca,
15, 46900 Torrent, Valencia

🌐 www.gomezavanza.com

☎️ 961 56 20 70

✉️ pascual@gomezavanza.es

🌐 www.markandbrand.es

☎️ 645413532

✉️ hola@markandbrand.es

MARK & BRAND
MEDIA

**FRANCISCO ROS
E HIJOS S.L.**

Agencia de Repsol Butano nº 46190

REPSOL

Llamanos al
96 155 02 28
o entra en
rosenergia.es

**SOMOS
TODA TU ENERGÍA**

e ROS *Energía*

25
Alfileres

**INDUMENTARIA VALENCIANA
CONFECCIÓN A MEDIDA**

C/ Gómez Ferrer 81 Torrent 961 147 888

C/Atenas 04 Nº 10 46900 Torrent TEL 633 63 14 80

Lunes a Viernes de 9-14 y 16-20,30 info@clinicaaitormartinez.com

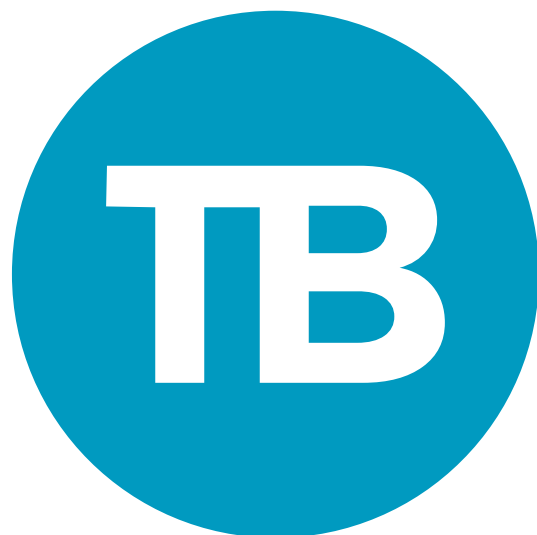
FISIOTERAPIA MEDICINA ESTÉTICA PODOLOGÍA

novatorrent
viviendas & servicios

Administración de fincas
desde 60 €

Inmobiliaria
valoraciones
coste 0

José Iturbi, 5 Torrent
www.novatorrent.es
info@novatorrent.es

impremta

TONI BURGUERA, S.L.U.

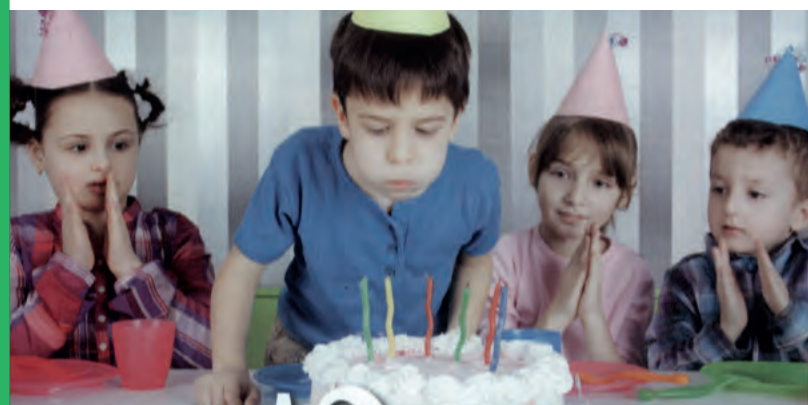
Carrer València, nº 100 · 46900 TORRENT (València)

T. **96 156 21 14** · 96 108 47 37 · **info@burguerprint.com** · www.toniburguera.com

**Neumàtics · Frens
Amortidors
Alineació direccions · Olis
So · Accessoris · Llantas...
MECÀNICA EN GENERAL”**

c/ Pare Méndez, 84 baix
Telèfon 96 155 90 29
46900 TORRENT

CUMPLIMOS
años **10**

Seguimos cumpliendo ...
**FUERTES Y SANOS
POR MUCHOS AÑOS MÁS!!**

clínica **eliana**

Dra. Inmaculada Company Aracil
Directora
Doctora en Medicina y Cirugía

DE LUNES A VIERNES
mañanas **8.00 -13.30 h.**
tardes **16.00 - 21.00 h.**
SÁBADOS
9.00 -13.30 h.

Tu clínica en Torrent
todas las especialidades médicas
con los mejores profesionales.

Atención personalizada
y asesoramiento médico.

¡Ven a conocernos!

La Eliana, 12 bajo
46900 **Torrent** Valencia
T. **96 129 35 70** F. 96 129 04 81
email: info@clinicaeliana.com
www.clinicaeliana.com

e

clínica **eliana**

especialidades médicas

alergología
análisis clínicos
ecografía 4D
endocrinología y nutrición
dermatología
fisioterapia y rehabilitación
medicina familiar y comunitaria
neurocirugía
obstetricia y ginecología
(*atendemos partos*)
oftalmología
osteopatía estructural
pediatría
podología
psicología
tratamiento de fertilidad
traumatología y cirugía ortopédica
urología

prevención de riesgos laborales

medicina del trabajo
para empresas
reconocimientos médicos
certificados médicos
conductores, armas, grúas, buceo
medicina estética

depilación médica láser
dieta Pronokal
mesoterapia
nutrición

clínica dental

cirugía bucal
estética dental
implantología
odontología general
odontopediatría
ortodoncia
ortopantomografía
periodoncia
teleradiografía

centro de reproducción asistida

T. 96 129 35 70

Lauraplástico, S. L.

FABRICACIÓN FILM POLIETILENO • LÁMINA RETRÁCTIL • SACOS Y BOLSAS

Ctra. Dos Aguas, km. 1'65 - Políg. Partida del Pinar Nave n.º 1
46194 REAL DE MONTROI (Valencia)
Teléf. 96 255 50 12 - Fax 96 255 58 68
lauraplastic@lauraplastic.com

Impressió alta definició

Suports de tot tipus i mides!

- Exteriors / interiors
- Il·luminats,
- Banderoles, etc

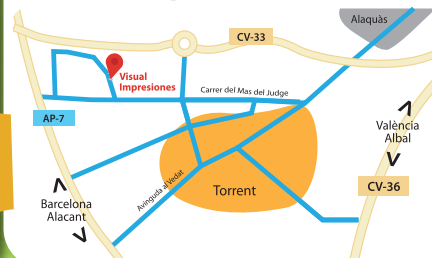
Dispossem de tot tipus d'acabats per a totes les necessitats

- PAPER FOTOGRÀFIC, LLENÇ, LONES, ETC
- RETROIL·LUMINAT
- VINIL DE TALL / RETOLACIÓ

Lones

SUPER GRAN FORMAT

On estem?

Visual
impresión digital

DISEÑO · ROTULACIÓN · IMPRESIÓN DIGITAL

T. 96 026 12 02 - 633 717 718
www.visualimpresiones.es
mail: info@visualimpresiones.es
Llibers, 15 2º. 46900 TORRENT (VLC)

SAHUQUILLO

Tlf: 96 155 04 70 - Móv: 645 473 160

suministrosahuquillo@gmail.com

HABITALE[®]
LA IMOBILIARIA QUE RESPONDE
Torrent

 Padre Méndez, 70
46900 Torrent (Valencia)

 (+34) 96 134 95 85

 info@habitaletorrent.com

habitaletorrent.com

TIBA WORLDWIDE OFFICES

OTHER ROMEU GROUP OFFICES

ALGERIA

Algiers (Head Office)
T: +213 21 436 572
argel@tibagroup.com

Oran
T: +213 41 414 757
oran@tibagroup.com
Skikda
T: +213 38 755 923
skikda@tibagroup.com

ANGOLA

Luanda
T: +244 222 390 968
tiba-lad@tibagroup.com

CAPE VERDE

Praia
T: +238 261 8541
tiba-rai@tibagroup.com

MOZAMBIQUE

Maputo
T: +258 848 267 765
tiba-mpm@tibagroup.com

PORTUGAL

Lisbon (Head Office)
T: +351 21 002 65 35
tiba-lis@tibagroup.com

Coimbra
T: +351 23 998 53 18
tiba-cbp@tibagroup.com

Porto
T: +351 22 999 13 56
tiba-opo@tibagroup.com

CUBA

Havana
T: +53 5279 2121
tiba-hav@tibagroup.com

GUATEMALA

Guatemala
T: +502 2221 7105
tiba-gua@tibagroup.com

MEXICO

Mexico D.F. (Head Office)
T: +52 55 4777 8800
tiba-mex@tibagroup.com

Mexico Airport
T: +52 55 5771 3357
mex-air@tibagroup.com

Guadalajara
T: +52 33 4445 3335
tiba-gdl@tibagroup.com

Leon
T: +52 47 7329 7300
tiba-leo@tibagroup.com

Monterrey
T: +52 81 8399 0585
tiba-mty@tibagroup.com

Puebla
T: +52 22 2141 4814
tiba-pbc@tibagroup.com

Queretaro
T: +52 44 2290 2904
tiba-qro@tibagroup.com

PANAMA

Panama
T: +507 300 5047
tiba-pty@tibagroup.com

CHILE

Santiago de Chile
T: +56 9 5929 0542
tiba-scl@tibagroup.com

SPAIN

Valencia (Head Office)
T: +34 963 984 111
tiba-vlc@tibagroup.com

Valencia Projects Division
T: +34 963 984 111
proyectos@tibagroup.com

Algeciras
T: +34 956 634 085
tiba-alc@tibagroup.com

Alicante
T: +34 965 140 812
tiba-alc@tibagroup.com

Barcelona
T: +34 933 012 062
tiba-bcn@tibagroup.com

Bilbao
T: +34 944 936 570
tiba-bio@tibagroup.com

Las Palmas
T: +34 928 474 300
tiba-lpa@tibagroup.com

Madrid
T: +34 912 964 100
tiba-mad@tibagroup.com

Tarragona
T: +34 933 012 062
tiba-tar@tibagroup.com

Tenerife
T: +34 922 206 804
tiba-tnf@tibagroup.com

Vigo
T: +34 986 446 520
tiba-vgo@tibagroup.com

ARGENTINA

Buenos Aires (Head Office)
T: +54 114 343 4700
info@sg-log.com

Santa Fe
T: +54 340 047 6321
info@sg-log.com

Tucuman
T: +54 381 430 1842
info@sg-log.com

CHINA

Shanghai (Head Office)
T: +86 21 3105 8806
shanghai@betalinkasia.com

Ningbo
T: +86 574 8765 3335
ningbo@betalinkasia.com

Shenzhen
T: +86 755 2586 2966
shenzhen@betalinkasia.com

Xiamen
T: +86 592 5625131
xiamen@betalinkasia.com

MOROCCO

Casablanca (Head Office)
T: +212 520 420 310
casablanca@transglory.com

Tangiers
T: +212 539 323 958
tangiers@transglory.com

TUNISIA

Rades (Head Office)
T: +216 79 457 159
tunis@transglory.com

Sfax
T: +216 74 497 633
sfax@transglory.com

Sousse
T: +216 73 202 988
sousse@transglory.com

LA TEUA INMOBILIÀRIA EN TORRENT

NUESTROS CLIENTES DICEN...

Un gran servicio! Muy profesionales y muy eficientes. Han conseguido vender mi piso mucho antes de lo que esperaba y por el precio previsto

Tanto el equipo de ventas que asignaron a mi piso (muchas gracias Josep y M. José!!!) como el resto (gracias Antonio y al resto del equipo) han sido un lujo. Muy satisfecho. Los recomiendo para confiarles la compra o venta de tu casa.

FERNANDO SANZ

Muy satisfechos con el trato que nos han hecho. Muy atentos. MUCHÍSIMAS GRACIAS POR TODO!! MUY RECOMENDABLE

FERRÁN AGUILAR

Muy profesionales y destaco la atención que han tenido desde el primer día M. José y Josep. Además, les felicito porque vendieron nuestra vivienda antes de lo que pensábamos

Gracias !!

ROSA HARO JUAREZ

Un placer tratar con vosotros. Gracias en especial a M^aJose y Josep que nos han ayudado a encontrar nuestro nuevo hogar y consiguieron vender la casa que teníamos en un tiempo récord. Gracias por hacer todo tan fácil y mágico. Sois los mejores!!!!

JESÚS MARTÍNEZ

Av. al Vedat núm. 14 davall 46900 Torrent (València)
618 83 91 71 - www.asesoresmbi.es

CASA DIEGO

RESTAURANT

Av. Jaume I El Conqueridor, 74
46192 Montserrat. València
Telèfon 962 999 423
www.restaurantecasadiego.es

CONTIGO

**Sí. Somos la banca cooperativa
que siempre está a tu lado
para crecer juntos.**

Esta es nuestra fórmula
de siempre para trabajar
por el futuro.

banca rural cooperativa

**caixa rural
torrent**

Membre Investigador:

Sergio Esteve

essència valenciana - 1973

Especialitat en indumentària
aristocràtica i cortesana
dels s. XVIII-XIX
masculina i femenina.

C/ Constitució, 3
46900 TORRENT -València
Tel. 96 156 21 67
www.sergioesteve.com
info@sergioesteve.com

art floral

adrimar

www.adrimarfloristeria.com

c/Ejército Español,9
46900 Torrent (VLC)

☎ 961 552 013

☎ 630 282 742

c/Padre Méndez,111
46900 Torrent (VLC)

☎ 961 561 915

www.adrimarfloristeria.com
✉ info@adrimarfloristeria.com

Síguenos en las redes sociales

FARMÀCIA

Metro Avinguda

LDO. JOSE ANTONIO CARRATALÁ

Avda. Al Vedat, 113 - Tel. 961 555 451
TORRENT (Valencia)

Síguenos en   644 749 560

NUEVO HORARIO:
LUNES A VIERNES DE 09:00 A 21:00H
SÁBADO: 09:00 A 14:00H

ANDREU ALABAJOS, S.L.

ARBRE I GRANIT FET ART

DECORACIÓ - CUINES - LÀPIDES - PANTEONS

Exposició:

C/. Mare de Déu de la Soletat, 28
46900 TORRENT · València
Tel.-Fax 96 157 50 50
Taller: Tel. 96 155 16 32

ELCHE
CALZADOS

C/ Ramón y Cajal, 3
Avda. al Vedat, 80

Teléfono 96 109 98 38
Teléfono 96 108 03 67

TORRENT

Avda. San Onofre, 30

Teléfono 96 109 58 18

QUART DE POBLET

Plaça de la Llibertat, 13, 46900 Torrent
961 08 99 41

Centro de Jardinería

MercaJardin

☎96 158 95 54

www.mercajardin.es

F L O R I S T E R Í A

J A R D Í N

C A M P O

M A S C O T A S

NUEVO SERVICIO DE VENTA, REPARACIÓN Y ALQUILER DE MAQUINARIA

Lotería La Ermita, S.L.

Más de 60 años repartiendo sueños
Abónese a nuestras Peñas de
Quinielas y Euromillones

Ramón y Cajal, 33
Teléfono 96 155 07 70

 Admón de loterías N° 1 La Ermita
 Loteria La Ermita

46900 TORRENT (Valencia)
info@loterialaermita.com

 601 313 076
www.loterialaermita.com

Cerrajería Rafael, S.L.

Rafael Herrador Climent

667 488 476

**HIERRO, ALUMINIO, FORJA
Y ACERO INOXIDABLE**

Carretera Masía del Juez, 8
46900 TORRENT (Valencia)
Tel. y Fax: 96 156 08 98
cerrajeriarafaelsl@hotmail.com

Nuestras especialidades

- Estética dental
- Cirugía y prótesis
- Implantología
- Ortodoncia
- Odontología general
- Ortopantomografía

Horario:

De lunes a viernes

Mañanas de 10:00 a 14:00h

Tardes de 16:00 a 20:00h

C/Prof. Idili Gimeno,4

46900 - Torrent

¿Dónde estamos?

 96 157 10 21

 660 51 41 27

www.dentalgo.es

GRAU ASSESORS, S.L.

Assessoria Comptable i Fiscal

Assessoria Laboral, Confecció Nòmines
i Assegurances Socials

Centre de Càlcul, Mecanització,
Comptabilitats

Agència delegada d'assegurances
MAPFRE

Avda. Germanies, 64 baix

Tels. 96 282 14 52 - 96 282 20 56

Tel./Fax: 96 283 66 99

46760 TAVERNES DE LA VALLDIGNA (València)

E-mail: grauase@ctv.es

Casa
El Chesus
 Bar Restaurant

especialitat en:

Paella Valenciana

All i Pebre

Esmorzars

Dinars i Sopars

*Saló per a batejos
i combregars*

**noves
instal.lacions**

Gómez Ferrer, 104 - TORRENT - Tel.: 96 157 14 52

ALDIESPORT

Artículos para fallas

The advertisement features a collage of fallas-related items. On the left, there are several ornate silver trophies. In the center, a framed parchment document from the 'Centro Cultural El Quijote' is displayed, mentioning 'Francisco Marín Bermejo' and 'Francisco Sánchez'. To the right, a red banner for the 'FALLERA MAJOR DE PAIPORTA 2011' is shown, featuring a portrait of 'Yessica Domingo i Martinez' and a coat of arms. On the far right, a close-up of a Fallera's head is shown, adorned with a large, ornate headdress and jewelry.

*trofeos, bandas y pergaminos
banderas y estandartes
cubrebalcones, pañuelos y polares*

laestro Sanchis almiñano,8
elf.96 155 65 11

622.131.786
aldiesport@aldiesport.com

46900 TORRENT
(Valencia)

A baby with blue eyes and a red shirt is sitting and holding a green book. The book has the Helen Doron English logo on it. The baby is smiling and looking towards the camera. The background is white.

Helen Doron®
English

Helen Doron®
Early English

**INGLÉS PARA NIÑOS Y JÓVENES
DE 3 MESES A 18 AÑOS**

torrent@helendoron.com
www.helendoron.es
C/ Ramón y Cajal 12, Torrent 46900 (Frente a Ayuntamiento)

Horario mañanas:
De 11:00 h. a 14:00 h.
Horario tardes:
De 17:00 h. a 20:00 h.

Fuera de este horario contactar al:
96 156 48 05 - 639 126 725

Limpiamos todo tipo de ropa.
Especialistas en trajes de fallera y novia

**Alfombras, mantas,
 edredones
 cortinas etc**

**C/Moralets, 6
 46900 Torrent (Valencia)
 961 17 85 58**

 TORRENTSEC

 TINTORERIATORRENTSEC

692137225

LA CALIDAD EN JAMÓN SOMOS FABRICANTES

**JAMONES
PEIRÓ**

Desde 1972

La Calidad en Jamón

ELABORACIÓN PROPIA

Visite nuestra web y tienda online

www.jamonespeiro.com

NUESTRAS TIENDAS

TORRENT

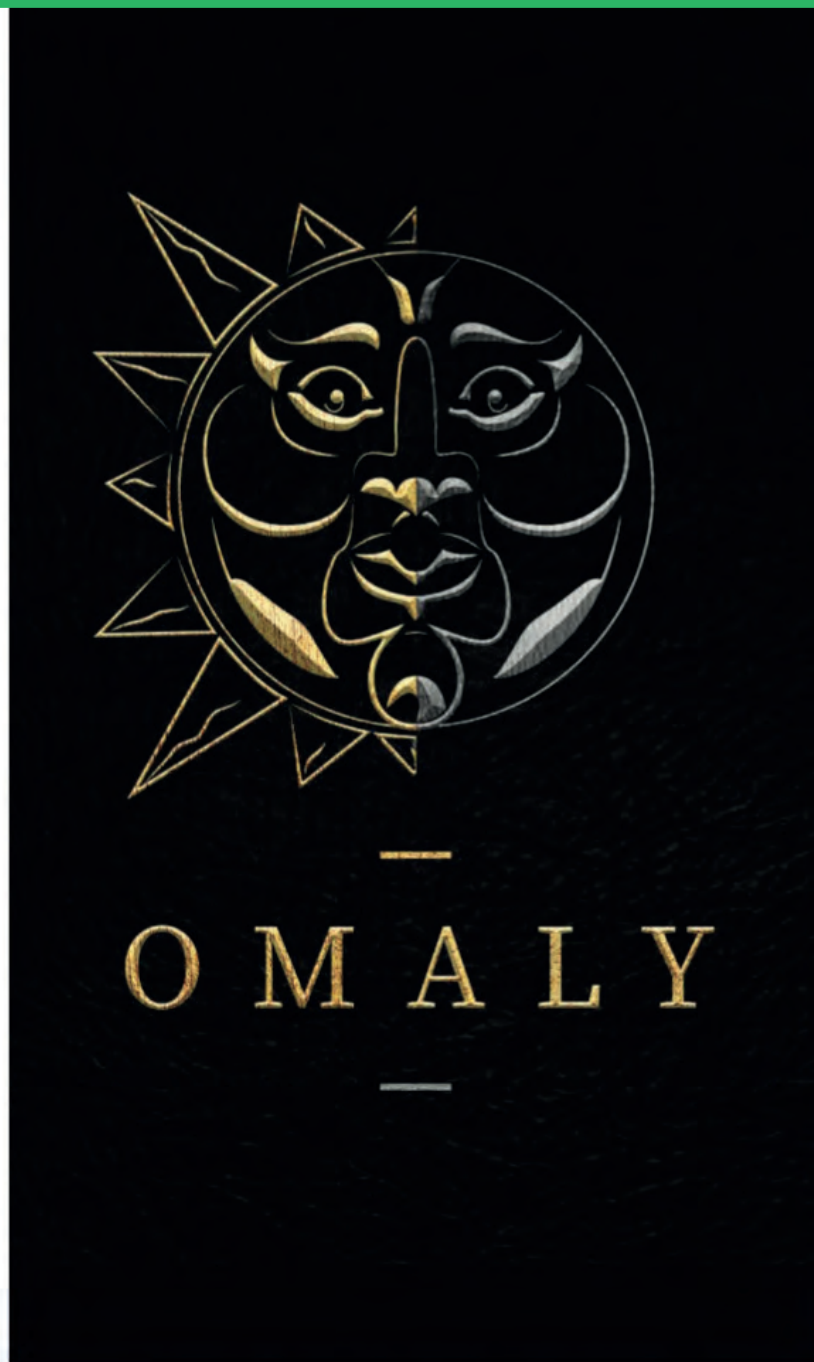
C/ San Cristobal, 12

Telf: 96 117 79 45

ALAQUAS

C/ Colon, 4

Telf: 96 150 21 11

Avinguda de les Corts Valencianes, 50.
Valencia

Passarel·la
Bar - Cafetería

Pol. Ind. Masía del Juez · C/. Perelló, 13
46900 Torrent (Valencia) Tel. 696 88 45 50

COINBROKER, S L
CORREDURIA DE SEGUROS

MEJORAMOS EL PRECIO DE SUS SEGUROS

- HOGAR
- AUTOMÓVIL
- SALUD
- VIDA
- DECESOS
- AHORRO
- COMUNIDADES
- COMERCIOS
- ACCIDENTES
- PYME
- RESPONSABILIDAD CIVIL
- ETC...

¡CONSÚLTENOS!

OFICINA - COLABORADOR 531
CARMEN IBÁÑEZ FURIÓ
C/ Maestro Aguilar, 29-2ª
46006 Valencia
Tel. 96 316 31 10
carmen@geseval.es

tapanhi
tapas&copas

Avda. al Vedat, 180 b
46900 Torrent

96 156 07 86

602 222 997

tapanuitapasycopas@gmail.com

C. Ramón y Cajal, 48
46900 Torrent, Valencia

☎ 962 359 240

📞 638 232 333

📍 Cafetería Forn Patisserie L'ermita

✉ fornpastiserialermita@gmail.com

📷 forn_patisserie_lermita

☎ 961 563 152

📍 Centro Comercial Las Américas,
Albereda de la Reina Sofía,
local 9 y 10 Torrent - Valencia

FINA ANTONINO SORIANO

PELUQUERIA FINA

DIMARTST ANCAT

C/. Ramón y Cajal, 10 - Teléfono 96 156 63 52
46900 TORRENT (Valencia)

ASESORÍA JURÍDICO LABORAL
CONTABLE, FISCAL Y SEGUROS

Asesoría Mora

¿QUÉ LE OFRECEMOS?

GESTIÓN FISCAL

- Rentas
- Patrimonio
- Módulos
- Estimación directa
- IVA
- Inspecciones de hacienda
- Impuesto sobre sociedades
- IRPF y en general todo tipo de impuestos

GESTIÓN CONTABLE

- Contabilidades de empresa
- Seguimiento y asesoramiento
- Soporte fiscal y mercantil

GESTIÓN LABORAL

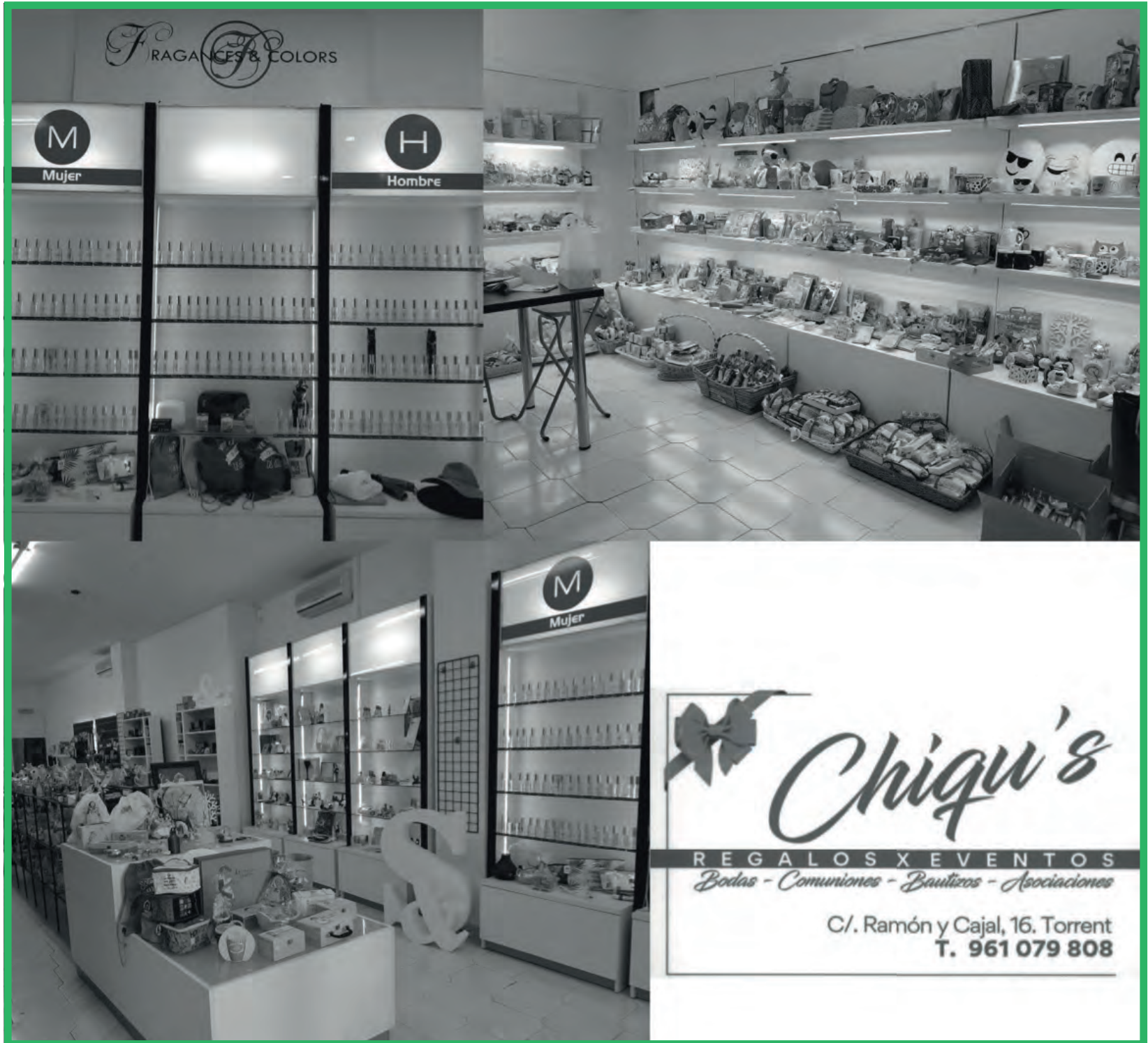
- Nóminas
- Seguros Sociales
- Altas, bajas y afiliaciones
- Actuaciones en Magistratura
- Inspecciones de trabajo
- Tramitación de documentos en el ministr. de trabajo
- Prevención de riesgos laborales
- Jubilaciones

ASESORAMIENTO GENERAL SOBRE:

- Creación de nuevas empresas
- Tramitación de documentos empresariales
- Representación ante organismos oficiales
- Asesoramiento jurídico (penal, civil, mercantil, etc.)
- Recursos ante los organismos oficiales, económicos y administrativos
- Tramitación y solicitud de subvenciones

¡¡NO LO DUDE!! Llame sin compromiso
Total atención y seriedad • Disponibilidad y visita a domicilio

EN TORRENT
Avda. País Valenciano, 86-1.º. 2.ª
Telfs. 96 157 26 41 - 96 109 82 13
Fax 96 157 26 41

La Pitiusa

MODA &
COMPLEMENTOS

C/ Ramón y Cajal, 18-bajo-derecha
TORRENT

@ lapitiusatorrent@gmail.com

606 94 90 44

@lapitiusatorrent

@lapitiusatorrent

VILLANJO, S.L.

PLANXA I PINTURA

Sant Alfred, 15
Telèfon
96 155 29 20
TORRENT (València)

Club del Viaje
Viajes El Molí

oib
viajes

WhatsApp 645 47 40 91

Facebook
INSTAGRAM

viajes EL MOLÍ

c/Músico José Ortí Soriano, 12 bajo 4600 Torrent

PEQUEÑO ZOO

Artículos y Piensos
para todo tipo de animales

Peluquería canina SAN BERNARD

PONTE GUAPO

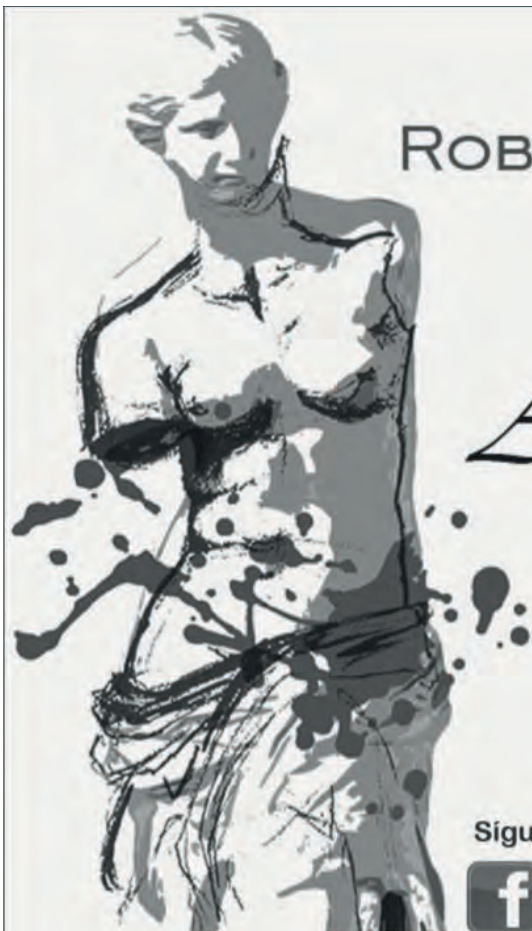
Músico Mariano Puig Yago, 49 - Tel.: 961 575 207
46900 TORRENT (Valencia)

Zaira Luna

ESTUDIO DE BELLEZA

ROBERTO MARTINEZ ALBIÑANA
DR. BELLAS ARTES

*Academia de
Bellas Artes*

C/RAMÓN Y CAJAL, 10
46900 TORRENT

96 006 12 35

Síguenos en:

info@academiaromaral.es
www.academiaromaral.es

ROMARART

Atención personalizada.

**Todas las técnicas de Dibujo/Pintura. Escultura.
Preparación para exámenes de ingreso/pruebas
de acceso (EASD y Bellas Artes).**

Repaso de dibujo técnico ESO/Bachiller.

ALMACENES DE CONSTRUCCIÓN

HERMANOS FENOLL

C/ Valencia, 119 bajo
46900 Torrent
Valencia

Tel: 96 1550407
E-mail: fenoll@grupobdb.com
www.grupobdb.com

SANEAMIENTO Y
SUMINISTROS

LA ERMITA, S.L.

ALMACÉN DE FONTANERÍA Y CALEFACCIÓN

MANETES

➔ **VENTA Y LEGALIZACIÓN EN
INSTALACIONES DE:**

- **Calefacción**
- **Fontanería**
- **Riegos e Incendios**
- **Gas y demás Fluidos**

- ➔ **SANEAMIENTOS Y GRIFERÍAS**
- ➔ **MUEBLES Y ESPEJOS DE BAÑO**
- ➔ **MAMPARAS DE BAÑO**
- ➔ **DEPURADORES Y BARRACUDAS**
- ➔ **CALENTADORES**

C/. Músico Mariano Puig Yago, 12 - Bajo • 46900 TORRENT (Valencia)
Tels. 961 570 852 • 692 639 111 • saneamientoermita@gmail.com

expert

ELECTRODOMÉSTICOS

Rafael Peris Verdejo

Servicio Técnico · TV color · Vídeo · HI-FI
Todas las marcas

Aire Acondicionado

C/ Músico José Mª Merino, 26 · Tel. y Fax 96 155 54 20
e-mail: rafaperis_731@msn.com - 46900 Torrent (Valencia)

ESTILO y MODA
(Hombre, Niños)

Peluquería
TEO

Teodoro Segura Rodríguez

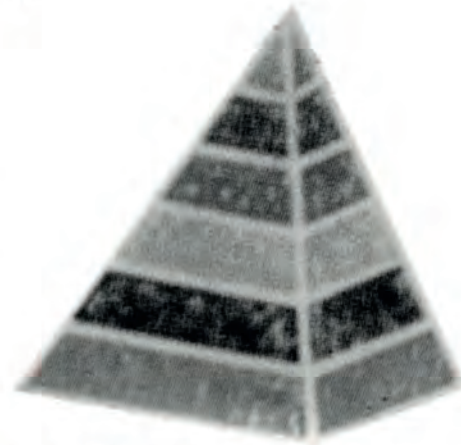
ESTILISTAS PELUQUEROS

Tel. 663 572 099

Calle Hernández Malillos, 39 - Bajo

46900 TORRENT (Valencia)

Nou Gradimar *S.L.U.*

REALIZAMOS TRABAJOS DE
CONSTRUCCIÓN Y DECORACION
EN TODO TIPO DE MARMOL

SILESTONE
by COSENTINO

COMPAC
MARMOL & QUARTZ

C/. Valencia, 152 • Tel. y Fax 96 155 06 29
46900 T O R R E N T (Valencia)
e-mail: marmolesgradimar@hotmail.com

DESAYUNOS, ALMUERZOS Y
MERIENDAS

ABRIMOS DE LUNES A DOMINGO

PZA. CORTES VALENCIANAS, 12 B

TORRENT

Nos encontrarás en:

**Plaça Corts Valencianes, 5 B
46900 TORRENT**

almacén 650 499 433
tienda 650 448 893
administracion@grupovalmi.com

Camí Reial esquina
C/ Alicante nº 2
Torrent (València)

DISTRIBUIDORES DE:

FONTANERÍA - CALEFACCIÓN - RIEGOS - DEPURADORES
ELECTRODOMÉSTICOS - AIRE ACONDICIONADO - MUEBLES BAÑO
SANITARIOS - GRIFERÍAS - AZULEJOS - PUERTAS DE PASO - COCINAS

CONÓCENOS

grupovalmi.com
facebook.com/grupovalmi

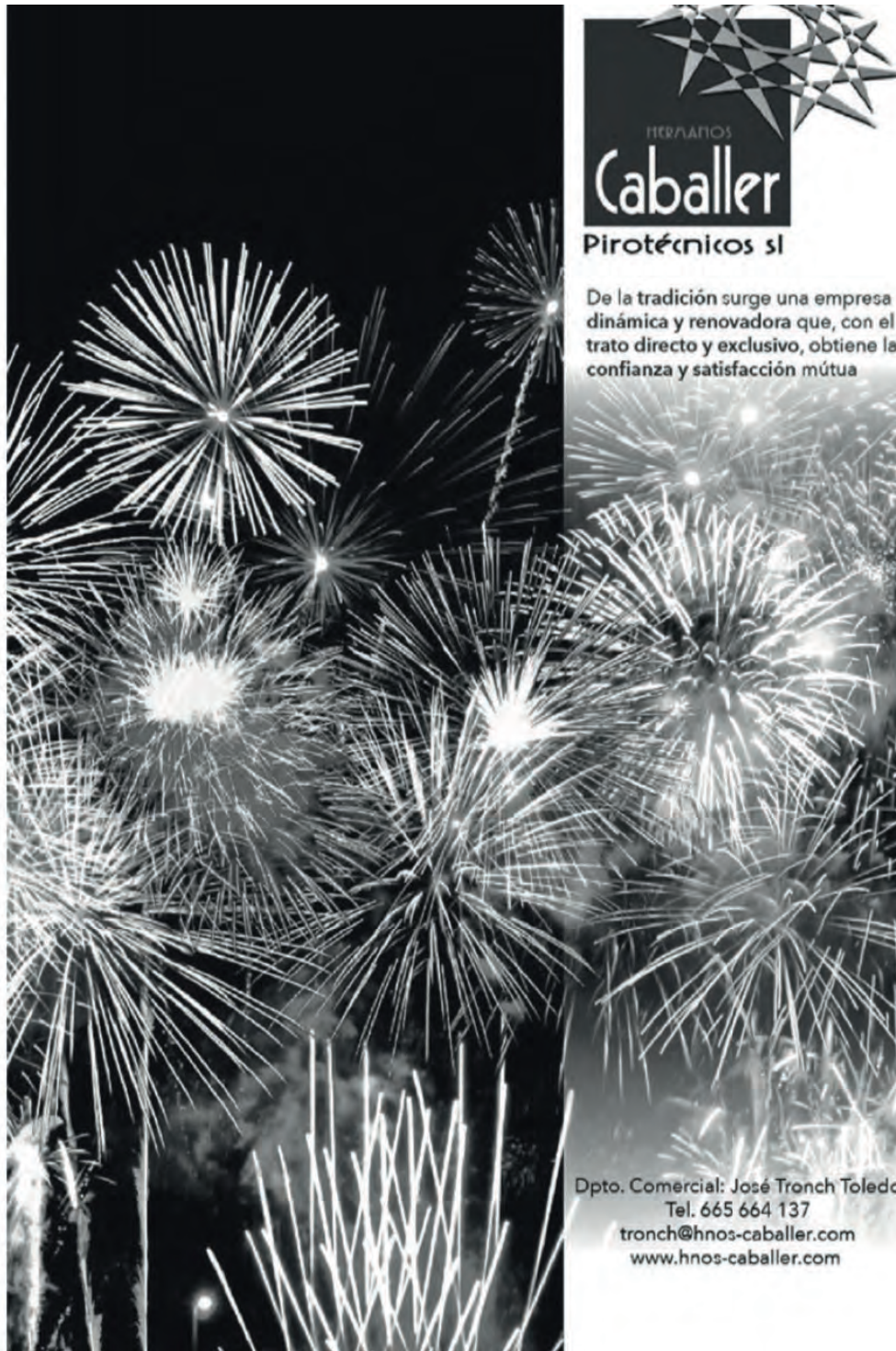

Sistemas Técnicos **Jover**

- ALUMINIO
- HIERRO
- ACERO INOXIDABLE
- VENTANAS Y PUERTAS
- ENREJADOS
- AUTOMATISMOS
- MALLORQUINAS
- CRISTALERIA
- TOLDOS
- MAMPARAS BAÑO

C/. Padre Méndez, 71 - 46900 TORRENT
Tel. y Fax 96 155 11 64 - Móv. 615 818 368
www.aluminiosjover.com e-mail: tecjo@ono.com

HERNANOS
Caballer
Pirotécnicos sl

De la tradición surge una empresa
dinámica y renovadora que, con el
trato directo y exclusivo, obtiene la
confianza y satisfacción mútua

Dpto. Comercial: José Tronch Toledo
Tel. 665 664 137
tronch@hnos-caballer.com
www.hnos-caballer.com

Especialidad en
Almuerzos y Comidas
Tapas Variadas • Excelente Café

BAR

VARIEDAD DE
COMIDAS
PARA LLEVAR

L'HORTA

Ramón y Cajal, 13
Teléfono 960510294 • TORRENT (Valencia)
XPAU-2 695216054

ARG HABITAT VEDAT

- Servicios inmobiliarios
- Valoraciones de inmuebles
- Servicios técnicos y arquitectura
- Financiaciones e hipotecas

Gómez Ferrer 25, Bajo. Torrent, (Valencia)

636 564 188

**REPARACIONES DE CALZADO, COMPOSTURAS Y
COMPLEMENTOS DE PIEL**

C/ RAMÓN Y CAJAL, 41 (TORRENT)

 96 155 10 72

 722 76 03 61

 tacon_torrent

**AHORA TAMBIÉN SERVICIO DE COPIAS DE MANDO DE COCHE Y
GARAJE**

 613 934 565

Ayda. San Lorenzo
98, 46901 el Vedat de Torrent

De Martes a Domingos
Horario de 9:00 a cierre

¡Menú Diario! Por 19,00€

Paellas a leña, comidas, terraza exterior e interior, eventos, cenas, fiestas...

Restaurante, Arrocería & Atic-Club

Balcó del Vedat

+34 961552900/ balcodelvedat@gmail.com / www.balcodelvedat.com / @balcodelvedat

L'INSIGNIER

MERCHANDISING

PINS
INSIGNIES
CLAUERS
MERCHANDISING
MON FALLER

info@linsignier.com

C/Moralets, 3
46900 Torrent

Horno tradicional
ANCHEL
desde 1920

DESPACHO

AVD. EL VEDAT, 113
46900 TORRENT (VLC)
96 155 10 50

OBRADOR - DESPACHO

C/ LA PLANA, 1
46900 TORRENT (VLC)
96 156 37 57

COLECTIVIDADES - RESTAURANTES - RESIDENCIAS

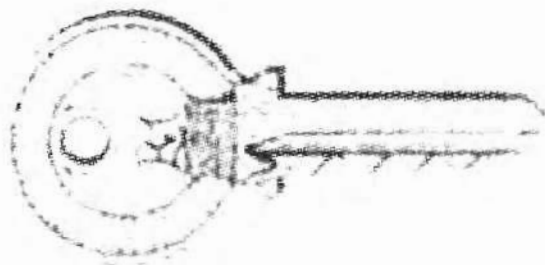
**ANAR
Y
TORNAR**

BOCADILLOS-TAPAS

**C/ Ramón y Cajal, 32 bajo
46900 TORRENT**

Tels.: 960 702 126 - 661 190 952

Ferretería
LA LLAVE

Teléfono: 96 155 13 24

E-mail: lallavetorrent@hotmail.com

Calle Sagra, 1

46900 TORRENT - Valencia

Osuna

Joyas Relojes Taller propio

**C/ Ramón y Cajal, 2
46900 Torrente (Valencia)
Tlf: 627 64 30 87**

Centro Veterinario CPG

Carlos Rubini Puig
Veterinario

 96 019 27 48 - 655 070 853

 Calle Ramón y Cajal, 40
46900 Torrent

Jose Vicente Ramón Guanter

C/ José Mª Merino, nº 2 - 46900 TORRENT
E-mail: autoescuelaelmoli@hotmail.com
Tel. 961 56 69 69

La nostra Comissió ha sigut beneficiària de la subvenció atorgada per la Diputació Provincial de València a les Falles 2023

LA FALLA RAMÓN I CAJAL I VOLTANTS DE TORRENT, HA EDITAT LA QUANTITAT DE 400 EXEMPLARS, NUMERATS DE L'1 AL 400

Este llibret amb el número _____ ha sigut
entregat a _____

El President

El Secretari

Amb les Falles!

On toca estar.

caixapopular.es

Fisioterapia Método TheraSuit®

El método TheraSuit® es la combinación de un programa de fortalecimiento intensivo y personalizado en **pacientes con parálisis cerebral u otros trastornos neuromotores**, cuyo trabajo se realiza mediante el uso del **traje TheraSuit®** que junto con la **Unidad de Ejercicios Universal**, logra acelerar el proceso de rehabilitación tanto en niños como adultos.

Atención temprana

Intervención fisioterapeuta dirigida a la población infantil de 0 a 6 años, que tiene por objetivo dar respuesta lo más pronto posible a las necesidades transitorias o permanentes que presentan los niños con trastornos en su desarrollo o que tienen el riesgo de padecerlos.

Clínica de Neurorehabilitación
Bebés, niños y adultos

Innowalk Pro

La capacidad de movernos es algo que la mayoría de nosotros damos por hecho. Nosotros damos la oportunidad de moverse a aquellas personas que no pueden hacerlo por si mismas El **Innowalk Pro** es un incomparable producto sanitario motorizado para la rehabilitación clínica. **Innowalk Pro** ofrece a los pacientes una oportunidad fantástica de experimentar el movimiento asistido, guiado y repetitivo, en bipedestación en carga.

Logopedia, comunicación y alimentación

Tiene como objetivo la reeducación y rehabilitación muscular de los trastornos de la respiración, masticación, deglución y del habla.

Mellbourne 56, bajo
Parc Central
46900 Torrent / Valencia
667 517 833 / 961 552 380
hola@aprenderacrecer.es
www.aprenderacrecer.es

Síguenos en

CARIKATIVA

MASCLETIS ME

Monarquia Religio

ESAVERRA BURLA

IGUALTAT

EDUCACIO

Bones

IRONIA

COMISSIONS

ALIES

PRESIDENT

Indivídues Patriarcal

FANATISME
Aristocràcia
DOBLE MORAL
PIGRESÇA
HIPOCRESIA

Comèdia

